

Primăria
Capitalei

BUCUREȘTI - CAPITALA EDUCAȚIEI

STRATEGIA LOCALĂ DE
SUSȚINERE A EDUCAȚIEI

Document strategic supus aprobării

2020-2030

Cuprins

I. Context Sumarizat.....	3.
II. Introducere.....	11.
III. Diagnoză și soluții.....	12.
IV. Profilul Municipiului București.....	15.
V.Contextul educației nonformale și experiențiale.....	21.
VI. Tendințe de Dezvoltare.....	25.
VII. Dezvoltarea Post-Pandemică.....	31.
VIII.Domenii strategice de intervenție și obiective strategice.....	37.
IX. Planul de Acțiuni. Cum ajungem acolo unde ne dorim?.....	42.
X. Concluzii.....	88.
XI. Bibliografie.....	91.

I.

Context Sumarizat

În februarie 2018 a fost aprobată prin HCGMB nr 131/22.02.2018 inițierea și elaborarea Strategiei pentru Dezvoltare Educațională a Municipiului București - „București - Capitala Educației” și a acțiunilor conexe, prin care Centrul de Proiecte Educaționale și Sportive București-PROEDUS a fost mandatat să ducă la îndeplinire prevederile hotărârii. Strategia prezintă procesul de identificare al conceptelor și teoriilor **de dezvoltare educațională prin metode și tehnici nonformale** în mai multe arii de activitate (Sport; Activități Recreative, Educație prin joc și joacă, luând în considerare recomandările Strategiei Europa 2020 - adaptată la contextula actual 2020-2030.

Strategia locală de susținere a educației “București Capitala Educației” propune, pornind de la atribuțiile stabilite de lege pentru autoritățile administrației publice locale, un demers de sprijinire a școlii bucureștene, având în vedere tendințele de dezvoltare urbană “inteligentă”, pe baza principiilor și politicilor de reformă educațională existente în România și în Uniunea Europeană, demers care vizează, cu precădere spațiul activităților educative de tip non-formal.

Ca orice demers de politici publice, documentul de față pornește de la analiza situației actuale, de la nevoile de dezvoltare identificate prin cercetările și eșantioanele ce vor fi descrise în continuare, de la solicitările beneficiarilor de educație și vizează, în cadrul normativ existent și cu resursele și mijloacele specifice, rezolvarea sustenabilă a problemelor identificate. Ca urmare, documentul propus are trei părți:

- prima parte analizează situația și identifică problemele
- cea de-a doua stabilește ținte și indicatori pentru dezvoltare
- ultima parte este dedicată definirii modalităților concrete (prin programe și activități) de atingere a țăntelor propuse.

Astfel, strategia urmărește expunerea stării de fapt asupra educației din Municipiului București, urmărind mai mulți **indicatori**, identificați în urma studiilor și cercetărilor ce stau la baza strategiei, în vederea promovării unor soluții pragmatice:

- Acces
- Programe de învățare
- Parteneriate interinstituționale
- Sprijin pentru copii/elevi, părinți/profesori

Pornind de la indicatorii prezentați, pentru realizarea strategiei au fost realizate consultări în cadrul proiectului „Școala bucureșteană dezbate-alege” (SBDA) cu actorii principali în domeniul educației la nivel local și au fost trasate mai multe direcții strategice relevante:

- Discontinuități curriculare
- Caracterul deficitar al învățării continue pentru cadrele didactice
- Relația deficitară între oferta educațională și copii CES/cu dizabilități
- Absența sistemelor de evaluare și certificare a competențelor obținute pe cale nonformală și informală

1. Studii și cercetări în vederea fundamentării strategiei:

1. Studiul Competențe necesare elevilor pentru participare civică și angajabilitate.

Contribuții și direcții strategice ale educației extrașcolare și nonformale (2014) cu scopul de a analiza oferta de educație nonformală pentru tinerii și copiii din municipiul București, evidențiind și necesarul de competențe de care tinerii au nevoie pentru o mai bună participare civică, dezvoltare și împlinire personală și angajabilitate. În plus, a fost solicitată realizarea unui profil de competențe solicitat tinerilor în contextul societății actuale, precum și evidențierea direcțiilor strategice care să orienteze demersurile de construcție a programelor de educație extracurriculară și nonformală pentru copii și elevi. (2014)

- eșantion de 650 elevi
- eșantion de 150 cadre didactice

2. "Școala bucureșteană dezbate!" (2016)

demers consultativ în rândul elevilor, profesorilor și părinților cu scopul de apreciere a măsurii în care educația nonformală este considerată o componentă esențială în procesul dezvoltării și afirmării tinerilor, în educația pentru viață și formarea profesională a acestora.

- eșantion de 4098 elevi
- eșantion de 1349 profesori
- eșantion 609 părinți

3. "Numele meu este Z. Sunt. Vreau. Pot." (2016)

- scopul studiului a fost analiza elementelor de mentalitate a tinerilor cu privire la parcursul lor educațional, relaționarea cu instituțiile de stat a căror activitate este decidentă în sfera educației, mentalitatea specifică generației tinere actuale.

Studiul s-a adresat numai elevilor, iar metoda folosită a fost chestionarul aplicat elevilor în cadrul programelor de vară ale PROEDUS.

- eșantion de 2944 elevi

4. "Școala bucureșteană dezbate și alege!" (2018)

- a realizat un studiu diagnostic cu scopul cartografierii situației sectorului educațional la nivelul municipiului București, respectiv implicarea actorilor beneficiari și responsabili pe diferite paliere de analiză și activitate, cu impact în îmbunătățirea și sustenabilizarea sectorului în beneficiul elevilor și comunității, pe termen mediu și lung.

Consultări:

- eșantion de 1184 elevi
- eșantion de 4536 cadre didactice
- eșantion de 1440 părinți
- eșantion de 14 reprezentanți mediul academic și societate civilă

Chestionare:

- eșantion de 1350 elevi
- eșantion de 3141 cadre didactice
- eșantion de 1274 părinți

2. Rezultate și concluzii:

În urma studiilor și cercetărilor ce stau la bazele prezentei strategii, au fost identificate următoarele nevoi ale elevilor:

Nevoile de dezvoltare ale elevilor:

Valori	Relaționare	Competențe	Nevoi materiale/ financiare	Adaptare a serviciilor	Dezvoltare Emoțională
<ul style="list-style-type: none"> • Nevoia de dezvoltare personală a tinerilor, sub diferite propuneri/domenii, este elementul cheie; în foarte mare proporție, nevoia dezvoltării abilităților de comunicare în vederea relaționării în societate este amintită și întărită de fiecare grup contribuitor la răspunsurile corespunzătoare tematicii. • Dezvoltarea abilităților estetice prin desfășurarea de activități de recreație și organizarea atelierelor de învățare nonformală și dezvoltare prin activități practice/joc și joacă sunt amintite în mare măsură; dezvoltarea abilităților în mediul de afaceri și activități conexe, precum și dezvoltarea spiritului de inițiativă, cetățenie activă și voluntariat și gestionarea eficientă și eficace a timpului ocupă un loc semnificativ în tabloul răspunsurilor. • Cunoașterea aprofundată sau cel puțin de bază a instituțiilor de stat, a mecanismelor de guvernare, precum și a cadrelor legislative de bază prin participare la ore/sesiuni/ateliere de cultură civică și voluntariat, desfășurate în manieră interactivă reprezintă o altă opțiune, alături de însușirea normelor de conduită profesională și socială prin sesiuni/seminarii de etică și morală și activități de voluntariat ce stimulează și dezvoltă simțul civic. • O nevoie identificată este aceea de a participa la activități împreună cu părinții, fie că este vorba despre vizite la muzeu, activități sportive, orientare în carieră sau prim ajutor. • Dezvoltarea abilităților estetice prin 			<p>desfășurarea de activități de recreație și organizarea atelierelor de educație nonformală sunt amintite în mare măsură de participanți, precum și organizarea de ateliere de actorie, de dans, de muzică.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nevoia de dezvoltare a încrederii în sine - dezvoltarea personală prin practicarea meseriilor de bază, prin contact cu specialiști din diverse domenii ar satisface astfel o nevoie de orientare profesională și în carieră a elevilor. 		
					<p>În general, toate cele 3 categorii de participanți au apreciat că educația nonformală are un rol important pentru reușita în viață și pentru a suplimenta activitatea desfășurată în cadrul școlii. De asemenea, prin educația nonformală sunt puse în practică cunoștințele dobândite prin educația formală.</p> <p>Elevii își doresc să valorifice în context nonformal ceea ce nu pot exersa sau practica suficient în școală, întrucât nu le este oferit acest context care să se centreze pe aptitudinile lor. Urmează o mare nevoie de mișcare, de a face sport și activități în timpul liber, tot ca o nevoie firească opusă timpilor petrecuți în sala de clasă sau acasă, deci spații închise, indoor (în interior).</p> <ul style="list-style-type: none"> • artă/muzică/dans/pictură • sport, activități în aer liber • cursuri de formare • antreprenoriat • sănătate și stil de viață sănătos. • tabere cu activități recreative și învățare nonformală • stagii de dezvoltare personală • mobilități și schimburi de experiențe și bune practici

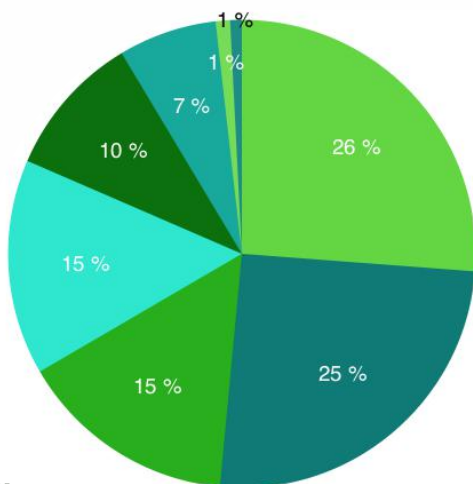
Mai departe, vom expune actorii implicați în dezvoltarea educațională, precum și o serie de grafice ce arată relația dintre nevoile elevilor și programele de educație nonformală ce facilitează satisfacerea acestora și importanța activităților nonformale pentru respondenți. Statisticile au fost obținute în baza eșantionării prezentate anterior la pagina (4).

Actori implicați

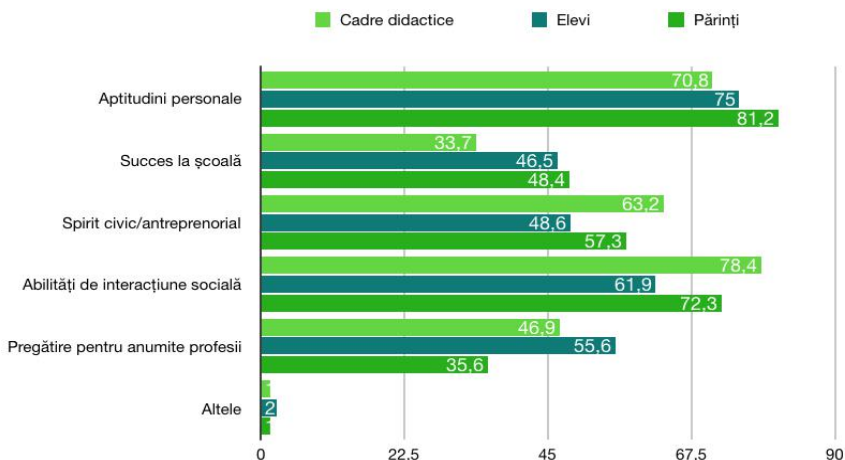
Școala-noțiune extinsă	Mediul asociativ
Autoritățile locale	Actori implicați financiar prin diversificarea resurselor

Tipuri de proiecte

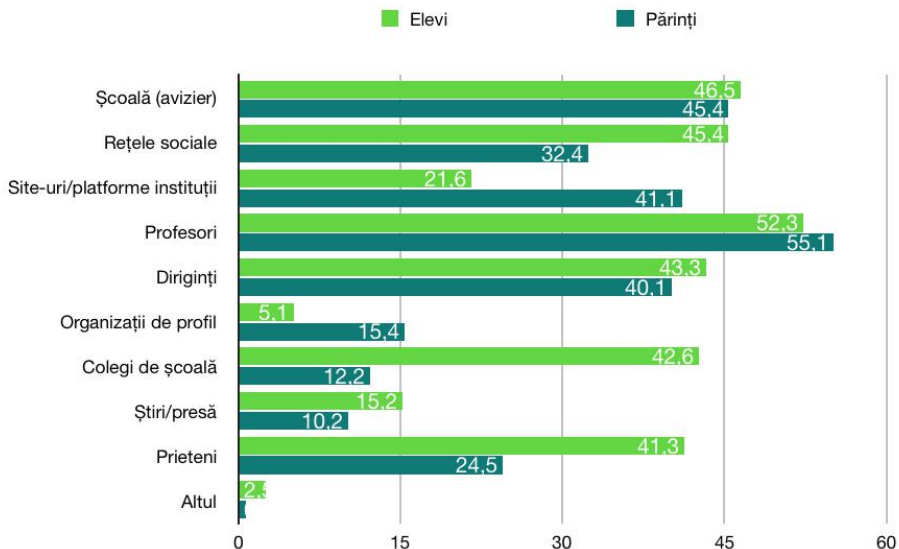
- Educațional 26%
- Tabere/Turism 25%
- Voluntariat 15%
- Sportiv 15%
- Cultural-Artistic 10%
- Sprijin pentru inițiativele școlilor prin CIVITAS 7%
- Multimedia 1%
- formarea profesorilor 1%

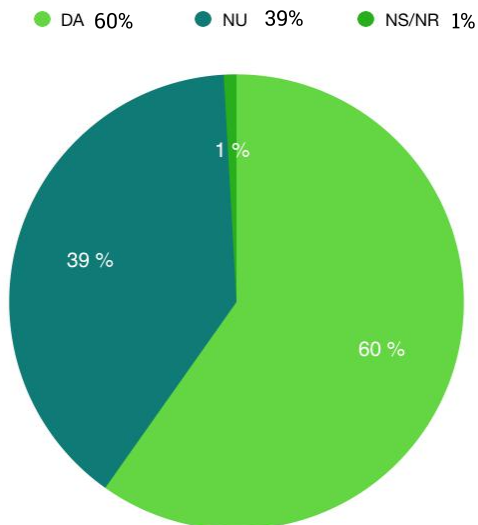
Tipuri de programe extrașcolare/nonformale cu profil educațional recomandate elevilor/preferate de elevi

De unde vă informați despre activitățile extrașcolare?

Considerați că activitățile nonformale ar trebui să aibă o pondere în admiterea la liceu/facultate? (elevi)

3. Viziunea privind educația nonformală la nivelul Municipiului București

Sistemul de educație, respectiv componenta de educație nonformală, este integrat în ecosistemul Municipiului București și se corelează cu sistemul economic, cultural, dimensiunea urbană, necesitatea permanentizării unui mediu curat, prietenos și atractiv pentru cetățenii Municipiului, oferind copiilor și tinerilor cu statut de elevi contexte de învățare și oportunități de dezvoltare a competențelor necesare succesului școlar, reușitei în viață și pe piața muncii

- Bucureștiul este unul dintre centrele naționale relevante în domeniul educației, în sectorul educației nonformale – tineret – voluntariat;
- Bucureștiul este un exemplu de colaborare școală – comunitate prin calitatea relațiilor de cooperare între factorii interesați în domeniul educației, crescând accesul și participarea copiilor și tinerilor elevi la programe de educație nonformală;
- Bucureștiul reprezintă un standard de referință privind capacitatea instituțională/organizațională de realizare a programelor de educație nonformală.

5 direcții strategice majore:

1. **Recunoașterea educației nonformale ca o componentă importantă a dezvoltării urbane și dezvoltării umane;**
2. **Asigurarea accesului și încurajarea unei participări generalizate și echilibrate a tuturor copiilor și elevilor la sistemul de educație, respectiv educație nonformală;**

3. Calitate și performanță în educația nonformală;

4. **Cooperarea, co-crearea și coordonarea în implementarea viziunii privind educația nonformală;**

5. **Recunoașterea, certificarea și valorificarea rezultatelor învățării dobândite în context nonformal, facilitarea transferabilității competențelor dobândite prin voluntariat.**

STRATEGIA LOCALĂ DE SUSȚINERE A EDUCAȚIEI

Direcții strategice și obiective

I.

Recunoașterea educației nonformale ca o componentă importantă a dezvoltării urbane și dezvoltării umane

1. Creșterea conștientizării publicului (elevi, părinți, cadre didactice, management educațional) privind educația nonformală ca un context relevant și semnificativ de învățare și dezvoltare personală pentru copiii și tinerii elevi.
2. Corelarea programelor de educație nonformală cu activitățile inițiate în context formal (activități extracurriculare, extrașcolare).
3. Atragerea sprijinului și participării unui număr larg de factori interesați și responsabili la definirea cadrului de lucru pentru activitățile nonformale oferite de PROEDUS și la realizarea planului de acțiune pentru implementarea strategiei.

II.

Promovarea principiilor de egalitate și diversitate prin asigurarea accesului și participării generalizate și echilibrate a tuturor copiilor și elevilor indiferent de statut sau dizabilitate, la sistemul de educație, respectiv educație nonformală

1. Creșterea diversității și relevanței proiectelor și programelor de educație nonformală în raport cu diferite nevoi de învățare și dezvoltare ale copiilor și elevilor.
2. Dezvoltarea de sisteme de facilități și oportunități pentru participare la educație nonformală și voluntariat a elevilor, cu precădere a celor aflați în situații de risc și proveniți din medii dezavantajate, precum și a celor cu CES.
3. Creșterea disponibilității activităților nonformale – tematică, spații, locuri de desfășurare, durată/perioade, forme și tipuri de activități.
4. Dezvoltarea spațiului urban ca resursă pentru derularea activităților de educație nonformală.
5. Creșterea nivelului de informare și deschidere a publicului privind ofertele de educație nonformală – dezvoltarea publicului competent educațional, care caută, selectează și alege în cunoștință de cauză oportunități de educație și formare în context nonformal.

III.

Calitate și performanță în educația nonformală

1. Creșterea capacității resurselor umane din educație și, complementar, educație nonformală, pentru a elabora și implementa proiecte de calitate în domeniul educației nonformale.
2. Valorificarea competențelor în domeniul educației nonformale dobândite de către cadrele didactice și alți profesioniști (lucrători de tineret, formatori, animatori socio-educationali ș.a.) în contexte formale și nonformale variate, asigurând transferabilitatea acestora și convergența intervențiilor educaționale și predictibilitatea.
3. Creșterea capacității și sustenabilității domeniului educației nonformale
4. Asigurarea calității programelor și activităților de educație nonformală în toate domeniile ce stimulează dezvoltarea elevilor/copiilor.

STRATEGIA LOCALĂ DE SUSȚINERE A EDUCAȚIEI

Direcții strategice și obiective

IV.

Cooperarea, co-crearea și coordonarea în implementarea viziunii privind educația nonformală

1. București – Capitala educației: cadru anual de planificare în domeniul educației nonformale – programe majore elaborate și implementate de Proedus.
2. Intensificarea participării Municipiului București la evenimente educaționale naționale/internaționale/regionale (găzduire/trimitere).
3. Sprijinirea participării elevilor la evenimente de educație și educație nonformală din Europa și la nivel internațional prin acțiuni de schimb de bune practici instituționale prin acorduri de parteneriat/colaborare.
4. Spații nonformale de învățare, resurse și mijloace de educație nonformală la standarde europene.
5. Dezvoltarea de relații de cooperare între instituțiile și organizațiile cu responsabilități și activități în domeniul educației, respectiv educației nonformale, în vederea: realizării eficiente a programelor din acest sector, creșterii impactului acestora și asigurării unei participări largi a copiilor și elevilor la activitățile și programele propuse.
6. Cooperarea interinstituțională prin aplicarea pentru oportunități de finanțare externă nerambursabilă pentru a facilita accesul elevilor la proiecte de mare anvergură.

V.

Recunoașterea, certificarea și valorificarea rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și formal, facilitarea transferabilității competențelor dobândite prin voluntariat și cursuri non-formale

1. Recunoașterea și certificarea competențelor dobândite în context nonformal și de voluntariat.
2. Valorificarea rezultatelor învățării dobândite de elevi în context nonformal, asigurarea transferabilității acestor rezultate în context formal (pentru educație, formare profesională și orientare în carieră).
3. Recompensarea elevilor și cadrelor didactice ce au obținut rezultate performante în context formal și nonformal.
4. Conștientizarea publicului privind efectele și impactul activităților nonformale și a rezultatelor învățării în aceste contexte în dezvoltarea copiilor și elevilor.

II.

Introducere

La nivelul Primăriei Municipiului București, funcționează, din anul 2009, în baza HCGMB nr. 266 din 15.07.2009 Centrul de Proiecte și Programe Educaționale și Sportive pentru Copii și Tineret București, reorganizat și redenumit Centrul de Proiecte Educaționale și Sportive București - PROEDUS prin HCGMB 369/2016, ulterior reorganizat prin HCGMB nr. 410/2017 și reorganizat în anul 2020 prin HCGMB 294/15.07.2020 fiind extins către public cu proiecte și programe novative, Centrul de Proiecte Educaționale și Sportive București - PROEDUS este un serviciu public de interes local cu un rol important în îndeplinirea atribuțiilor specifice ale autorităților publice locale domeniul educației.

PROEDUS funcționează în subordinea Primăriei Municipiului București, sub coordonarea Direcției Cultură, Învățământ, Turism și Consiliului General al Municipiului București, cu responsabilități și atribuții în domeniul educațional, respectiv activități pentru tineri și copii, în vederea dezvoltării aptitudinilor și competențelor acestora prin programe educaționale și activități de formare continuă și dezvoltare a personalului din învățământul preuniversitar. Instituția este de interes public și finanțată din bugetul local. PROEDUS desfășoară încă de la înființare programe pentru copii și elevi, implicând, pe baza de parteneriat, instituții de învățământ preuniversitar din Municipiul București.

PROEDUS este un actor important în conceperea strategiei locale de dezvoltare a învățământului și, având în vedere obiectul de activitate și atribuțiile definite prin Regulamentul propriu de funcționare, poate deveni unul esențial în implementarea acesteia.

La nivelul municipiului București funcționează, pe baza HCGMB 252/4.09.2014, Parteneriatul Civic pentru Educație la nivelul Municipiului București – CIVITAS, ca platformă de convergență, dialog și acțiune în plan local, având ca scop reunirea, mobilizarea, armonizarea și responsabilizarea factorilor reprezentativi cu implicare în procesul educațional, pentru identificarea și soluționarea operativă a problemelor din educație, pentru dezvoltarea și eficientizarea

activităților educative destinate elevilor bucureșteni.

Acesta funcționează sub egida PROEDUS și este sprijinit de Inspectoratul Școlar al Municipiului București, cele două mari federații sindicale din învățământul preuniversitar (prin sindicatele afiliate), Federația Asociațiilor de Părinți din Învățământul Preuniversitar, Paltul Național al Copiilor, Casa Corpului Didactic și Consiliul Municipal al Elevilor, cu deschidere și disponibilitate către toate instituțiile și organizațiile ce aderă la principiile și obiectivul definit.

Parteneriatul CIVITAS pornește de la premisa că educația tinerei generații trebuie să se desfășoare în cadrul unui sistem bine conturat, integrat, modern și eficient, capabil să răspundă cu adevărat cerințelor și necesităților de formare și manifestare a personalității copiilor și tinerilor, în corelație cu politicile de dezvoltare socială în plan local. Parteneriatul CIVITAS a fost constituit pentru a contribui la diversificarea și eficientizarea activităților socio-educative destinate copiilor și tinerilor Capitalei, mai ales în contextul asumării educației ca prioritate strategică, demers programatic ce deschide noi perspective dezvoltării educației în plan local, cu atragerea și implicarea unui număr cât mai mare de elevi, părinți și cadre didactice în acțiuni și programe de interes și utilitate pentru pregătirea, manifestarea și consacarea elevilor în plan social.

III.

Diagnoză și Soluții

1. Unde ne aflăm?

Cu toate că Bucureștiul face parte din categoria regiunilor dezvoltate ale României, în privința majorității indicatorilor de dezvoltare economică, socială și culturală, acesta nu este scutit de probleme. O varietate de situații au fost identificate în studiile și cercetările analizate și prin eșantionul menționat pe scurt anterior la care au participat actori importanți și beneficiari ai sistemului educațional, dintre care amintim (fără a analiza problemele generale, de sistem):

- Probleme de infrastructură și deficiențe privind baza materială necesară unei educații moderne, de calitate, mai ales caracterul "neprietenos" al bazei materiale existente.
- Lipsa sprijinului și a resurselor pentru realizarea curriculumului la decizia școlii (opțional) și a activităților extracurriculare, inclusiv pentru activitățile de învățare nonformală.
- Lipsa sprijinului de specialitate pentru elevi, în vederea promovării evaluărilor și a examenelor naționale.
- Lipsa sprijinului pentru activitățile de voluntariat și insuficiența promovare și implicare a școlilor în activități de voluntariat.
- Lipsa programelor finanțate de tip "școală după școală".
- Lipsa accesului elevilor la programe de educație legate de sănătate, viața economică și financiară, de diversitate și multiculturalism, referitoare la protecția mediului, apărarea împotriva hărțuirii și a violenței și alte programe de educație ce privesc dezvoltarea.
- Insuficiența sprijinului acordat, la nivel local, prin diferite forme de ajutor, copiilor/elevilor din categoriile defavorizate și familiilor acestora.
- Insuficiența sprijinului acordat, la nivel local, prin diferite forme de ajutor, copiilor/elevilor din categoriile defavorizate și familiilor acestora.
- Lipsa sau insuficiența cronică a serviciilor consiliere, orientare și a altor servicii de sprijin și a personalului de sprijin calificat (profesor itinerant, profesor de sprijin, logoped, psiholog etc.).
- Lipsa unor relații sistematice și bazate pe încredere între actorii educaționali.
- Promovarea insuficientă sau inadecvată a ofertei educaționale – mai ales a învățământului profesional și tehnic.
- Lipsa / inadecvarea formării cadrelor didactice în anumite domenii și teme de interes pentru îmbunătățirea calității educației.
- Inexistența unui sistem coerent de evidență și sprijin pentru dezvoltarea instituțională – de exemplu, pentru elaborarea proiectelor educaționale, naționale și internaționale (inclusiv a celor de educație nonformală) etc.
- Lipsa unui sistem de evidență a instituțiilor și organizațiilor care oferă programe de învățare nonformală și de evaluare a eficienței și valorii adăugate a acestora.
- Lipsa / caracterul inadecvat al programelor de educație parentală.

2. Unde ne dorim să ajungem?

Definirea țințelor strategice a avut două surse principale. Prima sursă a fost analiza documentelor strategice elaborate la nivel internațional și național, scopul nostru fiind convergența obiectivelor propuse la nivelul Municipiului București, cu cele existente la nivel național. Cea de-a doua sursă au reprezentat-o dezbaterile organizate de PROEDUS, la care au participat mii de cadre didactice, elevi, părinți și alți actori esențiali în educație. Pe această bază, a fost propus un plan de acțiuni prin care au fost conturate soluții la problemele identificate în **patru domenii cheie**:

- a) Promovarea învățării pe tot parcursul vieții pentru toți și creșterea accesului la toate nivelurile și formele de învățământ, inclusiv pentru grupurile defavorizate.
- b) Îmbunătățirea rezultatelor învățării, la nivelul preșcolarilor și elevilor, cu precădere în domeniul competențelor cheie, a competențelor pentru cetățenie activă și necesare pentru viața comunitară și integrarea socioprofesională.
- c) Dezvoltarea creativității și a capacității de inovare, în vederea consolidării competitivității economice.
- d) Creșterea calității vieții școlare și a "stării de bine" pentru elevi, pentru familiile lor și pentru personalul din învățământ.

3. Cum ajungem unde ne-am propus?

Intervențiile propuse, care se adresează elevilor, profesorilor, școlii și comunității, au fost grupate în 6 programe, definite având în vedere și atribuțiile legale ale PROEDUS:

- Implicare activă, voluntariat, management de proiect și cooperare internațională.
- Activități artistice, cursuri, workshopuri, expoziții, educație nonformală și orientare în carieră
- Sport, stil de viață sănătos și activități în aer liber.
- Tabere, excursii, călătorii, circuite, timp liber
- Stimularea inițiativelor copiilor și elevilor, cetățenie activă și susținerea inițiativelor externe

- Sprijin pentru școala bucureșteană (dezvoltarea capacității instituționale a PROEDUS)
- Orientare școlară, orientare în carieră, îmbunătățirea competențelor

4. Cum știm că am realizat ceea ce ne-am propus?

În vederea monitorizării, evaluării progresului și impactului programelor și activităților realizate, precum și a nivelului de realizare a obiectivelor propuse, au fost definiți indicatori de rezultat (pentru fiecare an de implementare):

- Cuprinderea în programele de activități extrașcolare/de educație nonformală, a peste 10000 de copii și elevi, anual, din toate sectoarele Municipiului București, participanți provenind din cel puțin jumătate din numărul total al unităților de învățământ. Dintre aceștia, circa jumătate vor participa la activități de învățare nonformală, iar cealaltă jumătate la tabere, activități sportive, recreative și culturale.
- Participarea, în fiecare an, la diverse activități a circa 5.000 de părinți.
- Pregătirea și susținerea, în fiecare an, a unui număr de minimum 5000 de elevi și 500 de profesori voluntari și realizarea a cel puțin 50 de activități dedicate voluntariatului.
- Formarea sau consilierea (prin activități de mentorat) unui număr a cel puțin 500 de profesori, prin activitatea a 50 de mentori formați în domeniile prioritare stabilite prin programul anual de activitate al PROEDUS, o atenție deosebită fiind acordată profesorilor debutanți.

- Producerea, în funcție de nevoile identificate, în fiecare an, a unui număr de 15 de materiale informative (ghiduri, culegeri de bune practici, pliante, afișe etc.) atât tipărite cât și publicate online, care să fie consultate / diseminate către cel puțin 100.000 de elevi, profesori, părinți.
  - Înființarea Centrelor de învățare experiențială "Hub-uri de educație nonformală" la nivelul Municipiului București, inclusiv utilizarea, în scop educativ a unor spații neconvenționale pentru activitățile planificate (de educație nonformală, recreative sportive și culturale menționate mai sus), la care să participe minimum 20.000 de elevi, părinți, cadre didactice.
  - Existența, în fiecare unitate școlară (în trei ani) a unui voluntar, "responsabil cu proiecte și programe PROEDUS".
  - Elaborarea unei platforme integrate de servicii de informare, educaționale, de consiliere și relaționare, care va fi creată în primii trei ani de aplicare a strategiei.
  - Susținerea unui număr de minimum 10 proiecte ale unităților de învățământ, care aplică la diferite scheme de finanțare, o parte dintre acestea fiind cofinanțate prin programul de micro-granturi
  - Creșterea constantă a numărului de activități de sport de masă, precum și a numărului de participanți la aceste activități (cu un minim de 10.000 de participanți anual).
  - Creșterea, de la an la an, a participării locale la activitățile din cadrul programelor propuse, prin implicarea unui număr crescând de unități de învățământ, instituții și organizații (inclusiv non-guvernamentale) din comunitate.
  - Crearea unui **Centru de învățare experiențială** cu caracter permanent, sustenabil și autosusținut, asemenea modelelor centrelor internaționale precum Centrul Științific Copernicus din Polonia, Centrul Technopolis din Belgia, Science Museum din Anglia etc. care să ofere elevilor împreună cu profesorii și copiii împreună cu familiile experiențe de învățare nonformală prin activități interactive ce vin în completarea materiei școlare și sprijină acumularea informațiilor esențiale dezvoltării educaționale și umane ale grupului țintă prin implementarea învățării experiențiale.
- Obiectivele propuse anterior par extrem de ambițioase pentru criza sanitară ce a avut un impact uriaș pentru instituțiile coordonatoare de proiecte din Municipiul București. Cu toate acestea, obiectivele sunt realizabile în ani pandemici într-o structură de 25%, maximum 30%, ulterior fiind realizabile integral în perioade non-pandemice.
- Demersul nostru va contribui la dezvoltarea urbană generală a Municipiului București, aducând contribuții conceptului de "dezvoltare inteligentă", care conectează dezvoltarea economică cu inovația, cu noile tehnologii și, mai ales cu oamenii.

IV.

Profilul Municipiului București

Dezvoltarea școlii bucureștene trebuie pusă în contextul creșterii urbane generale a Municipiului București, care se subsumează conceptului de "dezvoltare inteligentă", ce conectează dezvoltarea economică cu inovația, cu noile tehnologii și, mai ales cu oamenii. "Inteligenta" unui oraș nu ține numai de eficiența instituțiilor, de optimizarea folosirii timpului prin rețele adecvate de transport sau de introducerea noilor tehnologii de informare și comunicare în toate aspectele vieții urbane, ci, mai ales, de oameni, atât ca scop (dezvoltarea urbană are ca misiune creșterea calității vieții pentru toți locuitorii), cât și ca resurse – educație și dezvoltare profesională, implicare și spirit civic și voluntariat pentru comunitate. Conceptul de "oraș inteligent"⁽¹⁾, vizează dezvoltarea urbană durabilă prin soluții inovative, prin care rețelele și serviciile tradiționale (de exemplu, transportul urban, alimentarea cu apă, eliminarea deșeurilor, iluminarea și încălzirea clădirilor, administrația publică - mai interactivă și mai receptivă – etc.) sunt eficientizate prin utilizarea tehnologiilor digitale și de telecomunicații, în beneficiul locuitorilor, printr-o dezvoltare economică durabilă, prin creșterea nivelului de trai și a calității vieții locuitorilor. În vederea atingerii obiectivelor cu privire la construirea unui oraș inteligent, respectiv a comunității inteligente, indivizii trebuie instruiți cu privire la asumarea direcțiilor smart city prin învățarea și acceptarea mijloacelor tehnologice ce facilitează construirea comunităților sustenabile.

Direcțiile întâlnite în conceptul de oraș inteligent (Smart Governance, Smart Economy, Smart Mobility, Smart People și Smart Living), se vor baza și pe cetățenii săi în drumul său către dezvoltare. Câteva exemple se regăsesc prin utilizarea mijloacelor tehnologice pentru a verifica orele la care mijloacele de transport ajung în apropierea locuinței, asumarea responsabilității de a recicla deșeurile din gospodărie, utilizarea mijloacelor tehnologice pentru a închiria mijloace de transport sustenabile (ex: scutere electrice), ș.a.m.d. De aceea este absolut necesar conectarea puternică a educației și învățării la dezvoltarea urbană, la economie și piața muncii și sporirea, prin educație, a gradului de implicare civilă în mediul urban – inclusiv crearea unor oportunități sporite pentru îmbinarea armonioasă a muncii cu viața privată, pentru implicare civică, dar și pentru petrecerea creativă a timpului liber. Strategia locală de susținere a educației "București Capitala Educației" propune, pornind de la atribuțiile stabilite de lege pentru autoritățile administrației publice locale, un demers de sprijinire a școlii bucureștene, având în vedere tendințele de dezvoltare urbană "inteligentă", pe baza principiilor și politicilor de reformă educațională existente în România și în Uniunea Europeană, demers care vizează, cu precădere spațiul "periscolar", al activităților educative de tip non-formal. Pe baza conceptelor, îmbrățișate la nivel național și european, de învățare pe tot parcursul vieții și din toate situațiile de

1. https://ec.europa.eu/info/eu-regional-and-urban-development/topics/cities-and-urban-development/city-initiatives/smart-cities_en

viață, documentul strategic pe care îl propunem nu consideră școala bucureșteană izolată sau ruptă de ceea ce s-a făcut, se face și, mai ales, se intenționează să se realizeze în sistemul românesc de învățământ și la nivelul dezvoltării capacității administrative de la nivel local, ci dimpotrivă: fundamentele sale sunt politicile și strategiile naționale și ale Uniunii Europene în acest sens – care vizează atât educația școlară, cât și conceptul de dezvoltare inteligentă a administrației publice locale.

Soluțiile propuse țin seama de recomandări internaționale în vederea facilitării dezvoltării sustenabile pe plan educațional și uman până în 2030, precum și de nevoile educaționale identificate prin cercetarea realizată prin proiectul „Școala Bucureșteană Dezbatere”.

Regiunea de dezvoltare București-Ilfov este cea mai dezvoltată regiune, din punct de vedere al ofertei variate de instituții naționale de cultură și centre culturale străine, biblioteci, săli de teatru, de spectacole, de concerte și cinematografe, muzee și expoziții permanente și temporare, concerte și festivaluri, librării, trupe de teatru, ateliere și spații pentru creatorii de artă etc. așează Bucureștiul în topul orașelor cu cel mai mare potențial de dezvoltare din domeniul industriilor creative(2). În Capitală își desfășoară activitatea o foarte mare parte din instituțiile de cultură proeminente la nivel național, cele mai multe organizații non-guvernamentale, cele mai multe companii private înglobate în domeniul mai larg al industriilor creative, instituții de învățământ care adresează o paletă largă de formări artistic-vocaționale sau profesionale în domeniul culturii ș.a.m.d. Producția și oferta culturală bucureșteană acoperă toate domeniile culturale, cu o mare varietate a practicilor artistice, pe de-o parte de la sectoarele tradiționale ale culturii (patrimoniul construit, muzee,

biblioteci, teatru, dans, operă și operetă, muzică și alte practici performative, arte vizuale contemporane) și cele tradiționale ale industriilor culturale (cinema, carte, producție muzicală, audiovizual, multimedia) și pe de cealaltă parte, domeniul mai larg al sectoarelor creative, ce implică mai mult sfera privată, care include producția digitală interactivă (jocuri video, aplicații), arhitectură, urbanism, design, modă, artizanat, artă populară, gastronomie etc.

Dar, pe acest fundal, în București nu există o paletă foarte largă de instituții, organizații neguvernamentale sau unități private dedicate învățării nonformale sau oferirii unei educații de calitate incluzive și pentru toți. Oferta pentru educație nonformală ce facilitează oportunități egale pentru toți are scopul de a veni în sprijinul elevilor cu o completare a curriculei și cu activități ce contribuie la dezvoltarea personală, socială și umană a elevilor. Cu toate acestea, este practică doar de câțiva actori relevanți, printre care și Centrul de Proiecte Educaționale și Sportive București-PROEDUS, grădinițe private și centre After School. Astfel, există trei tipuri de actori ce sprijină prin proiecte educația în mediul nonformal: Primăria Municipiului București prin substructurile sale, respectiv prin PROEDUS și alte instituții de stat, Organizațiile Neguvernamentale ce activează în domenii restrânse sau cu grupuri de beneficiari restrânși și Unități Private de tipul cluburilor care oferă servicii de educație nonformală.

Astfel, oferta de educație nonformală ce vine în sprijinul elevilor prin proiecte și activități gratuite sau ce implică costuri reduse pentru beneficiar este o arie ce trebuie dezvoltată în vederea atingerii recomandărilor europene și ale ONU în ceea ce privește facilitarea educației de calitate incluzive pentru toți.

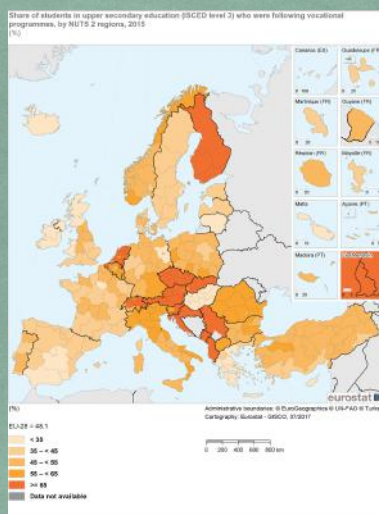
2. <https://uefiscdi.gov.ro/resource-89206>

Important de menționat este faptul că oferta de educație nonformală trebuie să cuprindă prin proiectele demarate activități ce sprijină dezvoltarea copiilor, elevilor și tinerilor în toate domeniile precum: arte, dansuri, sport, nutriție și alimentație sănătoasă, ateliere de limbi străine, ateliere de dezvoltare personală, ateliere de știință, ateliere de istorie, sesiuni multimedia, ateliere de istorie și geografie, ateliere de dezvoltare personală, ateliere de vorbit în public, ateliere de orientare în carieră, spații de terapie, tabere de lucru și recreative, mobilități și schimburi de experiențe, ateliere de electronică, robotică și alte elemente ce cuprind tehnologiile emergente ș.a.m.d. Astfel, în vederea realizării de proiecte prin care este pus în prim plan beneficiarul principal (elevul, copilul, tânărul), ulterior beneficiarul secundar (profesorul, părintii, bunicii, tutorii legali și familia în general) este necesară realizarea la nivelul Municipiului București a unui **Centru de Învățare Experiențială** care să îmbine domeniile ce contribuie la dezvoltarea educațională ce au fost descrise mai sus, pentru a oferi beneficiarilor acces la o educație incluzivă pentru toți. Totodată, este important de menționat faptul că astfel de demersuri pot fi realizate doar prin prisma unei străne colaborări atât între autoritățile publice locale, cât și cu organizațiile neguvernamentale și cu entitățile private implicate în realizarea de proiecte și demersuri pentru sprijinirea educației de calitate pentru toți. Astfel, PROEDUS este în momentul actual singura instituție sub egida Primăriei Municipiului București, specializată în derularea activităților recreative, educative din sfera educației nonformale sprijinind dezvoltarea educațională pentru toți.

Din punct de vedere educațional, Municipiul București arată, o serie de elemente specifice, care îi conferă un profil aparte. În general, Municipiul București înregistrează niveluri mai bune, la indicatorii educaționali fundamentali, decât alte regiuni și localități, chiar dacă este, încă, mult loc pentru îmbunătățire:

- Accesul la educație, la toate nivelurile și pentru toate tipurile de educație, este asigurat prin 589 de unități de învățământ preuniversitar și 32 de instituții de învățământ superior (3), în care învață aproape 285.000 de elevi și peste 172.000 de studenți (4).
- Pe de altă parte, circa 81% dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 3 și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară beneficiază de educație preșcolară (5) (ținta stabilită la nivelul UE fiind de cel puțin 95%), sub media națională de 82%(6), iar procentul elevilor din învățământul secundar care urmează programe de pregătire profesională este cel mai mic din România conform imaginii de mai jos(7).

3. Date INS (2018) - SCL101C - Unitatile scolare pe niveluri de educatie, judete si localitati

4. Date INS (2018) - SCL103D - Populatia scolară pe niveluri de educatie, judete si localitati

5. Idem; EUROSTAT (2018): Pupils enrolled in early childhood education by sex and NUTS2 regions și Pupils in early childhood and primary education by education level and age ;

6. Idem

7. Date EUROSTAT (2015) - imagine

- Rata de părăsire timpurie a școlii(8), la nivelul regiunii de Dezvoltare București Ilfov, este de 8,3%, (9), deci mai mică decât ținta stabilită la nivelul întregii Uniuni Europene pentru anul 2020, iar rata de angajare a tinerilor este cea mai mare (82,2% la nivelul regiunii București-Ilfov față de 68,9% la nivel național (10) – deci, peste ținta europeană pentru 2020.
- Procente populației cu studii superioare și de ocupare a populației cu studii superioare sunt mult mai mari decât mediile naționale. De exemplu, rata de ocupare a populației cu studii superioare este de 89,2% (11), la o rată generală de ocupare de 70,9% la nivelul țării(12).

Statisticile prezentate anterior sunt relevante în structurarea acestei strategii, deoarece prezintă un punct de pornire către direcțiile strategice ce vor fi abordate. Cu toate că în anumite subiecte prezentate anterior prin statistici, Municipiul București se află într-o situație relativ bună, prin această strategie ne propunem să prezentăm un plan de acțiuni ce va ajuta Municipiul București să realizeze o parte din țintele propuse de Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Sustenabilă, Orizont 2030. Amintim faptul că PROEDUS nu are capacitatea de a interveni asupra infrastructurii, însă poate compensa prin diversele proiecte fie existente, fie propuse.

Mai departe, vom prezenta analiza în amănunt a cercetării realizate în cadrul proiectului „Școala Bucureșteană Dezbate”, fiind eșantionați beneficiarii direcți ai educației, precum și actori esențiali.

Etapa I „Școala Bucureșteană Dezbate”: Probleme și Provocări

În urma dezbaterilor din prima etapă a programului derulat de Centrul de Proiecte Educaționale și Sportive București - PROEDUS "Școala bucureșteană dezbate – Alege!", pe de o parte, și a analizei contextului în care funcționează școala bucureșteană și a țintelor strategice stabilite prin documentele elaborate la nivel național și internațional, pe de altă parte, în acest capitol vom propune o listă de probleme specifice, care pot fi rezolvate printr-o strategie adecvată, prin programele derivate din acestea și utilizând resursele alocate de Municipiul București, prin PROEDUS, în acest scop. Reamintim și faptul că dezbaterile din această primă etapă a programului "Școala Bucureșteană dezbate – Alege!" au angrenat:

- 4536 cadre didactice, 1440 părinți, 1184 elevi, 83 de reprezentanți ai altor părți interesate de la nivelul școlii (personal didactice auxiliar, reprezentanți ai învățământului superior, lideri de sindicat etc.), 14 experți în educație și reprezentanți ai mediului academic și ai societății civile care au dezbătut aceste probleme, față în față. Au fost realizate astfel de activități în 246 de unități de învățământ și, respectiv în două dezbateri organizate cu mediului academic, experții în educație și societatea civilă.
- 1350 elevi, 3141 cadre didactice și 1274 părinți, care au răspuns la un chestionar referitor la activitatea PROEDUS, rolul și importanța educației nonformale și relația profesor-elev.

8. https://ec.europa.eu/education/policies/school/early-school-leaving_ro

9. Date EUROSTAT (2019): Early leavers from education and training by sex and NUTS 2 regions

10. Date EUROSTAT (2019): Employment rates of young people not in education and training by sex, educational attainment level, years since completion of highest level of education and NUTS 2 regions

11. Date EUROSTAT (2019): Employment rate by educational attainment level

12. Date EUROSTAT (2019): Employment rate by sex, age group 20-64

În urma dezbaterilor organizate în școli, cu sprijinul Partenerilor PROEDUS, au fost identificate o serie de **probleme specifice** ale învățământului bucureștean și care intră, total sau parțial, în aria de răspundere a autorităților administrației publice locale. Subliniem că PROEDUS nu poate rezolva, pe baza atribuțiilor sale legale, toate problemele menționate mai jos, dar le menționăm pentru că au fost aduse în discuție de participanții la dezbateri ca fiind importante și pot fi abordate în strategiile și programele locale de dezvoltare – unele dintre ele chiar în acest document strategic.

Aceste **Probleme Specifice** sunt:

1. Lipsa infrastructurii și a bazei materiale necesare unei educații de calitate, precum și caracterul "neprietenos" al bazei materiale existente.

2. Lipsa sprijinului și a resurselor pentru realizarea CDȘ și a activităților extracurriculare, inclusiv a programelor și activităților de învățare nonformală.

3. Lipsa sprijinului de specialitate pentru elevi, în vederea promovării evaluărilor și a examenelor naționale.

4. Lipsa sprijinului pentru activitățile de voluntariat și insuficienta promovare și implicare a școlilor în activități de voluntariat.

5. Lipsa programelor finanțate de tip "școală după școală".

6. Lipsa programelor sau a centrelor de terapie în spații organizate.

7. Lipsa oportunităților de voluntariat pentru cadrele didactice.

8. Lipsa accesului elevilor la programe de educație legate de sănătate, viața economică și financiară, de diversitate și multiculturalism, referitoare la protecția mediului, apărarea împotriva hărțuirii și a violenței etc.

9. Insuficiența sprijinului acordat, la nivel local, prin diferite forme de ajutor material și financiar, care intră în sfera de competență a autorităților administrației publice locale, copiilor/elevilor din categoriile defavorizate și familiilor acestora.

10. Lipsa sau insuficiența cronică a serviciilor consiliere, orientare și a altor servicii de sprijin și a personalului de sprijin calificat (profesor itinerant, profesor de sprijin, logoped, psiholog etc.)

11. Lipsa unor relații sistematice și bazate pe încredere între actorii educaționali.

12. Promovarea insuficientă sau inadecvată a ofertei educaționale – mai ales a învățământului profesional și tehnic.

13. Lipsa / inadecvarea formării cadrelor didactice în anumite domenii și teme de interes pentru îmbunătățirea calității educației.

14. Inexistența unui sistem coerent de evidență și sprijin pentru dezvoltarea instituțională – de exemplu, pentru elaborarea proiectelor educaționale, naționale și internaționale (inclusiv a celor de educație nonformală) etc.

15. Lipsa unui sistem de evidență a instituțiilor și organizațiilor care oferă programe de învățare nonformală și de evaluare a eficienței și valorii adăugate a acestora.

16. Lipsa / caracterul inadecvat al programelor de educație parentală

17. Lipsa unor spații dedicate sportului de masă sau sportului pentru competiții.

Etapa II, „Școala Bucureșteană Dezbate-Alege!”

Soluții:

La cea de-a doua etapă de dezbateri din cadrul programului ”Școala Bucureșteană dezbate – Alege!” au participat 2183 cadre didactice; 126 reprezentanți ai părinților; 82 reprezentanți ai elevilor; 158 reprezentanți ai altor părți interesate și 60 de participanți care nu au putut fi diferențiați pe categorii. Pentru stabilirea și ierarhizarea soluțiilor, participanții la dezbateri au identificat (pe baza criteriilor stabilite) soluții avute în vedere și în seria de dezbateri dedicate identificării problemelor:

- Soluții la problemele specifice – care sunt de competența autorităților administrației publice locale și care, mai ales, intră în aria de atribuții a PROEDUS.

Școala bucureșteană funcționează într-un cadru normativ stabilit la nivel național și, ca urmare, orice schimbare preconizată va ține cont de acest cadru general. Nu vom relua prezentarea soluțiilor propuse la nivel de sistem, dar le vom lua în considerare în definirea programelor concrete de acțiune (Partea a III-a a acestui document strategic), în analiza condițiilor și a riscurilor asociate soluțiilor la problemele specifice.

În privința soluțiilor la problemele locale, având în vedere că aceste soluții au fost prezentate pe larg în același document, menționăm doar faptul că ele vizează:

- Îmbunătățirea intrărilor în sistemul școlar (accesul la infrastructură și la alte resurse) – domeniul în care PROEDUS nu are atribuții.
- Îmbunătățirea procesului educațional și managerial de la nivelul unităților de învățământ. Aici, PROEDUS poate contribui, mai ales, prin oferta de activități extra- curriculare, care contribuie, cu precădere, la dezvoltarea competențelor cheie.

- Îmbunătățirea rezultatelor (privind participarea școlară și rezultatele învățării) – urmărite prin toate programele și activitățile propuse în prezenta strategie.

Ne vom concentra pe soluțiile care pot fi inițiate sau sprijinite de PROEDUS, și am definit două direcții strategice de acțiune pentru PROEDUS, care se aplică în cele patru domenii majore de intervenție enumerate mai sus:

- Susținere și sprijin pentru învățare, sub toate formele ei, prin programele proprii, concepute și finanțate, pentru actorii educaționali esențiali (elevi, cadre didactice și manageriale, părinți). Adică, sunt prezentate programe și măsuri care contribuie la satisfacerea nevoilor de învățare ale actorilor menționați mai sus și exprimate în documente de poziție, dezbateri, mass media etc.
- Susținere și sprijin instituțional, pentru instituțiile de învățământ, Inspectoratul Școlar al Municipiului București, autoritățile administrației publice locale (de la nivel municipal și al sectoarelor) în realizarea rolului și atribuțiilor specifice, prevăzute de lege. Adică, sunt prezentate programe și măsuri care, împreună cu școala, contribuie realizarea idealului educațional și a rolului educației în societate, așa cum a fost descris în documentele strategice și în legislația în vigoare.

Programele prin care este implementată Strategia, prezentate în Capitolul al III-lea, vor reține soluțiile, care, în același timp, au fost propuse de participanții la dezbateri și, pe de altă parte, sunt subsumate celor două direcții strategice de mai sus și corespund rolului și atribuțiilor PROEDUS.

V.

Contextul educației nonformale și experiențiale.

Pentru a înțelege mai bine importanța învățării experiențiale prin activități de educație nonformală, vom face o scurtă cartografiere a conceptului, precum și expunerea unor modele de educație experiențială pe care le considerăm eficiente în Municipiul București ce asigură conceptul de educație pentru toți. În primul rând, deși am putea presupune că educația nonformală este un termen modern, acesta a fost dezvoltat în anul 1970 sub denumirea de educație nonformală și a fost supus mai multor dezbateri pe care le vom aborda în cele ce urmează. În același timp, mulți ani a fost dezbătut subiectul eficienței acesteia sau a necesității educației nonformale având în vedere existența educației formale. Pentru a lămuri acest aspect, trebuie menționat că educația nonformală nu este un concept opus față de educația în spațiul formal, educația nonformală a fost definită de-a lungul timpului ca un mecanism de învățare similar cu cel de educație formală, însă căruia îi lipsesc constrângerile(13). Alți autori specifică faptul că educația nonformală oferă mai multă flexibilitate beneficiarilor, aceștia putând participa în acest „sistem de învățare” din toate mediile și din toate categoriile de vârstă, aducând în același loc persoane cu istoric diferit, însă care doresc o dezvoltare comună într-un subiect comun. Astfel, de ce este învățarea nonformală sau învățarea experiențială o necesitate pentru societate? Considerăm că această întrebare își va afla răspunsul în cele ce urmează, fiind o întrebare ce se află în dezbatere încă din secolul al XIX-lea(14).

Primele asemănări cu educația nonformală pe care le putem distinge în istorie sunt în strânsă legătură cu ucenicia practică încă din secolul al XIX-lea de fiecare copil/tânăr care avea nevoie să învețe o meserie pentru a-i servi în viitor(15).

Astfel, o utilitate pe care o identificăm în ceea ce privește acest model clasic de educație nonformală este concentrarea pe structurarea competențelor ce ajută individul în dezvoltarea carierei/meseriei. Mai exact, educația nonformală la momentul respectiv poate fi orientată către deprinderea de abilități practice ce servesc la dezvoltarea de competențe esențiale cerințelor economice și sociale. În același timp, educația nonformală sprijină păstrarea identității culturale. Totodată, autorii spun că educația nonformală prin învățare experiențială sprijină cumulumul și reținerea informațiilor într-o mai mare măsură față de educația din mediul formal. Astfel, în vederea dezvoltării tinerei generații și transmiterii informațiilor și culturii prin experiențe (povești/jocuri/artă etc.), educația nonformală, are o componentă mai complexă față de strict dobândirea de competențe practice, fiecare fiind necesare. Un autor de referință care a dezvoltat conceptul de educație nonformală înaintea anilor 1970 este John Dewey, filozof, psiholog și pedagog American. Acesta vorbește în scrierile sale despre educația nonformală ca educație experiențială, explicând modurile prin care educația poate fi dezvoltată. Dewey poate fi considerat un pionier al educației

13. Blossing, U. (2014). The Nordic Education Model „A school for All”. New York: Springer.

14. Coombs, P.H. (1976). Myths, Realities, and Opportunities. Chicago: CIES.

15. Idem

nonformale, aducând pentru prima dată în discuție în 1916 principiul educației experiențiale pentru coagularea societății democratice. Acesta oferă o perspectivă asupra relației dintre învățarea experiențială în comunitate și rezolvarea problemelor. Acesta considera că educația experiențială contribuie la coagularea comunității prin voluntariat, totodată dezvoltând simțul civic. O perspectivă a lui este ca pentru a coagula cetățenia democratică, este de a practica principiile democratice prin intermediul educației(16) . Totodată, Dewey vede educația experiențială ca fiind centrul comunității, formând generații întregi pentru a facilita rezolvarea problemelor din comunitate. În opinia sa, educația experiențială contribuie la dezvoltarea copiilor și tinerilor atât intelectuală cât și morală(17) .

O definiție a educației nonformale este văzută de autorii Amanda Neill și Edward Taylor ca fiind „orice efort organizat, intenționat și explicit de promovare a învățării pentru îmbunătățirea calității vieții prin mediul non-școlar”(18) .

În articol educația nonformală este văzută ca fiind într-o relație continuă cu alte forme de educație:

- **de la educație formală**
- **la educație nonformală**
- **la educație participativă**
- **la educație informală.**

Orice program educațional poate fi plasat în această relație continuă, determinat de gradul de potrivire într-o anumită categorie. Totodată autorii vorbesc despre trei caracteristici specifice pentru a înțelege mai bine categoriile educaționale menționate anterior:

- **Flexibilitate** (programele răspund nevoilor locale)
- **Participare** (luarea deciziilor împreună -între formatori și beneficiari),
- **Contextualizarea** (gradul de standardizare).

Educația nonformală este caracterizată prin flexibilitate și participare, însă mai puțin standardizată, dar mai mult spre receptivitate la nevoile comunității locale. Astfel, autorii vorbesc despre educația nonformală ca fiind un factor important axat pe nevoile comunității. Totodată, aceștia argumentează importanța învățării experiențiale prin educație nonformală în cadrul centrelor educaționale, a muzeelor sau în spații în aer liber precum siturile arheologice. Prin natura sa, conceptul de educație nonformală reamintește profesorilor practicanți ai educației formale că majoritatea procesului de învățare se petrece în afara orelor de curs. Învățarea fiind mai eficient practică în spații nonformale, precum muzee sau centre de învățare prin activități experiențiale(19) . Important de menționat este faptul că aceste spații facilitează atât învățarea pentru copii și elevi, cât și pentru adulți.

Un alt concept de educație nonformală este educația experiențială în aer liber. Conform autorului Craig Von Behren „un spațiu eficient pentru a face elevii să înțeleagă mai bine anumite subiecte sau lecții și pentru a le dezvolta atenția în raport cu mediul înconjurător”(20) . Acest mod de a implementa activități de educație nonformală prin învățare experiențială în aer liber, contribuie totodată la coeziunea grupului.

În articol Craig Von Behren exemplifică faptul că educația experiențială poate fi realizată prin excursii sau tabere prin care sunt formate grupuri de 20 de copii și 2 adulți care au rolul de îndrumător în activitățile pe care le abordează.

Câteva exemple de activități constau în realizarea unui adăpost în cazul în care excursiile se petrec în structură de drumeție, precum și orientare în spațiu, activități motrice și alte activități ce facilitează învățarea în natură.

16. Saltmarsh, J. (2008). Why Dewey Matters. Penn State University Press.

17. Dewey, J. (1997). Experience & Education. New York: Touchstone.

18. Taylor, E. W. (2008). Museum Education. Taylor & Francis Ltd, 23-32.

19. Idem

20. Behren, C. v. (1979). Outdoor Experiential Education. SAGE.

O altă interpretare eronată în raport cu educația nonformală este aceea că oferă sprijin doar persoanelor ce nu mai pot fi integrate în școală sau care au trecut de vâsta optimă pentru școală, fiind numite programe de învățare pe tot parcursul vieții precum literație pentru adulți. Această interpretare eronată a pus mult timp educația formală și educația nonformală în conflict. Învățarea pe tot parcursul vieții sau perfecționarea continuă este un concept benefic fiecărui individ în societate, indiferent de educația obținută pe parcursul anilor de școală sau de mediul din care face parte. Cum am amintit anterior, un factor benefic al educației nonformale este faptul că este flexibilă și permite accesul unui grup țintă variat în activitățile derulate. Totodată, studiile arată că perfecționarea adulților nu este încă considerată o prioritate, lucru care contribuie la stigmatizarea indivizilor ce doresc să urmeze cursuri de perfecționare, în mod deosebit pentru personalul didactic a cărui dezvoltare pe tot parcursul vieții este necesară pentru facilitarea unei educații de calitate pentru toți. Deși în Municipiul București au fost luate de-a lungul timpului demersuri în vederea facilitării proiectelor ce stimulează învățarea continuă și cursurilor de acreditate de Ministerul Educației Naționale, pentru cadrele didactice și pentru personalul didactic auxiliar, sunt necesare demersuri constante și dedicate tuturor persoanelor implicate în învățământ.

Un exemplu fiind necesitatea existenței cursurilor de perfecționare specializate pentru specializări precum sport, științe, IT, sau alte specializări ale căror subiecte sunt inovate constant și necesită noi perspective de învățare și predare.

O altă perspectivă pentru înțelegerea educației nonformale este că ea nu se află într-un conflict cu educația formală ci lucrează în parteneriat pentru a facilita toate competențele de care un copil are nevoie pentru o dezvoltare educațională de calitate.

Mai clar, prin prezenta strategie ne propunem să oferim soluții pentru un model educațional nonformal prin care vom analiza diferite necesități și oportunități de educație nonformală ce răspund nevoilor grupului țintă, prezentând și câteva exemple de bună practică din modelul nordic. Un alt aspect important de menționat este faptul că s-a observat o relație directă între țările și comunitățile cu tradiție în ceea ce privește organizațiile de voluntariat și deschiderea către educația nonformală(21), acestea la care facem referire fiind în general țări Anglofone sau Francofone. Astfel, apar două structuri de implementare a educației nonformale, fie axate în comunitate, unde sunt prevăzute nevoile unui grup restrâns de beneficiari, fie axate pe obiective, prin care organizațiile guvernamentale sau instituțiile locale construiesc programe de educație nonformală pentru a facilita un obiectiv sau necesitate identificată la nivelul orașelor sau statului. Având în vedere faptul că am adus în discuție conceptul de educație nonformală și am prezentat anterior câteva miteri care au făcut ca educația nonformală să fie considerată fie inefficientă, fie un competitor al educației formale, s-a crezut mult timp despre aceasta și că este un model de educație pentru persoanele aflate în situații de risc sau în state în curs de dezvoltare, însă realitatea arată faptul că statele dezvoltate se folosesc de educația nonformală mult mai mult decât cele în curs de dezvoltare care nu beneficiază de aceeași educație formală precum statele dezvoltate. Un exemplu relevant este relatat prin faptul că în „Statele Unite ale Americii, milioane de specialiști precum doctori, dentiști, ingineri și alți profesioniști se bazează pe educația nonformală pentru a se menține conectați la noile tendințe din domeniu sau pentru a învăța noi competențe”(22).

21. Coombs, P. H. (1976). *Myths, Realities, and Opportunities*. Chicago: CIES.
22. Idem

Totodată, putem observa importanța perfecționării sau deprinderii de competențe diferite față de cele din sistemul clasic de învățământ prin comportamentul pe care îl au companiile în raport cu tinerii pe care îi angajează. Aceștia investesc în cursuri de formare pentru tinerii recrutați pentru a facilita o înțelegere mai amplă a domeniului în care lucrează.

Cu toate acestea, în analizele pe care le-am studiat am identificat un punct comun și o problemă esențială în ceea ce privește educația nonformală, și anume: lipsa unui plan clar ce prevede o cooperare cu actori relevanți și de interes pentru grupul țintă ales de instituția ce implementează proiectele de educație nonformală. Astfel, foarte mulți actori implicați în educația nonformală nu reușesc să atingă obiectivele propuse din cauza lipsei unei structuri clare. Cu toate acestea, realizarea unui plan asemenea curriculei existente în programa de educație formală nu ar fi eficientă pentru educația nonformală, motivat de caracterul volatil pe care îl are. Astfel, mai eficient este realizarea unui plan general de proiecte care să înglobeze obiective axate pe nevoile beneficiarului. Totodată, diferența între educația formală și cea nonformală este descentralizarea, fapt care s-a demonstrat a fi mult mai eficient prin modelul nordic pe care îl vom analiza în cele ce urmează. Această strategie își propune să realizeze un plan de acțiuni care să ofere o structură clară asupra țăntelor pe care ni le propunem să le atingem la nivelul Municipiului București în ceea ce privește educația nonformală pentru toți, precum și invitația pentru parteneriate cu alte instituții/organizații ce au ca scop dezvoltarea educațională prin educație nonformală.

Modelul nordic educațional încadrează sistemele educaționale din Islanda, Danemarca, Suedia, Finlanda și Norvegia. Cu toate că sistemele și curricula diferă de la o țară la alta, sunt identificate câteva

asemănări care le transformă în exemple de bună practică în rândul statelor de pe continentul european:

- **Educație pentru toți** este unul din principiile educaționale aplicabile în modelul nordic. Acesta înseamnă în primul rând facilitarea accesului la educație de calitate pentru toți, precum și oferirea oportunităților tuturor copiilor și elevilor către o educație incluzivă. Acest principiu este atins prin oferirea accesului gratuit la educație cât și oferirea oportunităților tuturor copiilor, indiferent de mediu de a participa la același sistem educațional.

- **Educația experiențială** este un alt principiu aplicat în modelul educațional nordic, cadrele didactice îmbinând educația formală cu metodele și tehnicile de educație nonformală, pentru a facilita o învățare amplă construită prin experiențe și învățare practică.

- **Descentralizarea** este un alt principiu care face parte din sistemul nordic de educație. Prin acest sistem, fiecare administrație locală poate implementa propria programă și structură de învățare, fiind necesară respectarea unor direcții generale stabilite la nivelul țării. Pentru ca acest sistem descentralizat să aibă succes, au fost implementate teste periodice care să verifice competențele dobândite de fiecare elev.

Sistemul descentralizat s-a dovedit funcțional deoarece a facilitat flexibilitatea sistemului educațional și a oferit oportunitatea autorităților locale să stabilească programe în conformitate cu nevoile comunității.

- **Totodată, descentralizarea** a fost favorabilă și pentru competențele dobândite în cadru nonformal, administrația fiind interesată de rezultatele elevilor în ceea ce privește testele care măsoară competențele și mai puțin despre circumstanțele prin care competențele au fost dobândite (fie prin cadru formal, fie prin cadru nonformal).

VI.

Tendințe de dezvoltare

Analiza tendințelor de dezvoltare educațională a fost realizată pe de-o parte urmărind Soluțiile identificate de participanții la dezbaterile realizate în cadrul celei de-a doua etape a programului PROEDUS: "Școala Bucureșteană Dezbate", așa cum le-am prezentat anterior și pe de cealaltă parte, analiza tendințelor de dezvoltare naționale și internaționale, atât în contextul nonpandemic, cât și în context pandemic implicând previziuni asupra viitorului într-un context de normalitate postpandemică.

Pe baza tendințelor identificate și a soluțiilor propuse vom încerca, apoi, să conturăm o viziune proprie privind viitorul educației bucureștene, din care să rezulte niște ținte strategice pentru activitatea PROEDUS, precum și o serie de programe care, pe baza unui plan de acțiune asumat, să definească, cu claritate, drumul de la situația actuală la cea ideală, așa cum este descrisă în viziunea prezentată.

A devenit, deja, o certitudine faptul că nu putem vorbi de dezvoltare economică, socială sau umană în absența unei educații de calitate: educația nu mai trebuie privită ca "sector neproductiv" ci, dimpotrivă, banii alocați sunt considerați investiție, chiar investiție profitabilă. De exemplu, se știe, pe baza statisticilor și cercetărilor din ultimele decenii, că:

- Un dolar investit în educația timpurie poate aduce un profit, la nivel social general și comunitar, de șapte dolari(23).

- Fiecare an în plus de educație, crește veniturile personale și șansele de angajare cu circa 8%, și scade șansele de îmbolnăvire cu procente similare(24).
- Creșterea nivelului general de educație, măsurat prin rezultatele la evaluările naționale și internaționale, ar duce la câștiguri economice imense, măsurate atât la nivelul PIB, cât și al ritmului de creștere a PIB(25).
- Decalajele în învățare costă economiile lumii mai mult decât criza economică, iar reducerea acestor decalaje ar mări ritmul creșterii generale economice și, totodată, ar scurta timpul de recuperare după perioadele de criză(26).

Ca urmare, dezvoltarea educației a devenit o țintă prioritară de dezvoltare nu numai la nivel național, ci și pentru cele mai importante organizații internaționale (ONU și UNESCO, OECD și Banca Mondială, Uniunea Europeană și Consiliul Europei fiind cele mai semnificative în acest sens). În acest capitol vom face o sinteză a principalelor priorități identificate de organisme internaționale enumerate – cu excepția politicilor Uniunii Europene din domeniu, care vor fi tratate, separat, în capitolul următor (întrucât sunt puternic legate de strategiile naționale din sectorul educației).

23. https://heckmanequation.org/assets/2017/12/abc_comprehensivecba_JPE-SUBMISSION_2017-05-26a_sjs_sjs.pdf

24. Varly, P., Iosifescu, Ș., Fartușnic, C., Andrei, T., Herteliu, C., Costache, L. (UNICEF Coordonator) (2014). Cost of Non-Investment in Education in Romania (Final report for UNICEF). Bucharest: UNICEF/Vanemonde

25. ENEE Analytical Report No. 7. The Cost of Low Educational Achievement in the European Union. Eric A. Hanushek and Ludger Woessmann; The High Cost of Low Educational Performance. OECD (201). The Long-Run Economic Impact of Improving PISA Outcomes

26. E. Dorn, B. Hancock, J. Sarakatsannis, and El. Viruleg; „COVID-19 and student learning in the United States: The hurt could last a lifetime”; McKinsey & Company 2020

Educația de calitate este unul dintre obiectivele mondiale ale dezvoltării durabile (Orizont 2030), adoptate la cea de-a 70-a Sesiune a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite (septembrie 2015)(27): "asigurarea unei educații incluzive, echitabile și de calitate, precum și promovarea, pentru toți, a oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții". Țintele specifice educației(28) [cu indicatorii asociați(29)] sunt următoarele:

- Acces universal la educație de calitate fie realizată în mediul formal sau nonformal.
- Acces la oportunități de dezvoltare educațională timpurie.
- Acces egal la educație și formare profesională între fete și băieți cât și pentru grupurile dezavantajate.
- Dezvoltare unor competențelor relevante pentru muncă.
- Egalitate și incluziune de gen.
- Dezvoltarea competențelor primare/cheie pentru toți
- Dezvoltarea educației pentru dezvoltare durabilă și pentru cetățenie globală.

Pe lângă aceste ținte prioritare, au fost identificate și trei modalități preferate de implementare a acestora, toate fiind relevante din perspectiva atribuțiilor partajate ale autorităților publice locale în domeniul educației:

- Medii eficiente de învățare, prin construirea și/sau renovarea facilităților educaționale, "prietenoase" cu toți copiii, indiferent de gen și de (diz)abilități.
- Ajutor financiar direct (burse) – mai ales pentru înrolarea în învățământul dual.
- Realizarea proiectelor cu caracter educațional ce dezvoltă o paletă întregă de competențe ce sprijină dezvoltarea educațională pentru toți
- Profesori calificați – inclusiv prin programe de cooperare internațională.

27. <https://en.unesco.org/sdgs>

28. <https://en.unesco.org/node/265600> precum și Declarația adoptată în acest sens, adoptată de UNESCO, UNICEF, Banca Mondială, UNFPA, UNDP, UN Women și UNHCR, organizații reunite la Forumul Mondial al Educației de la Inchon (Republica Coreea), 19-22 mai 2015

29. <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg4>

Țintele și abordările strategice stabilite la nivelul ONU (și al organizațiilor parte din acest sistem – UNICEF, UNDP etc.) sunt susținute de evaluările internaționale și de studiile diagnostice realizate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD), IEA(30) și Banca Mondială. OECD – prin programele PISA(31) – care evaluează competențe cheie de lectură, matematică și științe pentru copiii de 15 ani – și PIAAC – referitor la competențe esențiale, necesare pentru viața de adult (din nou, lectură și matematică, precum și, în plus, rezolvarea de probleme într-un mediu puternic tehnologizat) oferă o privire comparativă în dezvoltarea acestor competențe cheie, pentru toate sistemele de învățământ participante și, implicit, direcții de dezvoltare la nivel de sistem.

În cazul României, în afara situației, la PISA(32), pe unul dintre ultimele locuri din Uniunea Europeană (UE), pentru toate seturile de competențe cheie evaluate, reținem influența mediului de proveniență a elevului [exprimată prin Indicele Statutului Economic Social și Cultural al familiei(33)], mai mare decât în alte sisteme. Cu alte cuvinte, școala face, în România, mai puțin decât școlile din alte sisteme, pentru depășirea / compensarea barierelor care țin de sărăcie, lipsa de educație, rețenia etc. – o altă concluzie care merită reținută, atunci când vorbim de strategii și programe.

Acest fapt demonstrează necesitatea existenței proiectelor și programelor ce sprijină educația de calitate pentru toți și dezvoltarea competențelor cheie. Conform modelului educațional nordic, competențele pot fi dobândite atât în context formal cât și nonformal. Acest aspect a ajutat creșterea în clasamentul PISA.

Cu toate că Municipiul București nu are un sistem educațional descentralizat precum sistemul nordic, considerăm Modelul Nordic ca fiind un exemplu în ceea ce privește dezvoltarea educației de calitate și facilitarea oportunităților pentru toți. Astfel considerăm implementarea proiectelor de educație nonformală pentru creșterea competențelor și creșterea în clasamentele PISA ca fiind un pas către atingerea obiectivului de dezvoltare sustenabilă privind educația de calitate.

Tendențe de dezvoltare: cadrul strategic național și european

În conformitate cu prevederile Tratatului privind Uniunea Europeană, prin aplicarea principiului subsidiarității, domeniul educației este de competența exclusivă a Statelor Membre. Cu toate acestea, politicile de convergență au în vedere și aspecte care țin de educație: într-o economie competitivă la nivel global, pentru o piață a muncii cu adevărat comună și pentru a asigura libera circulație a competențelor și calificărilor, sunt necesare măsuri comune în domeniul educației – în toate formele și la toate nivelurile – desigur, cu o concentrare pe formarea profesională (inițială și continuă).

Ca urmare, Uniunea Europeană a elaborat politici comune în domeniul educației și formării profesionale, care au ca scop asigurarea convergenței, reducerea decalajelor și, în ultimă instanță, transformarea Uniunii Europene în cea mai puternică și mai competitivă economie pe plan mondial. Toate aceste politici comune, cu ținte specifice pentru

30. IEA ("International Association for the Evaluation of Educational Achievement" – Asociația Internațională pentru Evaluarea Rezultatelor Educaționale – administrează două Evaluări – TIMSS și PIRLS. Întrucât România nu a participat la ultima administrare a acestor evaluări, în 2015, nu le vom aborda în studiul de față – v. <https://www.iea.nl/our-studies>

31. <http://www.oecd.org/pisa/>

32. România nu a participat la prima administrare a PIAAC.

33. Explicat la <https://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=5401>

orizontul 2030 (în actualul exercițiu de planificare), nu au forma unor Directive sau regulamente Europene, ci a unor Recomandări, Concluzii ale Consiliului Uniunii Europene sau Comunicate ale Comisiei Europene pe teme de interes comun. Între aceste direcții de acțiune, le vom enumera pe cele care, pe de o parte, au avut impact asupra politicilor naționale din domeniul educației și al formării profesionale și, pe de altă parte, care sunt relevante pentru documentul strategic de față. Pentru Europa anului 2020(34), au fost stabilite patru obiective strategice în domeniul educației și al formării profesionale (relevante și pentru dezvoltarea educației la nivel local)(35):

- Realizarea în practică a învățării de-a lungul vieții și a mobilității cursanților.
- Îmbunătățirea calității și eficienței educației și formării.
- Promovarea echității, a coeziunii sociale și a cetățeniei active.
- Stimularea creativității și a inovării, inclusiv a spiritului întreprinzător, la toate nivelurile de educație și de formare.

Totodată, au fost stabilite și șase ținte strategice la nivel de macro-indicatori (care vor fi avute în vedere, atunci când vor fi stabilite țintele pentru dezvoltarea locală):

- Cel puțin 15 % dintre adulți să participe la programele de învățare de-a lungul vieții (10% pentru România).
- Proporția absolvenților angajați, cu vârste cuprinse în 20 și 34 de ani, care au finalizat sistemul de educație și de formare profesională cu cel mult trei ani înaintea anului de referință, cel puțin 82%.

Ca urmare, politicile comune europene stau la baza Programului Național de Reformă(36), Programului de Convergență al României(37), precum și la baza strategiilor naționale și sectoriale elaborate în ultimii 10 ani [cu precădere cele elaborate pe baza Acordului de Parteneriat cu Uniunea Europeană(38)]. Dintre acestea, am reținut următoarele documente strategice, dezvoltate la nivel național, care au relevanță și pentru dezvoltarea învățământului în Municipiul București:

- Strategia de Dezvoltarea Teritorială a României (39).
- Planul de dezvoltare regională a regiunii București-Ilfov 2014-2020(40).
- Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015-2020(41).
- Strategia Educației și Formării Profesionale din România Pentru Perioada 2016-2020(42).

De asemenea, Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015-2020, care deși s-a finalizat, am ținut cont de o serie de obiective strategice creșterea participării la învățarea pe tot parcursul vieții și îmbunătățirea relevanței sistemelor de învățământ și formare profesională pentru piața muncii – ținte similare cu cele urmărite și în strategia pentru în învățământul terțiar, deja prezentată, urmărindu-se ca, până în anul 2020, creșterea participării populației adulte la activități de învățare pe tot parcursul vieții la cel puțin 10% din populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani. Aceste obiective sunt acoperite de trei piloni strategici:

34. Concluziile Consiliului din 12 mai 2009 privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în

domeniul educației și formării profesionale („ET 2020”) (2009/C 119/02)

35. O sinteză a acestor direcții, priorități și provocări poate fi studiată la

https://ec.europa.eu/info/education/policy-educational-issues/shared-challenges-education-and-training_en

36. <https://sgg.gov.ro/new/wp-content/uploads/2020/05/ANEXA-5.pdf>

37. https://www.mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/pdc/ProgramdeConvergenta2020_20052020.pdf

38. Acordul de Parteneriat (2014). Partnership Agreement România 2014RO16M8PA001.1.0. Pentru textul oficial și pentru rezumat, v.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-907_en.htm

49. Proiectul de Lege privind aprobarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României

40. http://www.adrbi.ro/media/1250/pdrbi_2014_2020_final_16_octombrie_crp.pdf

41. Aprobată prin HG nr. 418/2015, publicată în MO Nr. 448 din 23 iunie 2015

42. Aprobată prin HG nr. 317/2016, publicată în MO Nr. 347 din 6 mai 2016

- Acces și stimulente pentru participare.
- Calitatea și relevanța programelor de învățare pe tot parcursul vieții.
- Parteneriate pentru o mai bună informare.

Multe dintre direcțiile de acțiune sunt comune celor trei piloni strategici și, în același timp, relevante în contextul dat:

- finanțarea programelor de învățare pe tot parcursul vieții;
- sprijinirea participării la programele europene de mobilitate;
- implicarea unităților de învățământ profesional și tehnic și a instituțiilor de învățământ superior în învățarea pe tot parcursul vieții;
- recunoașterea învățării anterioare, inclusiv a competențelor obținute în străinătate sau prin educație nonformală;
- îmbunătățirea calității și a disponibilității informațiilor;
- crearea unui sistem de asigurare a calității, monitorizare și evaluare pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Strategia Educației și Formării Profesionale din România Pentru Perioada 2016-2020 – are ca obiective strategice:

- Îmbunătățirea relevanței sistemelor de formare profesională pentru piața muncii, având ca țintă strategică creșterea ratei de ocupare a tinerilor.
- Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională, având ca ținte strategice creșterea ponderii elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional și creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții.
- Îmbunătățirea calității formării profesionale a cadrelor didactice și personalului didactic auxiliar, având ca ținte strategice reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul

profesional, creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reușiți la examenul de bacalaureat și creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții.

- Dezvoltarea inovării și cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale, având ca ținte strategice: creșterea numărului total de elevi implicați în programe de inovare și dezvoltarea spiritului antreprenorial și creșterea numărului elevilor implicați în programe de mobilitate internațională.

Toate aceste ținte strategice, stabilite la nivel național și regional, pentru educație și formare profesională – inclusiv pentru învățământul terțiar și învățarea pe tot parcursul vieții – se referă și la spațiul educațional bucureștean. Totuși, pentru a fi relevante, țintele strategice și programele de intervenție pe care le vom propune trebuie să ia în considerare, așa cum am mai subliniat, pe de o parte elementele specifice, de context, ale Municipiului București, față de alte unități administrative / localități din România și, pe de altă parte, atribuțiile PROEDUS definite de cadrul normativ actual. Important de menționat este faptul că strategiile menționate anterior, deși au finalitatea în anul 2020, acestea sunt de actualitate prin recomandările de care am ținut cont în completarea strategiei noastre.

Ca o sinteză a celor două paragrafe de mai sus, având în vedere și atribuțiile PROEDUS au fost identificate patru mari domenii cheie de intervenție, în care ar trebui să se încadreze atât țintele strategice, cât și soluțiile identificate (sub formă de programe și acțiuni)

- Promovarea învățării pe tot parcursul vieții și din toate situațiile de viață și creșterea accesului și a participării la toate nivelurile și formele de învățământ, inclusiv pentru grupurile defavorizate. PROEDUS va căuta să atragă la activitățile aferente programelor menționate în Capitolul III (de învățare nonformală, culturale, sportive, de petrecere a timpului liber etc.) cât mai mulți copii și elevi, din toate sectoarele, dezvoltând interesul pentru învățare, contribuind la identificarea talentelor și pasiunilor, la formarea civice etc. – toate contribuind la realizarea implementarea strategiilor naționale și europene privind învățarea pe tot parcursul vieții și din toate situațiile de viață.
- Îmbunătățirea rezultatelor învățării, la nivelul preșcolarilor și elevilor, cu precădere în domeniul competențelor cheie, a competențelor pentru cetățenie democratică activă și necesare pentru viața comunitară și integrarea socioprofesională. Cele mai recente documente europene (43) subliniază necesitatea îmbunătățirii adecvării calificărilor profesionale la realitățile specifice economiei contemporane – foarte dinamică și înalt tehnologizată – așa cum este și economia bucureșteană. Activitățile propuse, mai ales cele de învățare nonformală, vor acorda o atenție specială valorilor, competențelor și atitudinilor necesare unei integrări profesionale optime (cum ar fi: cultura muncii, respectul pentru norme, seriozitatea, adaptabilitatea etc.), precum și competențele antreprenoriale, inclusiv prin servicii complementare de orientare și consiliere, care să sprijine mobilitatea profesională – atât cea verticală (prin trecerea la niveluri superioare de calificare), cât și cea orizontală (prin trecerea din domenii economice în declin, la domeniile economice în dezvoltare).

- Dezvoltarea creativității și a capacității de inovare, în vederea consolidării competitivității economice. În acest sens, este nevoie de noi mecanisme de promovare și de recompensare a inovației și creativității, în rândul copiilor și tinerilor din învățământul preuniversitar, în toate domeniile de activitate, inclusiv prin mini-granturi pentru dezvoltarea unor proiecte inovative și prin premierea rezultatelor deosebite.
- Creșterea calității vieții școlare și a "stării de bine" (44) pentru elevi, pentru familiile lor și pentru personalul din învățământ. Sunt numeroase studii care atestă corelația dintre rezultatele învățării și "starea de bine": elevii și cadrele didactice care vin cu plăcere la școală obțin rezultate mai bune, iar existența unor părinți mulțumiți conduce la îmbunătățirea indicatorilor de participare școlară. Ca urmare, activitățile propuse în toate programele, pe care le dorim atractive, interesante și utile în același timp, îi vor face pe copii și tineri să se simtă bine învățând și vor dezvolta plăcerea de a învăța. În același scop, propunem programe consistente cu activități culturale, sportive și de petrecere a timpului liber.

43. "European Skills Agenda for sustainable competitiveness, social fairness and resilience" - https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1196

44. OECD (2019), PISA 2018 Results (Volume III): What School Life Means for Students' Lives, PISA, OECD Publishing, Paris; OECD (2017), PISA 2015 Results (Volume III): Students' Well-Being, PISA, OECD Publishing, Paris

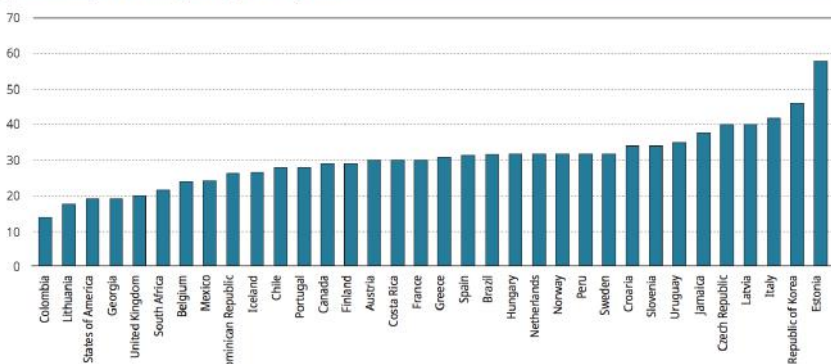
VII.

Dezvoltarea post-pandemică

Înainte de a discuta despre soluțiile ce vizează îmbunătățirea educației prin tehnicile de învățare nonformală, trebuie să amintim faptul că prezenta strategie nu a prezis că anul 2020 va fi unul marcant pentru sistemul educațional, motivat de pandemia de Sars-CoV-2 ce a oprit funcționarea activităților sociale și economice la nivelul întregului glob. Înainte de situația pandemică, abordarea față de problemele identificate anterior referitoare la sistemul educațional era una destul de simplă, fiind gândite strategii uzuale ce fie puteau fi rezolvate în cadrul unităților de învățământ sau în întâlniri nonformale. Astfel, putem spune că abordările standard în realizarea proiectelor și programelor ce susțin educația aveau mai mult o natură de conectare fizică. În situația pandemică, pe parcursul a unui an școlar, atât elevii cât și copiii au fost nevoiți să învețe și să participe la activități recreative și nonformale din confortul propriei case. Mai clar, majoritatea întâlnirilor, cel puțin în perioada decretului stării de urgență(45)

s-au desfășurat la distanță, prin metode și tehnici relativ recente. Având în vedere faptul că la momentul scrierii prezentei strategii încă nu au fost publicate studii în România cu privire la situația adaptabilității profesorilor și elevilor la învățământul tehnologizat, putem totuși analiza câteva studii existente atât la nivel național, cât și internațional ce prezic un deficit educațional cu care ne vom confrunta în viitor în cazul în care nu vor fi luate măsuri cu privire la suportul și ajutorul pentru profesori și elevi. OECD a realizat un studiu în septembrie 2020 prin care expune situația zilelor de școală pierdute în mai multe țări din lume. Important de menționat este faptul că eșantionarea nu a prezentat doar țări în curs de dezvoltare, ci a arătat statutul școlii în toate formele sale. Interesant de observat este faptul că o țată extrem de tehnologizată precum Estonia, nu a putut ține pasul cu predarea în mediul online, Columbia fiind țara care a înregistrat cele mai puține ore ratate conform studiului(46)

Figure 1 • Days of schooling lost by mid-May 2020

Source: OECD/Harvard University, [2020]₃₁ Global Education Innovation Initiative at Harvard and OECD Rapid Assessment of COVID-19 Education Response.

45. DECRET nr. 195 din 16 martie 2020

46. Eric A. Hanushek; Ludger Woessmann „The Economic Impacts of Learning Losses”; OECD, September 2020

Totodată, analiza realizată de OECD avertizează un deficit educațional ce va avea un impact sever asupra economiei în anii ce vor urma, deoarece pentru majoritatea elevilor din ciclul 1-12, școala va rămâne în proporții mai mari sau mai mici la informațiile dobândite în anul 2019. Statisticile ce arată momentele de întrerupere a școlilor în statele prezentate anterior au fost realizate doar pe o scurtă perioadă a stărilor de urgență înregistrate la nivel mondial. Cu toate acestea, asemenea situației din România, majoritatea școlilor au avut un program ocazional de școală fizică, majoritatea cursurilor desfășurându-se în mediul online(47).

În vederea rezolvării deficitului educațional în situații de pandemie sau școală online pentru prevenirea răspândirii Sars-CoV-2 sau alte posibile viitoare epidemii, OECD propune 2 scenarii, excluzând învățarea profesorilor în a folosi mijloacele tehnologice, precum și accesul elevului la mijloacele tehnologice necesare. Acestea fiind spuse, autorii recunosc faptul că există o discrepanță între profesorii cu precădere către utilizarea metodelor multimedia în lecțiile lor, și propun ca cei mai talentați profesori să își asume un număr mai mare de elevi în timpul cursurilor de la distanță. Cea de-a doua variantă propusă este ca profesorul să observe evoluția unui elev de a înțelege un anumit subiect, realizând lecții și teme separate cu fiecare elev din clasă pentru a determina nivelul. Aceștia vor trece la următoarea lecție abia după ce au reușit să o înțeleagă pe prima. Evident, aceste soluții propuse nu pot fi considerate ideale, însă, pornind de la sugestiile OECD, precum și de la semnalul de alarmă pe care aceștia îl anunță referitor la viitorul deficit educațional, o completare la cele menționate ar fi în legătură cu uneltele de care se pot folosi profesorii.

Un exemplu se referă la existența platformelor educaționale tip e-Learning (EdX; PBS Kids, Self Learning Hub, Time4Learning ș.a.m.d.)ce oferă acces atât elevului și profesorului de a realiza lecții simple, având în egală măsură un caracter atractiv și interactiv. Cum menționează și studiul, elevii au un randament mult mai bun atunci când lecțiile au integrate componente multimedia. Reiterăm faptul că această propunere de existență a platformelor educaționale este un factor necesar în situații pandemice, însă acestea pot fi preluate mai departe în sălile de clasă pentru a facilita ore mai relaxante pentru profesori și interactive pentru elevi. O altă analiză a școlii în situație pandemică a fost realizată de către organizația „Salvați Copiii” care a cules date importante realizând sondaje atât în mediul urban, cât și în cel rural. Având în vedere caracterul local al strategiei, nu ne vom concentra pe statisticile reprezentative zonelor rurale, ci mai mult pe componentele reprezentative ale mediului urban. Eșantionul a fost realizat pe un număr de 4792 copii, perioada de culegere a datelor fiind iunie-iulie 2020(48) Statisticile prezintă o situație complexă în ceea ce privește confortul și resursele elevilor în perioada de izolare în care au forst nevoiți să utilizeze mijloace tehnologice pentru participarea la cursuri.

- 27,2% dintre copii nu au putut participa la anumite materii din motive ce nu țineau de aceștia suspendării cursurilor
- 6% dintre aceștia nu au făcut lecții online decât foarte rar sau deloc.
- Telefonul mobil este cel mai folosit de către elevi pentru participarea la cursurile online, în procent de 47%
- 36,6% dintre elevi au considerat că le-a fost mai dificil să își facă temele
- 19,1% dintre elevi au simțit nevoia de mai mult sprijin din partea profesorilor
- 13,4% au avut nevoie de mai mult ajutor în a găsi materialele online necesare învățării

47. Idem.

48. <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/d3/d376f652-4ed3-43cc-8947-347265fe6e7e.pdf>

- Un aspect pozitiv este faptul că 68,2% dintre elevi susțin că profesorii lor au fost implicați în predarea online încă de la începutul izolării.
- Totuși un procent de 22,9% dintre copiii eșantionați consideră că au rămas în urmă cu procesul de învățare și bagajul de cunoștințe
- 40,5% dintre elevi consideră că vor avea nevoie de ajutor suplimentar pentru a se adapta odată cu începerea școlii în format fizic.

În primul rând, un semnal de alarm constă în lipsa resurselor necesare pentru desfășurarea unor lecții online calitative, precum un calculator, laptop sau tabletă. O altă problemă identificată este lipsa posibilității elevilor de concentrare în spații online sau incapacitatea acestora de a se descurca folosind anumite site-uri sau aplicații.

Alarmant este procentul mare al elevilor care nu au putut ține pasul cu școala online, fiind nevoie de alte metode de învățare.

Considerăm important de menționat faptul că în ceea ce privește resursele și oferirea de posibilități elevilor aflați în situații de risc, PROEDUS a oferit în anul 2020 tablete pentru a putea participa la cursurile online. În egală măsură, un exemplu de bună practică pe care îl propunem pentru utilizare este platforma educațională www.hubproedus.ro ce a fost modificată în anul 2020 pentru a veni în sprijinul elevilor ce realizează cursuri online. Platforma inițial fusese concepută în vederea susținerii sesiunilor de cursuri de limbi străine, devenind ulterior un sprijin pentru elevi de a învăța în completarea materiei școlare.

Cu toate acestea, așa cum se poate observa în statisticile prezentate anterior, există tipologii diverse de elevi și copii, iar sistemul online poate nu este unul funcțional pentru toată lumea, cel puțin în momentul actual nu urmează standardele educației de calitate incluzive.

Astfel, activitățile de învățare sau

recuperare a orelor pierdute pot fi realizate în alte circumstanțe în format fizic. Într-adevăr, în contextul de pandemie sau izolare, școala online a fost unica soluție, însă ulterior, atâta timp cât activitățile sunt organizate în condiții de maximă siguranță, o alternativă la învățarea online este posibilitatea elevului împreună cu profesorii sau copiilor împreună cu părinții să poată desfășura activități de învățare nonformală în spații dedicate precum huburi educaționale și muzee tematice asemenea centrelor internaționale de învățare. Un exemplu cunoscut poate fi Centrul Științific Copernicus care a fost deschis în perioada pandemiei în condiții de maximă siguranță. Alte exemple de centre educaționale funcționale în timpul pandemiei sunt: Technopolis, Science Museum, International Centre for Life etc. Aceiași inițiativă a fost identificată și la nivel local prin Muzeul Copiilor care pe lângă inițierea unui spațiu de învățare pentru elevi și copii ce cuprinde domeniul științelor, astronomiei, chimie și fizică, biologie, geografie și istorie, multimedia și tehnologie, nutriție și sănătate, a realizat și un spațiu de promovare a parteneriatelor culturale, incluzând în experiența sa și expoziții ale instituțiilor de cultură. Muzeul Copiilor și-a început activitatea în perioada august-decembrie 2020. Deși a pandemic, acesta și-a desfășurat activitatea luând exemplu de la marile centre europene, în condiții de maximă siguranță. Această experiență a facilitat atât susținerea artelor în situație pandemică, cât și o posibilitate pentru beneficiari de a interacționa cu mai multe domenii cheie din aria artelor spectacolului și artelor vizuale. Astfel, o sugestie pe care o putem face la momentul actual în ceea ce privește o lume post pandemică constă în analizarea beneficiilor aduse de către proiectele și programele desfășurate în perioada pandemiei și adaptarea acestora pentru un context nonpandemic. Având în vedere existența proiectelor de educație nonformală de succes în pandemie,

proiecte implementate ușor diferit față de cele dinaintea pandemiei, acestea pot fi un exemplu de bună practică pentru continuitatea educației de calitate și atingerea anumitor obiective din prezenta strategie. Mai multe aspecte referitoare la aplicarea strategiei prin proiecte și programe de educație nonformală vor fi prezentate în ultima parte a strategiei.

I.

Cadrul Strategic Orizont 2030-București Capitala Educației

Soluția pe care o propunem la problemele identificate, pe care am denumit-o: "București, capitala educației", este un ansamblu coerent de programe, pe baza unei abordări integrate a educației, care unifică și potențează cele două formule educative, separate în mod tradițional, anume educația "formală" și educația "nonformală". Activitățile propuse, cu precădere extracurriculare și de tip nonformal, susțin și potențează activitățile de educație formală, din școală, din această perspectivă integrativă, a educației pe tot parcursul vieții și din toate situațiile de viață.

Ceea ce, îndeobște, este cunoscut sub numele de educație nonformală, nu mai este doar un complement sau un supliment la învățarea sau educația formală, oferită de școală, ci parte integrantă a unei învățări și educații gândite integral, oferită de școală, dar nu singură, ci în colaborare cu toți actorii interesați. Ca urmare, indiferent de contextul în care se produce învățarea (formal sau nonformal) scopul ultim trebuie să fie același: un individ integrat social și profesional. Acesta este și motivul pentru care am fundamentat documentul nostru strategic pe tendințele și direcțiile de dezvoltare din educația contemporană, așa cum sunt formulate în strategiile naționale și internaționale (menționate anterior), cum ar fi:

- Educație incluzivă și învățare pe tot parcursul vieții și din toate situațiile de viață.
- Excelență în educație și cercetare.
- Conectare puternică a educației și învățării la dezvoltarea urbană, la economie și piața muncii.
- Susținerea, prin educație și învățare, a mobilității și a conectivității pe baza conceptului de "smart city" ("oraș inteligent").
- Sporirea, prin educație, a gradului de civilizație urbană și a nivelului participării cetățenilor la "viața cetății".
- Oferirea, prin educație, a unor oportunități sporite pentru îmbinarea armonioasă a muncii cu viața de familie, pentru implicare civică, dar și pentru petrecerea creativă a timpului liber.

De aceea, programele pe care le propunem sunt cele care, în opinia noastră, asigură impactul maxim al învățării nonformale (și al activităților adiacente) asupra calității educației oferite de școlile bucureștene.

În acest sens, estimăm că aplicarea acestei soluții și a programelor asociate va avea, pe lângă rezultatele concrete, măsurabile enumerate mai jos, și un impact strategic la nivelul Municipiului București, contribuind la îmbunătățirea acestului și participării la educație (inclusiv prin reducerea decalajelor între școlile bucureștene), a rezultatelor învățării (la evaluări și examene naționale), a calității corpului profesoral, a stării de bine a participanților la educație precum și a cooperării între unitățile de învățământ din Capitală și a imaginii publice a instituțiilor educaționale.

În formularea strategiei am folosit un model pe care l-am considerat adecvat, pornind de la literatura existentă privind "teoria schimbării"(49). În esență, modelul abordat poate fi formulată astfel: Rezolvarea problemelor sistemice sau, cel puțin reducerea riscurilor în cazul nerezolvării lor, și alocarea unor resurse suficiente pentru realizarea programelor propuse prin strategia de față, va duce la îndeplinirea țințelor strategice, în domeniile asumate, și va avea un impact considerabil la nivelul rezultatelor strategice așteptate.

Condiții

- Optimizare și stabilitate legislativă.
- Acordul și implicarea actorilor și a instituțiilor relevante.
- Acord politic la nivelul deciziei.

Resurse

- Alocări bugetare conform nevoilor și priorităților convenite
- Resursă umană calificată, competentă și stabilă pentru implementarea programelor
- Acces la expertiză și informație (de la nivel local, național și internațional)

Programe

- Programul: Implicare activă, voluntariat, management de proiect și cooperare internațională.
- Programul: Activități artistice, Cursuri, Educație nonformală și Orientare în carieră
- Programul: Sport, stil de viață sănătos și activități în aer liber
- Programul: Tabere, Excursii, Călătorii, Circuite, Timp liber
- Programul: Stimularea inițiativelor copiilor și elevilor, cetățenie activă și susținerea inițiativelor externe
- Programul: Sprijin pentru școala bucureșteană (dezvoltarea capacității instituționale a PROEDUS).

Rezultate Imediate

- Îmbunătățirea calității resursei umane din educație: minimum 500 de profesori formați / consiliați / sprijiniți în cadrul programelor
- Îmbunătățirea accesului la educație și a echității în furnizarea serviciilor educaționale: minimum 1000 de elevi participanți la activități extra-curriculare și sprijiniți.
- Îmbunătățirea comunicării și a cooperării între actorii esențiali: minimum 5000 de elevi și profesori voluntari; minimum 500 de părinți formați și participanți la activitățile programate; minimum 80 de unități de învățământ și instituții de educație participante la programe; realizarea unor rețele de comunicare și de schimb de bune practici.
- Îmbunătățirea accesului la resurse: înființarea unui Centru de învățare Experiențială și a Platformei de învățare, informare și comunicare; publicarea și distribuirea de, ghiduri și materiale etc.

Impact Sistemic

- Implementarea conceptului de "oraș inteligent" prin creșterea nivelului general de educație a cetățenilor în domenii cheie (educație civică, pentru mediu, digitală etc..)
- Implementarea direcției de Smart Living prin crearea de spații/centre/hub-uri de învățate alternativă, precum și a centrelor de terapie la nivelul Municipiului București, acțiuni ce au în centru elevii, părinții, bunicii, tutorii legali, cadrele didactice și comunitatea locală în general
- Creșterea stării de bine și a calității vieții pentru copiii bucureșteni și pentru familiile lor.
- Îmbunătățirea imaginii publice a instituțiilor de educație și a satisfacției beneficiarilor

Pornind de la acest model, în cele ce urmează vom defini domeniile strategice de intervenție și indicatorii fundamentali de rezultat.

VIII.

Domenii strategice de intervenție și obiective strategice

I. Grup Țintă

Grupurile țintă, care vor fi urmărite, cu prioritate, în toate programele subsumate acestei strategii, sunt elevii, profesorii, școlile și comunitatea.

Fiecare dintre programele menționate în ultima parte a acestui document strategic vor avea componente și acțiuni dedicate fiecăreia dintre țințele strategice menționate.

Grupurile țintă, care vor fi urmărite, cu prioritate, în toate programele subsumate acestei strategii, sunt elevii, profesorii*, școlile și comunitatea.

A. Elevii.

Urmărim, prin această strategie, să îmbunătățim participarea la educație, care să ducă, la rândul lui la îmbunătățirea participării copiilor și tinerilor (și, implicit, a întregii populații) la viața comunității.

Sunt numeroase dovezi că educația nonformală contribuie la coagularea unei comunități active și implicate în acțiuni civice ce dezvoltă bunăstarea colectivă. Totodată contribuie la îmbunătățirea rezultatelor învățării**.

Ca urmare, vom avea în vedere programe și măsuri care să ducă la creșterea numărului elevilor implicați (și a absolvenților care continuă a fi implicați) în programe de educație nonformală, în activități de voluntariat, ce dezvoltă comunitatea în general.

B. Profesorii

Al doilea grup țintă îl reprezintă resursa umană din educație: există numeroase date de cercetare, studii și analize care arată că, între factorii interni școlii, calitatea corpului profesoral și eficiența colectivă a acestuia influențează, în cea mai mare măsură, rezultatele învățării***. Ca urmare, vom avea în vedere programe și măsuri care vor avea, ca impact îmbunătățirea calității educației prin dezvoltarea profesională a resursei umane (profesori, consilieri, alte categorii de personal), în parteneriat cu și sprijinind instituțiile abilitate de lege în acest sens: universități, Inspectoratul Școlar al Municipiului București, Casa Corpului Didactic, sindicatele, alți furnizori de formare profesională și alte organizații și instituții interesate.

C. Școlile

Având în vedere că școala este locul de realizare a educației formale, precum și locul privilegiat de întâlnire a educației formale cu cea non-formală, intervențiile noastre vor căuta să atragă participarea instituțională a unităților de învățământ la activitățile derulate în cadrul programelor menționate. Ca urmare, vom căuta să implicăm cât mai multe unități de învățământ în derularea activităților propuse, sprijinindu-le, astfel, direct

*Preferăm denumirea de "profesor" și nu de "cadru didactic", indiferent de nivelul de învățământ (de la educația timpurie la învățământul universitar) și de tipul de școală.

/ Studiile ce stau la baza acestor afirmații pot fi consultate în bibliografie

(prin sprijin tehnic în elaborarea diferitelor proiecte) și indirect, prin angrenarea lor în diversele programe, pentru a-și dezvolta capacitatea managerială și instituțională de a oferi o educație de calitate.

D. Comunitatea

Cel de-al patrulea grup țintă este chiar marea comunitate bucureșteană, prin întărirea cooperării între actori și instituții, pentru ca educația răspunde atât nevoilor individuale cât și celor comunitare. Vom urmări creșterea calității și a relevanței ofertei educaționale la nivel de comunitate, pornind de la premisa că această îmbunătățire nu este posibilă decât în parteneriat comunitar cu universități, Inspectoratul Școlar al Municipiului București, Casa Corpului Didactic, organizații neguvernamentale, agenți economici și alte organizații și instituții interesate.

II. Actori esențiali

În această secțiune trecem în revistă actorii majori, care au putut fi identificați la nivelul Municipiului București, care vor trebui consultați și invitați să participe la realizarea programelor prin care va fi implementată strategia.

Bucureștiul are, are, așa cum am mai spus, caracteristici care îl diferențiază față de alte localități – inclusiv din punctul de vedere al actorilor esențiali: fiind capitala țării, actorii esențiali la nivel național (cum ar fi instituțiile de reglementare, structurile reprezentative ale partenerilor sociali, o bună parte a instituțiilor de învățământ superior și din domeniul cercetării) își au sediul și sunt, de regulă, implicați în toate demersurile de dezvoltare locală.

La nivel național, în București își au sediul instituții cheie de la nivel central, responsabile pentru formularea și implementarea politicilor publice din domeniul educației.

Este vorba, în primul rând, de Ministerul Educației Naționale (MEN), care, pe scurt, stabilește cadrul general de funcționare pentru toate instituțiile care oferă educație – inclusiv din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții. Ca urmare, pentru ca politicile și strategiile locale de dezvoltare să poată fi implementate este necesară integrarea acestora în (sau, cel puțin, convergența acestora cu) politicile și strategiile de dezvoltare, elaborate și implementate la nivel național.

Mai menționăm, tot la nivel național, Administrația Prezidențială (motivul fiind existența inițiativei Președintelui României numită "România Educată") și alte există instituții publice de interes național care lucrează în subordinea / în coordonarea/ împreună cu MEN și care îndeplinesc funcții importante – inclusiv din perspectiva dezvoltării locale a învățământului.

Mai amintim (întrucât sunt importante pentru politicile educaționale locale) instituțiile din domeniul muncii și din cel al protecției sociale, și alte instituții care coordonează diferite sectoare de activitate.

La nivel local putem menționa, ca actori esențiali, atât instituții publice (inclusiv cele care reprezintă, la nivel local, instituții sau autorități naționale), cât și organizații nonguvernamentale – inclusiv ale partenerilor sociali (organizațiile patronale și sindicale).

Principalii actori în domeniul educațional sunt Primăria Municipiului București prin substructurile sale, Inspectoratul Școlar al Municipiului București (ISMB), Casa Corpului Didactic (CCD), Centrul Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională (CMBRAE) – cu atribuții specifice, prevăzute în legislația educației. Autoritățile administrației publice locale (la nivelul Municipiului București și de la nivelul Sectoarelor Capitalei) au atribuții în domeniul educației, atât partajate, cât și specifice.

La nivelul Primăriei Municipiului București, funcționează Centrul de Proiecte Educaționale și Sportive București (PROEDUS) cu rol important în îndeplinirea atribuțiilor specifice ale autorităților publice locale din domeniul educației. PROEDUS este un actor important în conceperea strategiei locale de dezvoltare a învățământului și, având în vedere obiectul de activitate și atribuțiile definite prin Regulamentul propriu de funcționare, poate deveni unul esențial în implementarea acesteia. Obiectul de activitate al PROEDUS cuprinde:

- Pregătirea extracurriculară și dezvoltarea unor aptitudini și abilități în cadrul unor proiecte și programe adresate preșcolarilor și elevilor din mediul preuniversitar bucureștean.
- Organizarea unor cursuri și stagii pentru preșcolari și elevi din mediul preuniversitar bucureștean, părinți, cadre didactice, consilieri și promotori ai activităților socio-educative, cultural artistice, turistice sportive și de divertisment, cu scopul implicării efective acestora în programele și proiectele derulate de PROEDUS.
- Stimularea creativității, spiritului întreprinzător și inițiativelor preșcolarilor elevilor din mediul preuniversitar bucureștean, venind în întâmpinarea nevoilor comunității prin pregătirea tinerei generații pentru o viață sănătoasă, pentru conștientizarea opțiunilor pentru carieră, pentru lucrul în echipă și pentru stimularea competitivității într-o societate în care meritocrația, recunoașterea implicării, efortului și performanței să fie modelul de reușită socioprofesională.
- Prestarea de servicii educaționale și sportive prin asigurarea conceptului de ansamblu și al sprijinului logistic necesare pentru realizarea unor acțiuni, proiecte și programe educative, sportive, cultural-educative, artistic-educative, turistice, ecologice, cultural-artistice, multimedia, civice, sociale, de

divertisment și de interes local.

- Inițierea, organizarea și derularea unor acțiuni proiecte și programe proprii, acordarea de sprijin financiar, pe bază de selecție, pentru realizarea unor proiecte și programe educative, sportive, cultural-educative, artistic-educative, turistice, ecologice, cultural-artistice, multimedia, civice, sociale, de divertisment.

Pentru îndeplinirea obiectului de activitate, PROEDUS poate derula proiecte, programe și activități prin care:

- Susține și finanțează proiecte de interes și utilitate pentru preșcolarii și elevii din mediul preuniversitar bucureștean, realizate în parteneriat cu unități și instituții de învățământ din Municipiul București, structuri guvernamentale și nonguvernamentale interne și internaționale.
- Susține și dezvoltă metode și sisteme de reprezentare și de promovare a drepturilor și intereselor elevilor în raport cu școala, instituțiile statului și autoritățile locale, precum și a programelor de consiliere educațională și socioprofesională.
- Organizează și susține cursuri de formare, cercuri pe specialități și stagii aplicative tematice pentru preșcolarii și elevii din mediul preuniversitar bucureștean, cadre didactice și părinți pe domenii variate de inițiere și de specializare atractive, necesare și utile pentru formarea globală, sprijinirea și afirmarea socială.
- Organizează și susține comisii de specialitate și grupuri de lucru tematice pe diverse domenii de activitate de interes și utilitate pentru preșcolari și elevi din mediul preuniversitar bucureștean, părinți și cadre didactice.
- Organizează și susține conferințe, forumuri, jocuri, concursuri, ateliere, târguri și expoziții tematice de interes și de utilitate pentru preșcolari și elevi din mediul preuniversitar bucureștean, părinți și cadre didactice.

- Evidențiază, recompensează și premiază preșcolarii și elevii din mediul preuniversitar bucureștean, părinți, cadre didactice cu implicare și rezultate notabile în proiectele școlare, educative, sportive, cultural-artistice, civice, sociale, ecologice și turistice.
  - Organizează și susține evenimente, competiții, festivaluri și manifestări educative, sportive, cultural-artistice, sociale, civice, ecologice și de divertisment dedicate tinerei generații.
  - Realizează proiecte și activități privind cunoașterea și promovarea istoriei, culturii, tradiției și valorilor europene, naționale și bucureștene.
  - Organizează și susține activități turistice tematice pentru preșcolari și elevi din mediul preuniversitar bucureștean și cadre didactice, realizează tabere și excursii interne și internaționale, menite a recompensa și stimula implicarea și performanțele tinerei generații, contribuind astfel la dezvoltarea stării de sănătate, a tonusului psihic și fizic, precum și a nivelului de responsabilizare, cunoaștere, relaționare și socializare în cadrul colectivității, respectivele beneficii contribuind la desăvârșirea formării complexe a acestora.
  - Derulează și susține programe și campanii privind adoptarea unui stil echilibrat, activ și sănătos de viață.
  - Realizează proiecte și activități în sfera multimedia, menite a implementa și dezvolta tehnicile de informare, comunicare și afirmare publică în rândul preșcolarilor și elevilor din mediul preuniversitar bucureștean.
  - Concepe, redactează, editează și difuzează cărți și publicații.
  - Organizează ceremonii festive vizând recunoașterea publică și premiarea rezultatelor de excepție obținute de preșcolarii și elevii din mediul preuniversitar bucureștean în cadrul concursurilor și competițiilor tematice naționale și internaționale.
  - Realizează și valorifică sondaje de opinie și studii ce vizează ariile de interes, necesitate și utilitate pentru tânăra generație.
  - Inițiază și organizează cursuri și stagii de formare continuă și dezvoltare profesională pentru personalul din învățământul preuniversitar (personal didactic și didactic auxiliar, precum și personal de conducere, îndrumare și control), în București, interne și internaționale, la mare și la munte, în vederea perfecționării în domeniul educației, în acord cu standardele profesionale pentru profesiunea didactică, standardele de calitate și competențele profesionale.
  - Organizează și susține proiecte și programe ale autorităților locale ale Municipiului București, atât cele care sunt inițiate de acestea cât și cele care decurg din relații de colaborare locale, regionale, naționale sau internaționale ale Municipiului București.
  - Desfășoară activități de informare și promovare a propriilor proiecte și programe în Municipiul București, precum și în alte localități din țară și din străinătate.
  - Organizează și susține orice alte acțiuni compatibile cu obiectul său de activitate.
- În activitățile desfășurate, PROEDUS va colabora și cu alte instituții de profil, din cadrul aparatului coordonat de Primăria Municipiului București, instituții culturale, ISMB, precum și alte instituții de profil educațional sau în concordanță cu activitatea și atribuțiile PROEDUS, asigurându-se complementaritate și sinergie în implementarea programelor. Totodată, PROEDUS poate colabora cu Organizații Neguvernamentale (ONG) ce au la bază implicarea activă în domeniul educației, dar și instituții, centre educaționale, centre culturale sau muzee din țară sau străinătate. Dintre ceilalți actori importanți, menționăm:

- Asociațiile de părinți sau consiliile reprezentative ale părinților (acolo unde nu există asociații cu personalitate juridică).
- Federația Sindicatelor din Educație “Spiru Haret”
- Federația Sindicatelor Libere din Învățământ
- Consiliile elevilor din unitățile de învățământ și Consiliul Municipal al Elevilor.
- Unitățile de învățământ (grădinițele și școlile) sunt responsabile de implementarea programelor educaționale și de obținerea rezultatelor stabilite la nivel național, conform standardelor în vigoare și în funcție de nevoile și așteptările beneficiarilor.

dintre ele cu prezență la nivel național și chiar internațional, care desfășoară o multitudine de proiecte și programe în domeniul educației.

Liantul tuturor acestor actori va fi PROEDUS, care, conform atribuțiilor stabilite prin Regulamentul de funcționare și asumate, va avea un rol de leadership în cadrul acestui proces – prin toate programele prin care va fi implementată această strategie.

La nivelul Municipiului București funcționează circa **o treime din numărul instituțiilor de învățământ superior și lucrează mai mult de jumătate din personalul din domeniul cercetării-dezvoltării** existent în România(49). Aceste instituții (de învățământ superior și de cercetare) sunt importante pentru strategia locală de dezvoltare a educației din două perspective: pe de o parte, ele pot oferi o expertiză care nu există în altă parte și, pe de altă parte, pot constitui un beneficiar important al programelor de educație oferite la nivel local.

Foarte importante, la nivelul Municipiului București, sunt firmele și organizațiile din domeniul mass media cu acoperire națională, care, dată fiind proximitatea geografică, pot fi partenerul media esențial al promovării proiectelor și programelor educaționale.

Important de reținut este faptul că în București funcționează un mare număr de organizații neguvernamentale, unele

49. Date INS (2018): SCL101C - Unitatile scolare pe niveluri de educatie, judete si localitati; FOM104F - Numarul mediu al salariatilor pe activitati ale economiei nationale (sectiuni si diviziuni) CAEN Rev.2, sexe, macroregiuni, regiuni de dezvoltare si judete;

IX.

Planul de Acțiuni

Cum ajungem acolo unde ne dorim?

În această secțiune a documentului strategic propus, ne vom concentra pe definirea unor proiecte care, conform "teoriei schimbării" formulate mai sus, vor asigura realizarea țințelor strategice formulate și impactului așteptat. Toate proiectele și acțiunile propuse vor contribui la dezvoltarea inteligentă a Municipiului București, Așa cum am mai subliniat, proiectele descrise mai jos, prin care este implementată Strategia, vor reține soluțiile, care, în același timp, au fost propuse de participanții la dezbateri și, pe de altă parte, sunt subsumate celor patru domenii strategice menționate (elevul; profesorul; școala; comunitatea) și, totodată, care corespund rolului și atribuțiilor PROEDUS. Reamintim faptul că orașele și comunități inteligente, nu se pot dezvolta fără ca oamenii care formează acele comunități să posede anumite competențe și abilități necesare, adică să fie capabili și doritori:

- Să beneficieze de serviciile și posibilitățile oferite de noile tehnologii – serviciile oferite având o importantă componentă legată de noile tehnologii digitale, de informare și comunicare.
- Să se conecteze puternic, prin educație și învățare, la dezvoltarea urbană, la economie și piața muncii.
- Să sporească, prin educație, gradul de civilizație urbană și a nivelului participării civice – inclusiv crearea unor oportunități sporite pentru îmbinarea armonioasă a muncii cu

viața privată, pentru implicare civică, dar și pentru petrecerea creativă a timpului liber.

Subliniem și faptul că nu ne vom referi la problemele și soluțiile sistemice (nefiind în aria de cuprindere a acestei strategii). Pe de altă parte, problemele sistemice identificate vor fi menționate, atunci când este cazul. Ca urmare, aceste programe au fost concepute pornind de la:

- Cele 14 probleme specifice identificate (și reținute, pe baza atribuțiilor PROEDUS) în urma dezbaterilor din prima etapă a programului derulat de PROEDUS "Școala bucureșteană dezbate – Alege!"
- Tendințele generale de dezvoltare educațională, așa cum apar în documentele naționale și internaționale
- Cele 4 domenii cheie de intervenție, derivate din tendințele identificate pe plan internațional și din strategiile europene și naționale menționate.
- Soluțiile identificate în cea de-a doua etapă a programului derulat de PROEDUS "Școala bucureșteană dezbate – Alege!", care intră în sarcina PROEDUS pe baza atribuțiilor sale stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare.

Ariile strategice vin ca un răspuns asupra nevoilor de dezvoltare educațională și umană ale noilor generații. Astfel, fiecare arie de dezvoltare va avea la bază câteva probleme identificate în cadrul cercetării, ce propun un răspuns sustenabil până în

2030 și nu numai. În afara obiectivelor generale ce variază de la o arie de dezvoltare la alta, un obiectiv principal al întregului plan de acțiuni și una din valorile PROEDUS este de a oferi grupului țintă, beneficii subvenționate ce contribuie pe de-o parte la dezvoltarea educațională, socială și de carieră a acestora, iar pe de cealaltă parte contribuie societății și orașului, punctând unul din pilonii esențiali ai conceptului Smart City și anume Smart People. În continuare vom detalia planul de acțiuni ce va avea o previziune a proiectelor ce se vor derula până în 2030, vom detalia obiectivele esențiale ale proiectelor, precum și posibilele rezultate pe termen scurt și mediu.

Precizare: prezentul plan de acțiuni a luat în considerare proiectele fezabile la momentul scrierii (ca o analiză a bunelor practici pe care PROEDUS le-a demonstrat până în prezent, luând totodată în considerare și exemplele internaționale) și există posibilitatea ca pe parcursul celor 10 ani să fie construite proiecte conexe în concordanță cu tendințele de dezvoltare educațională națională și internațională.

În vederea cuantificării rezultatelor planului de acțiuni al prezentei strategii, ne propunem realizarea anuală de cercetări calitative și cantitative prin metode precum chestionar/ interviu/focus grup pentru a măsura efectele proiectelor realizate de Primăria Capitalei prin PROEDUS asupra dezvoltării competențelor beneficiarilor. Totodată, vom putea determina dacă ceea ce ne propunem și ceea ce estimăm că vom obține se va materializa în perioada de implementare a strategiei.

Actorii relevanți ce vor sprijini implementarea strategiei:

- Primăria Municipiului București prin substructurile sale;
- Centrul de Proiecte Educaționale și Sportive București - PROEDUS;
- Inspectoratul Școlar al Municipiului București;
- Palatul Național al Copiilor;
- Casa Corpului Didactic a Municipiului București;
- Federația Sindicatelor din Educație "Spiru Haret";
- Federația Sindicatelor Libere din Învățământ;
- Consiliul Municipal al Elevilor;
- Federația Națională a Asociațiilor de Părinți din Învățământul Preuniversitar;

I. Aria de dezvoltare strategică: Cetățenie activă și voluntariat, parteneriate, cooperare internațională

- Aria de dezvoltare strategică cuprinde o propunere de plan de acțiuni ce vine în soluționarea problemelor identificate în prezenta strategie.
- O problemă identificată constă în "lipsa sprijinului pentru activitățile de voluntariat și insuficienta promovare și implicare a școlilor în activități de voluntariat".
- Soluția pe care o propune PROEDUS este gama largă de activități ce provine din programul de voluntariat.

Potrivit Art. 1, alin. 1, al Legii nr. 78/2014, Legea Voluntariatului, voluntariatul este un factor important în crearea unei piețe europene competitive a muncii și totodată în dezvoltarea educației și formării profesionale, precum și pentru creșterea solidarității sociale.

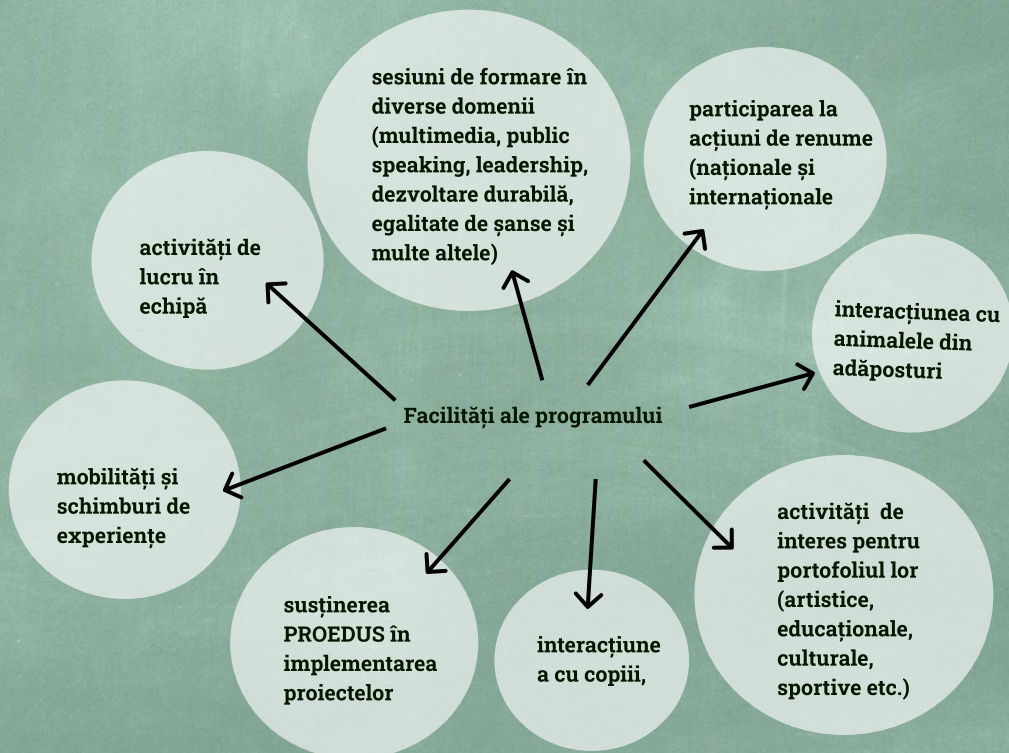
În conformitate cu Art. 2, alin. 1, al Legii nr. 78/2014, Legea Voluntariatului, statul român recunoaște valoarea socială a activităților de voluntariat ca expresie a cetățeniei active, a solidarității și responsabilității sociale, precum și valoarea profesională ca expresie a dezvoltării personale, profesionale, interculturale și lingvistice a persoanelor care desfășoară aceste activități.

Potrivit Art. 6. al Legii nr. 78/2014, Legea Voluntariatului, Autoritățile administrației publice sprijină derularea activităților de voluntariat prin includerea în strategiile de dezvoltare locală sau națională a unor capitole distincte despre rolul voluntariatului ca resursă de dezvoltare a bunăstării sociale și nu ca modalitate de reducere a cheltuielilor, precum și modul de sprijinire a voluntariatului pentru atingerea priorităților locale sau naționale;

I.

Voluntariat

Proiectul de voluntariat **Voluntar PROEDUS 2.0**, sprijină elevii de liceu din Municipiul București prin activități ce contribuie la crearea unei comunități de elevi care să transmită un exemplu de bună practică de la o generație la alta prin implicarea ca voluntari în organizarea de evenimente și proiecte la nivel municipal, prin însușirea voluntariatului ca valoare și prin împărtășirea acestuia cu ajutorul conceptelor de peer-education și shadowing, proiectul fiind un start pentru o comunitate de elevi care este preocupată de ceea ce se petrece în comunitate.

Prin activități, voluntarilor le sunt dezvoltate competențe cheie ce îi vor ajuta ulterior în mediul academic și/sau pe piața muncii. Printre competențele dezvoltate în cadrul programului de voluntariat se numără:

**Competențe
Digitale**

**Competențele de
comunicare în limba
maternă și într-o
limbă străină**

**Competențe
sociale și civice**

**Spirit de
inițiativă și
antreprenoriat**

**Exprimare
culturală**

**Competența
de a învăța
să învețe**

Obiectivul general al proiectului constă în crearea unei comunități de elevi care să transmită un exemplu de bună practică generațiilor prezente și viitoare prin ceea ce înseamnă cetățenia activă și implicarea în viața comunitară prin implicarea elevilor și tinerilor în implementarea proiectelor la nivel municipal. Totodată, proiectul își propune ca voluntarii implicați în program să beneficieze de activități ce facilitează învățarea și dezvoltarea acestora în ideea pregătirii lor pentru maturitate.

Ce ne propunem:

- Angrenarea anuală a minimum 5000 de voluntari elevi în proiectul Voluntar PROEDUS 2.0
- Participarea fiecărui voluntar la minimum 5 evenimente derulate de PROEDUS pe parcursul unui an de voluntariat
- Derularea a minimum 2 sesiuni de formare prin mobilități la nivel național sau internațional (tabere, stagii, workshop-uri, cursuri intensive de formare etc.), pe parcursul unui an de voluntariat dedicate voluntarilor implicați în program, pentru un număr de minimum 100 de voluntari, ce vor cuprinde activități de leadership, lucru în echipă, ș.a.
- Facilitarea anuală a minimum 5 oportunități dedicate elevilor de învățare de competențe digitale prin proiectele derulate în domeniul multimedia
- Implicarea voluntarilor anual în activități ce contribuie la susținerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, precum acțiune climatică și protecția mediului, promovarea educației de calitate în rândul colegilor și societății, stoparea discriminării și promovarea egalității de gen etc.
- Promovarea activităților de voluntariat prin cel puțin 50 de evenimente, anual
- Formarea, prin peer-mentoring a cel puțin 100 de voluntari anual
- Realizarea de tabere de activități nonformale pentru cei mai activi voluntari din cadrul programului
- Realizarea de stagii de perfecționare pentru integrarea tinerilor pe piața muncii

Ce obținem:

- O creștere de 10% a implicării tinerilor în activități civice până în 2030
- Creșterea incluziunii sociale cu 15% anual până în 2030 în cadrul grupului țintă, facilitând pe termen lung la o societate incluzivă ce refuză discriminarea în toate formele sale
- Până în 2030, creșterea substanțială a numărului de tineri adulți ce beneficiază de competențe cheie ce contribuie la integrarea lor pe piața muncii, abilități tehnice, de antreprenoriat, de leadership, comunicare, șamd.
- Creșterea substanțială până în 2030 a implicării civice în Municipiul București
- Eliminarea până în 2030 a discrepanțelor de gen în educație și asigurarea accesului egal la toate activitățile de educație nonformală și formare pentru persoanele vulnerabile, inclusiv persoanele cu dizabilități și elevii cu cerințe educaționale speciale (CES).
- Dobândirea de noi competențe în rândul celor mai activi voluntari care beneficiază de activități nonformale prin mobilități, tabere, stagii

I.I. Voluntariat pentru profesori

Conceptul de voluntariat poate fi adaptat pentru toate ciclurile de vârstă, însă în concordanță cu toate consultările avute – nu a existat și nu există un cadru dedicat personalului didactic și didactic auxiliar, astfel PROEDUS a adaptat un program dedicat de voluntariat. PROEDUS este singura instituție din Europa cu un program de voluntariat dedicat cadrelor didactice și personalului didactic auxiliar.

Contribuția voluntarilor profesori este una substanțială în demararea programelor de pregătire online și de alternare a învățării în regim fizic, hibrid și cu ajutorul platformelor educaționale.

Activitățile desfășurate de voluntarii profesori se concretizează într-o serie de acțiuni ce circumscriu centrul de activitate al acestora, însă se adaptează la contextul nonformal. PROEDUS asigură prin aceste programe de voluntariat îmbunătățirea relației celor 3 actori principali din actul educațional: părinți, profesori și elevi. Programul are ca țintă efectuarea de mobilități naționale și internaționale, care se pot desfășura și la entități de renume cu scopul de a oferi o gamă largă de posibilități de formare în contexte educaționale alternative, toate acestea fiind în beneficiul elevilor bucureșteni și asigurând, în același timp, procesul de formare continuă al cadrelor didactice din învățământul preuniversitar bucureștean.

Pentru dimensiunea de recunoaștere a implicării voluntarilor, atât elevi, cât și profesori, în cadrul proiectului se propune oferirea de stagii, cursuri și/sau mobilități atât naționale, cât și internaționale, toate cele din urmă având o componentă de apreciere și stimulare a participării. În mod direct, nu vom face referire la o mobilitate percepută ca vacanță, ci și la un mediu de schimb de bune practici și obținere de noi competențe. În aceeași direcție stagiile/cursurile și mobilitățile ce îmbracă forma unor tabere tematice intensive de lucru pot aduce în fața elevilor personalități marcante, profesori invitați, cercetători și/sau orice altă persoană marcantă dintr-un domeniu de interes al participanților. Componenta educației nonformale în regim permanent (în afara localității) stimulează participarea activă a tuturor participanților prin asigurarea principiului interdependenței în educație a stilului formal, informal și nonformal(50).

Aici pot interveni instituțiile de cultură

II. CIVITAS și susținerea inițiativelor

În aceeași categorie a ariei de dezvoltare, întâlnim direcția parteneriate și cooperare. Cu toate că parteneriatele și cooperarea sunt concepute integrate în programul de Voluntariat PROEDUS 2.0, iar funcționarea proiectului depinde de cele două, considerăm necesare parteneriatele și cooperarea interinstituționale, pentru a facilita atingerea țintelor strategice propuse.

Astfel, facem referire la două proiecte ce sprijină dezvoltarea educațională și răspund unor probleme identificate în cadrul cercetării (Lipsa programelor finanțate de tip „școală după școală”, Lipsa accesului elevilor la programe de educație legate de sănătate, viață economică și financiară, de diversitate și multiculturalism, referitoare la protecția mediului, apărarea împotriva hărțuirii și a violenței etc.) prin activități de educație nonformală ce cuprind mai multe domenii ce contribuie la continuarea programei școlare prin activități: educațional-recreative; cultural-artistice și sportive și de petrecere a timpului liber.

Civitas 2.0, proiect ce survine în urma coagulării Parteneriatului Civic pentru Educație constituit prin HCGMB 87/29.04.2014, din care fac parte mai mulți actori esențiali implementării prezentei strategii (PROEDUS, ISMB, Palatul Național al Copiilor, Casa Corpului Didactic, Federația Sindicatelor din Educație „Spiru Haret” și Consiliul Municipal al Elevilor), își propune stimularea implicării active a cadrelor didactice și personalului didactic auxiliar, precum și a organizațiilor neguvernamentale și a altor parteneri sociali și instituționali în construirea de proiecte de educație nonformală. Scopul proiectului este ca elevii să deprindă competențe și cunoștințe relevante dezvoltării constante.

Liniile directoare propuse de PROEDUS sunt în concordanță cu recomandările Comisiei Europene în domeniul educației.

- Linia A: - Apeluri de proiecte pentru ONG-urilor și unităților de învățământ, promovând susținerea ideilor între organizațiile neguvernamentale și școli și vice versa pentru realizarea proiectelor pentru elevii din Municipiul București .
- Linia B - Apeluri de proiecte pentru partenerii sociali/instituționali, împreună cu unitățile de învățământ cu scopul de a promova susținerea ideilor între aceștia pentru realizarea proiectelor pentru cadrele didactice.

Apelurile de proiecte vor avea caracter continuu pe tot parcursul unui anului școlar.

Obiectivul General CIVITAS este de a coagula și activa o comunitate de inițiatori de proiecte la nivelul Organizațiilor Neguvernamentale și a unităților de învățământ de stat și private avizate și acreditate de Ministerul Educației (grădinițe, școli primare, școli gimnaziale și licee) din București, pentru a contribui la adaptarea sistemului educațional nonformal, la nevoile actuale ale elevilor.

Ce ne propunem:

- Implementarea a minimum 10 proiecte inițiate de unitățile de învățământ și ONG-uri, anual în cadrul unui apel de proiecte
- Implicarea în activitățile proiectelor a domeniilor ce sprijină dezvoltarea elevilor prin sport, cultură, artă, creativitate, știință, leadership, incluziune, protecția mediului ș.a.m.d.
- Realizarea anuală a sesiunilor de informare a inițiatorilor de proiecte cu privire la direcțiile strategice pe care PROEDUS și le propune în vederea facilitării educației de calitate
- Realizarea activităților proiectelor în concordanță și în completarea materiei școlare, precum și în concordanță cu nevoile elevilor ce pot varia de la un an la altul.
- Sprijinirea elevilor în obținerea celor 8 competențe (sau o parte dintre acestea în funcție de structura proiectelor) agreate la nivel european pe parcursul implementării proiectelor.
- Încurajarea și susținerea logistică și financiară a proiectelor extrașcolare, inițiate și derulate în concordanță cu obiectivele Parteneriatului Civic pentru Educație, inclusiv proiecte de anvergură implementate de către partenerii CIVITAS.

Ce obținem:

- Crearea și operaționalizarea, la nivelul Municipiului București, unei platforme convergente de dialog, cooperare și acțiune în plan educațional, administrativ, social și economic, cu scopul susținerii, responsabilizării, formării complexe și de calitate, exprimării libere și afirmării tinerei generații.
- Realizarea unui cadru organizațional eficient de promovare și reprezentare a elevilor bucureșteni, prin operaționalizarea unor parteneriate viabile în plan local, prin elaborarea unor proiecte de educație de calitate, exprimarea liberă și integrarea socio-profesională a tinerei generații
- Stimularea implicării responsabile, active și pro-educaționale, în interesul mobilizării și formării globale a tinerei generații, proiectele propuse vor fi elaborate, promovate și derulate cu participarea cadrelor didactice și a personalului de conducere din unitățile de învățământ de stat și private, a elevilor, a părinților și a membrilor organizațiilor sindicale din Capitală.
- Coagularea unei comunități de inițiatori de proiecte la nivelul unităților de învățământ de stat și private avizate și acreditate de Ministerul Educației (grădinițe, școli primare, școli gimnaziale și licee) din București, pentru a contribui la adaptarea sistemului educațional nonformal la nevoile actuale ale elevilor.
- Promovarea și susținerea ideilor între ONG-uri implicate în domeniul educației și în dezvoltarea educațională

Aici pot interveni instituțiile de cultură

III. Spațiu de învățare nonformală

Spațiul de învățare nonformală este un proiect ce își propune utilizarea unor spații neconvenționale în care în general destinația lor este fie de relaxare practică în vederea îndeplinirii unui scop, precum cumpărăturile.

Astfel, Spațiul de învățare nonformală este conceput în a aduce educația mai aproape de beneficiari prin utilizarea acestor spații neconvenționale și transformarea lor în Hub-uri/centre de educație nonformală.

Spațiul de învățare nonformală își propune integrarea spațiilor tip laborator de științe, calculatoare și elemente IT, expoziții tematice temporare, zone destinate domeniului multimedia, toate acestea fiind integrate în spații precum centrele comerciale tip Mall, în aer liber (parcuri) sau dispersat în mai multe zone ale Bucureștiului, tip caravană facilitând un spațiu de dialog între actorii educaționali (instituții/sindicate/unități de învățământ/societate civilă etc.).

Important de menționat este faptul că acest proiect vine în sprijinul rezolvării parțiale a unei probleme identificate în cadrul cercetării și anume: necesitatea proiectelor tip „școala după școală”.

Acest concept își propune realizarea unor relații strânse de cooperare interinstituțională atât cu alte instituții din subordinea Primăriei Municipiului București, cât și cu Organizații Neguvernamentale ce activează în domeniul dezvoltării educaționale sau contribuie la informarea sau educarea copiilor și tinerilor cu privire la situații sau lucruri de importanță pentru dezvoltarea lor.

Astfel, Spațiul de învățare nonformală dorește să se implice în comunitate printr-o serie de activități educaționale ce contribuie la dezvoltarea pe termen lung atât a copiilor cât și a tinerilor, prin activități precum:

- **sesiuni de formare sau mentoring cu specialiști în diferite domenii;**
- **laboratoare tematice de fizică, chimie, biologie sau laboratoare creative;**
- **spații dotate cu calculatoare, dedicate tehnologiei și specializărilor digitale;**
- **spații unde partenerii implicați în dezvoltarea proiectului pot veni în întâmpinarea beneficiarilor cu recuzită;**
- **spații pentru activități fizice/muzicale/artistice/vernisaaje etc. în funcție de aria de activitate a partenerilor.**

Obiectivul general al Hubului educațional este: aducerea educației mai aproape de beneficiarii săi, fiind dedicat atât copiilor împreună cu familiile lor, cât și elevilor împreună cu profesorii.

Ce ne propunem:

- Angrenarea voluntarilor înscriși în proiectul de voluntariat Voluntar PROEDUS 2.0 în activitățile din cadrul Hub PROEDUS pe toată perioada de desfășurare.
- Dezvoltarea Hub-ului educațional PROEDUS, prin cuprinderea a minimum o bibliotecă/mediatică; două laboratoare/simulatoare științifice; o sală/spațiu multifuncțional cu spațiu pentru instrumente muzicale, spații de învățare – adecvate inclusiv învățării experiențiale și nonformale, spațiu pentru colaborările cu instituțiile de cultură (teatru sau altă zonă dedicată artelor spectacolului și industriilor creative).
- Participarea anuală a cel puțin 20.000 de beneficiari direcți la activitățile organizate în cadrul Hub-ului PROEDUS.
- Realizarea a minimum 5 parteneriate ce promovează cooperarea interinstituțională în vederea atingerii obiectivului strategiei de a participa la oferirea educației de calitate până în 2030

Ce obținem:

- Creșterea cu 5% a numărului elevilor ce și-au solidificat cunoștințele dobândite în mediul formal prin activități de educație nonformală
- Dobândirea a minimum 3 competențe specifice integrării sociale prevăzute la nivel european
- Promovarea până în 2030 a învățării și obținerea unui procent de 80% în ceea ce privește satisfacția beneficiarilor față de utilitatea activităților derulate
- Creșterea numărului persoanelor interesate în activitățile de educație nonformală cu 5%

Aici pot interveni instituțiile de cultură

II. Aria de dezvoltare strategică: Educație nonformală, cursuri, orientare în carieră, tabere de lucru și mobilități

Fundamentarea ariei de dezvoltare are la bază o serie de probleme identificate în cadrul cercetării:

- „Lipsa sprijinului de specialitate pentru elevi, în vederea promovării evaluărilor și a examenelor naționale”;
- „Lipsa sprijinului și a resurselor pentru realizarea activităților extracurriculare, inclusiv a programelor și activităților de învățare nonformală.”;
- „Lipsa programelor de educație permanentă”.

Astfel, activitățile de educație nonformală vin în completarea programei școlare ca un sprijin pentru preșcolarii, elevii și tinerii bucureșteni.

Deoarece în baza cercetării au fost identificate anumite lipsuri de care preșcolarii, elevii, tinerii bucureșteni și societatea în general au nevoie pentru a coagula o comunitate sustenabilă, PROEDUS propune câteva exemple de proiecte ce au la bază un răspuns la nevoile enunțate anterior.

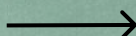
IV.

Self Learning Hub www.hubproedus.ro

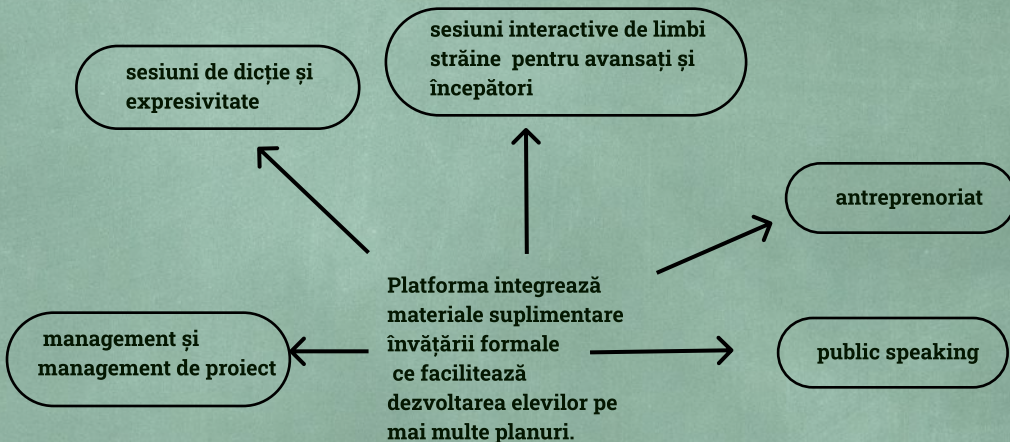

Existenței unei platforme digitale integrate ce vine în ajutorul grupului țintă pentru a se pregăti pentru susținerea examenelor, dar și în completarea materiei școlare pentru elevii care nu susțin examene.

Atelierile excelenței în educație - Self Learning Hub implementat în baza HCGMB nr. 471/2018 este un proiect ce are la bază o platformă integrată cu peste 5000 de materiale (începând de la preșcolarii, până la elevii de liceu, fiind incluse și materiale pentru copiii cu CES) .de tipul:

- planșelor de exerciții;
- audiobook-uri;
- lecții audio pentru materiile de interes tip podcast pentru toate categoriile de copii
- lecții video pentru toate categoriile de copii;

Deși platforma există sub această formă, considerăm că dezvoltarea ei este abia la început, fiind necesare realizarea de actualizări în funcție de nevoile elevilor și recomandările și tendințele de educație ce vor apărea pe parcursul celor 10 ani de implementare ai strategiei. Totodată, Aplicația PROEDUS va optima în primul rând utilizarea platformei pentru telefon și tableta și va integra toate proiectele PROEDUS prin oferirea de informații cu privire la activități și desfășurarea lor. Aplicație mobilă prezintă activ resurse și informații despre educație și proiecte educaționale.

Scopul acestui proiect este aprofundarea și perfecționarea în diverse domenii educaționale de interes și de utilitate pentru dezvoltarea personală și intelectuală a copiilor, elevilor și tinerilor, ca o completare a cunoștințelor și a deprinderilor dobândite în grădinițe, școli și licee.

Proiectul propune atât organizarea unor cursuri de instruire și pregătire pentru examenele naționale, cât și o serie de sesiuni de pregătire pe diverse domenii (limbi străine: engleză, franceză, chineză, spaniolă, germană, italiană, arabă ș.a., dezvoltare personală, public speaking, diferite tipuri de management, planșe și lecții video interactive pentru preșcolari, învățământ primar și gimnaziu, lecții audio ce vin în completarea materiei școlare, sesiuni de orientare în carieră, activități de cultură generală și jocuri interactive, secțiuni dedicate sportului, artelor și voluntariatului etc.). Conceptul de construire al platformei a venit ca un substitut al cursurilor clasice cu număr limitat de elevi. Astfel, platforma oferă acces permanent, lărgind grupul țintă.

Obiectivul principal al proiectului este oferirea de suport educațional atât elevilor din cadrul grupului țintă, cu ajutorul căruia cei înscriși vor beneficia de un spațiu digital de învățare (e-learning), cât și celor interesați de cunoaștere, dezvoltare personală, îmbunătățirea abilităților artistice, lingvistice, științifice, de cultură generală ș.a.m.d. a celor care doresc inițierea sau perfecționarea în diverse domenii (cursuri interactive de tipul celor de dicție și artele spectacolelor, sport și stil de viață sănătos, științe, experimente, istorie, matematică distractivă etc. ce contribuie la aprofundarea cunoștințelor deprinse din mediul formal).

Ce ne propunem:

- Accesarea anuală a platformei de către cel puțin 10.000 de elevi și/sau părinți și 500 de cadre didactice
- Actualizarea anuală a materialelor din cadrul platformei pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare educațională ale elevilor și pentru a integra tendințele de învățare internaționale (ex. tendințele de învățare de tipul gamification)
- Realizarea anuală a materialelor de tipul celor de orientare în carieră pentru a veni în sprijinul elevilor încă de la vârste fragede în vederea alegerii unei cariere potrivite pentru talentele, aptitudinile și competențele lor.
- Crearea anuală de conținut de tipul masterclass prin care grupul țintă să consulte parcursul specialiștilor în diverse domenii căutate pe piața muncii.
- Pregătirea anuală a grupului țintă pentru viitoarea meserie prin cursuri și workshop-uri specifice nevoilor și cerințelor lor.
- Până în 2030, integrarea unui nou modul în cadrul platformei de e-Learning prin care vor fi oferite alternative sustenabile la meditațiile clasice prin realizarea de materiale în concordanță cu materia școlară, pentru fiecare nivel ISCED, ce va facilita totodată accesul elevilor aflați în situații de risc.
- Angrenarea până în 2030 a celor mai buni profesori, inclusiv profesori voluntari, pentru fiecare materie școlară, în vederea oferirii de material didactic interactiv ce va facilita creșterea noului modul al platformei de e-Learning.
- Până în 2030 stabilirea de parteneriate interinstituționale cu actorii esențiali implicați în educație, dar și cu actori importanți ce pot sprijini elevii într-o viitoare integrare pe piața muncii

Ce obținem:

- Creșterea capacității grupului țintă de a lua alegeri potrivite pentru aceștia în vederea alegerii unei direcții de dezvoltare personale sustenabile
- Creșterea angajării tinerilor în meseriile în care au urmat o pregătire încă de la vârstă timpurie precum (cele artistice de teatru/muzică/balet; limbi străine; management de proiect; meserii tehnice ș.a.m.d.)
- Integrarea până în 2030 substanțială a elevilor ce au participat în proiect în societate în modelul unui cetățean responsabil al orașului
- Creșterea substanțială a promovabilității examenelor în rândul grupului țintă
- Reducerea discriminării pentru copiii aflați în situații de risc prin oferirea accesului la materiale ce promovează educația de calitate
- Diminuarea substanțială a clivajelor centru-periferie în ceea ce privește accesul la informații educaționale printre elevii bucureșteni.

Aici pot interveni instituțiile de cultură

V.

Cursuri acreditate de Ministerul Educației Naționale și Ateliere pentru elevi

Un proiect fezabil acestei arii de dezvoltare strategică constă în cursuri de formare dedicate cadrelor didactice și personalului didactic auxiliar și ateliere pentru elevi.

Deși beneficiarii direcți ai proiectului fac parte din două categorii generaționale distincte, cu nevoi de învățare distincte, beneficiarii indirecti ai proiectului rămân în continuare elevii.

Proiectul își propune realizarea în primul rând de cursuri de formare dedicate cadrelor didactice și personalului didactic auxiliar ce sunt acreditate de Ministerul Educației Naționale sau după caz vor fi acreditate pe parcursul celor 10 ani de implementare, dar și ateliere pentru elevii bucureșteni pentru deprinderea de diverse competențe.

Prin aceste cursuri ne propunem sprijinirea profesorilor în ceea ce privește conceptul de formare continuă/învățare pe tot parcursul vieții, pentru a da randamentul de care noua generație are nevoie.

Proiectul contribuie la introducerea noilor tendințe de învățare și noilor concepte de dezvoltare educațională, acestea fiind realizate într-un cadru nonformal.

Printre cursurile deja existente se numără:

- Managementul relației profesor diriginte-părinte, școală-familie;
- Managementul activităților extracurriculare și nonformale;
- Educația caracterului;
- Rolul comunicării în gestionarea clasei de elevi.
- workshop-uri desfășurate pe parcursul verii sub forma taberelor de lucru ce au la bază sesiuni despre utilizarea platformelor online pentru realizarea de teme/lecții și materiale interactive (google teams, mentimeter și kahoot!);
- workshop-uri ce abordează subiecte sensibile precum bullying-ul în rândul elevilor.

Pentru categoria elevilor, atelierele diferite față de cele menționate în cadrul platformei, fac referire în mod deosebit la tipurile de ateliere ce au o imposibilitate de a se desfășura online, fiind realizate cu sprijinul unor instructori:

- sesiuni de înot
- sesiuni și demonstrații de dans
- sesiuni și demonstrații de balet
- ateliere de teatru și mișcări scenice
- ateliere de pictură și exprimare artistică
- workshopuri din domeniul industriilor creative

dar și pentru sesiuni și ateliere ce pot fi realizate online, însă sunt observate rezultate mai bune în cadrul întâlnirilor în grupuri în format fizic în ceea ce privește deprinderea de competențe:

- leadership
- lucru în echipă
- management de proiect
- ateliere de limbi străine
- ateliere tip laboratoare supravegheate de instructori specializați
- workshop-uri de dezvoltare personală
- sesiuni de public speaking

Obiectivul general al proiectului este formarea grupului țintă în vederea pe de-o parte a oferirii de sprijin pentru cadre didactice și personal didactic auxiliar în deprinderea de noi competențe didactice ce facilitează crearea unor generații de elevi responsabili cu cunoștințe și competențe ce îi vor ajuta pe tot parcursul vieții, iar pe de cealaltă parte, facilitarea de oportunități pentru elevii bucureșteni în vederea dezvoltării fie a unor pasiuni/hobby-uri, fie a unor competențe nișate ce vor contribui la integrarea lor în societate și pe piața muncii. Mai clar, proiectul își propune formarea elevilor încă de la o vârstă timpurie în domenii ce pot deveni ulterior cariere viitoare.

Ce ne propunem:

- Participarea anuală a minimum 500 de cadre didactice și personal didactic auxiliar la cursurile de formare desfășurate de PROEDUS
- Participarea anuală a minimum 1000 de elevi la cursurile de formare desfășurate de PROEDUS
- Realizarea până în 2030 de parteneriate interinstituționale, cu ONG-uri de profil specifice nevoilor cursurilor, pentru a demara workshop-uri cu elevii interesați în diverse domenii
- Cercetarea permanentă a noilor tendințe de educație nonformală, precum și a cerințelor grupului țintă în vederea realizării cursurilor
- Facilitarea anuală a minimum 10 cursuri ce contribuie la starea de bine generală a grupului țintă
- Oferirea de oportunități anuale pentru elevi în ceea ce privește cursurile practice prin care pot deprinde competențe pentru o viitoare meserie
- Oferirea de oportunități egale tuturor preșcolarilor, elevilor și tinerilor, indiferent de statut sau dizabilitate

Ce obținem:

- Până în 2030 creșterea satisfacției elevilor în ceea ce privește stilul de predare al profesorilor
- Până în 2030, creșterea satisfacției părinților în ceea ce privește comunicarea cu profesorii, respectiv cu profesorii diriginți
- Creșterea cu 15% până în 2030 a numărului elevilor ce au dobândit competențe timpurii ce i-au îndrumat către viitoarea carieră
- Diminuarea substanțială a aglomerării de sarcini ale părintelui în ceea ce privește oferirea unei educații de calitate pentru copilul său/copiii săi
- Facilitatea substanțială a accesului gratuit pentru toți elevii din Municipiul București, indiferent de statut sau dizabilitate, ceea ce va contribui la degrevarea părintelui de cheltuieli suplimentare
- Scăderea până în 2030 a numărului tinerilor care nu reușesc să obțină un loc de muncă
- Cel puțin 15 % din adulți ar trebui să participe la activități de învățare pe tot parcursul vieții

Aici pot interveni instituțiile de cultură

VI. Târgul Ofertei Educaționale

Proiectul propune pe de-o parte sprijinirea elevilor și părinților prin oferirea de informații despre oferta liceelor și universităților potrivite nevoilor lor de dezvoltare, iar pe de cealaltă parte, oportunitatea să participe la sesiuni de orientare în carieră în concordanță cu oferta educațională, fiind sfătuiți să ia decizia potrivită pentru viitorul lor încă din momentul începerii liceului. Proiectul TOE va avea caracter continuu odată prin "Târgul de Orientare" ce se va desfășura pe tot parcursul anului și finalitatea proiectului prin Târgul de Oferte Educaționale prin care elevii vor putea asista la prezentarea liceelor/universităților cu cunoștințe ample în ceea ce privește decizia pentru viitorul lor educațional.

Proiectul se va desfășura pe perioada unu an, având următoarele puncte de referință:

Beneficiarii proiectului:

A. Elevii claselor 5-12

B. Cadrele Didactice

C. Părinții, bunicii și familiile sau tutorii legali ai elevilor

Procesul îndelungat al proiectului se va desfășura astfel:

I. Caravanele de identificare a abilităților prin care elevii claselor a 5-a și a 6-a, respectiv a 9-a și a 10-a vor participa în cadrul unor caravane ce au ca obiectiv stabilirea competențelor acestora și orientarea lor către un liceu, respectiv o universitate adaptată nevoilor și abilităților lor.

II.1. Practică de specialitate, pentru elevii claselor a 5-a și a 6-a, respectiv a 9-a și a 10-a, în diferite domenii în spații dotate corespunzător. Acest punct va facilita elevilor interasați de diferite domenii accesul în instituțiile/organizațiile abilitate pentru a desfășura o perioadă de stagiatură care îi va familiariza cu domeniul. Scopul este de a orienta elevii și tinerii către o licee/universități specifice dorințelor lor în ceea ce privește viitoarea meserie.

II.2 Îndrumarea elevilor claselor a 7-a și a 8-a, respectiv a 11-a și a 12-a se va realiza prin prisma unor sesiuni scurte de informare, susținute de specialiști în domeniile de interes ale elevilor. Aceștia vor specifica pe scurt parcursul lor în obținerea meseriei/profesiei.

II.3. Vizitele de documentare și cercetare pentru elevii claselor a 7-a și a 8-a, respectiv a 11-a și a 12-a se vor desfășura în regim de o zi prin care elevii și tinerii vor face tururi în diferite spații de muncă ce le sunt de interes pentru viitoare meserie/profesie.

III. Realizarea târgului propriu-zis de oferte educaționale atât în mediul online cât și fizic prin care elevii pot vizita reprezentanții liceelor și universităților de interes pentru viitoarea meserie/profesie, inclusiv cele de învățământ dual. Totodată vor fi prezenți diverși operatori economici care vor își vor prezenta activitatea cu scopul orientării elevilor către viitoarea meserie, precum și specialiști în diverse domenii care vor facilita orientarea în carieră.

Proiectul promovează învățământul liceal în toate formele sale, inclusiv învățământul dual pentru elevii ce au o afinitate către meseriile în domenii tehnice precum:

mecanică

bucătărie

saloane de înfrumusețare

grafică și imprimare

IV. Vor fi organizate ulterior sesiuni de cercetare tip follow-up pentru a măsura impactul real pe care proiectul l-a avut pe termen scurt, mediu și lung.

Obiectivul general al proiectului este oferirea de suport educațional elevilor din ciclul gimnazial și liceal, dar și părinților acestora prin implicarea și participarea activă a tuturor unităților de învățământ liceal și universitar de stat și particular spre informarea și îndrumarea acestora către arile de interes.

În ceea ce privește subproiectul de stagii prezentat anterior, considerăm că acesta este o completare benefică proiectului TOE ce va veni în sprijinul elevilor ce vor să ia decizii în vederea deprinderii de cunoștințe și competențe de carieră încă dintr-o perioadă timpurie.

Ce ne propunem:

- Participarea anuală a minimum 20.000 de vizitatori
- Oferirea sprijinului în alegerea carierei pentru participanții din cadrul proiectului în fiecare ediție a Târgului de Oferte Educaționale
- Urmărirea anuală a elevilor interesați în aprofundarea anumitor domenii și sprijinirea acestora prin stagii de perfecționare
- Oferirea anuală de informații cu privire la liceele din Municipiul București, conturând totodată parcursul pe care elevul îl poate avea după finalizarea liceului
- Realizarea a minimum o activitate ce sprijină învățământul dual

Ce obținem:

- Până în 2030, creșterea substanțială a elevilor ce au luat o decizie favorabilă dezvoltării lor educaționale
- Până în 2030 creșterea cu 10% a elevilor care au ales urmarea unei meserii în baza aptitudinilor și competențelor lor
- Până în 2030, creșterea substanțială a satisfacției elevilor și părinților cu privire la orientarea în carieră
- Formarea unui număr substanțial de elevi ce au obținut competențe fezabile viitoarei cariere încă dintr-o perioadă timpurie
- Orientarea unui număr substanțial de elevi către direcțiile reale capacităților lor.

Aici pot interveni instituțiile de cultură

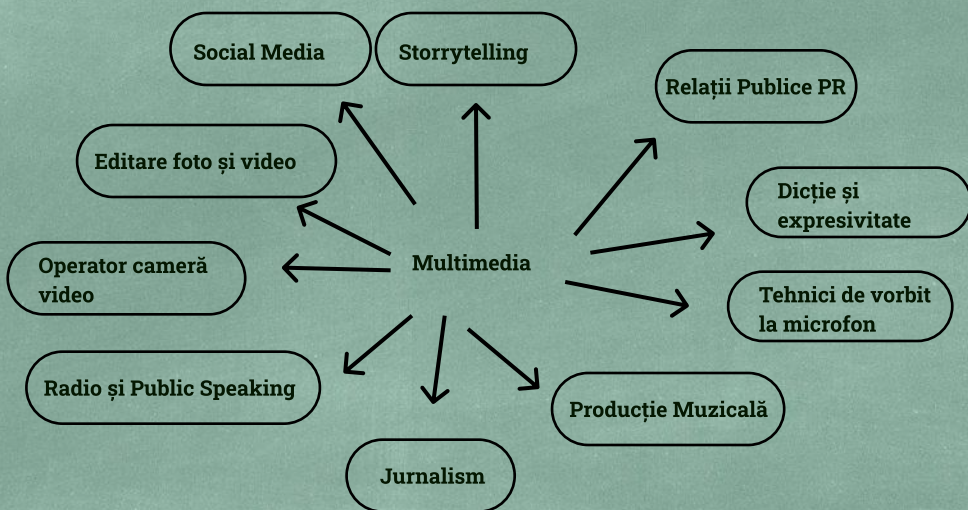
VI. Multimedia

Realizarea de proiecte educaționale ce sprijină elevii în obținerea de competențe multimedia (fotografie, creație și captură video, editare fotografică și videografică prin care elevii sunt instruiți în folosirea programelor de editare).

Prin acest proiect elevii participanți vor deprinde atât competențe digitale suplimentare celor din școală, competențe de comunicare (dicție și gestionarea „tracului de cameră”), competențe jurnalistice de scriere și vorbire ce îi pot ajuta pe elevi în descoperirea unei pasiuni ce poate deveni ulterior o carieră, competențe de manevrare a camerelor de filmat și camerelor de fotografie.

Proiectul include și realizarea subproiectului Job de viitor ce reprezintă un exemplu de bună practică în rândul elevilor bucureșteni. Acesta are ca scop realizarea de materiale de tipul celor masterclass prin care elevii să deprindă competențe de la specialiștii în domenii cheie ale „job-urilor” viitorului. În cadrul proiectului vor fi desfășurate o serie de sesiuni tip workshop în care elevii participanți vor putea adresa întrebări sau curiozități specialiștilor în domeniile căutate pe piața muncii în următorii 10 ani. Sesiunile vor fi filmate și urcate pe platforma de e-Learning pentru a facilita accesul la aceste informații unui număr cât mai mare de beneficiari. Un alt subproiect marca multimedia constă în realizarea sesiunilor de îndrumare în ceea ce privește domeniul multimedia prin workshopuri dedicate elevilor. O parte din workshopuri sunt prezentate în schema următoare:

Ce ne propunem:

- Formarea a minimum 100 de elevi bucureșteni în cadrul sesiunilor de workshop Job de Viitor
- Implicarea anuală a minimum 300 de elevi în activități multimedia
- Angrenarea până în 2030 de specialiști în domenii căutate pentru a susține sesiuni de training pentru elevii angrenați în programul de voluntariat, dar și pentru alți elevi interesați din Municipiul București
- Realizarea anuală a minimum 10 acțiuni multimedia de tip sesiune de training/workshop prin care elevii vor fi instruiți în unul din domeniile specifice multimedia

Ce obținem:

- Până în 2030 o creștere substanțială a elevilor ce au deprins competențe specifice meseriilor viitorului
- Formarea unui număr substanțial de elevi ce au obținut competențe fezabile viitoarei cariere încă dintr-o perioadă timpurie
- O creștere cu 5% a elevilor care și-au descoperit vocația încă din perioada liceului
- Creșterea substanțială până în 2030 a elevilor care au beneficiat de orientare în carieră fezabilă urmării unei profesii
- Creșterea numărului elevilor care au fost orientați către universități de profil specifice dorințelor lor de carieră

Aici pot interveni instituțiile de cultură

VII.

Mobilități

Importanța mobilităților este un subiect discutat la nivel european. Precum specifică proiectul Erasmus+, mobilitățile educaționale facilitează învățarea pe tot parcursul vieții și participă la dezvoltare sustenabilă a cetățenilor unui oraș(51). Astfel, propunem realizarea de proiecte ce înglobează mai multe categorii de mobilități dedicate atât elevilor, cât și cadrelor didactice și personalului auxiliar, sub forma taberelor de lucru sau a stațiilor de pregătire cu o durată maximă de 3 zile.

Tabără de vară
pentru elevi

- pe parcursul unei săptămâni elevii din programul de voluntariat vor fi premiați cu o tabără de vară ce însumează recunoașterea activității acestora. Totodată, în tabere se pot înscrie și alți elevi care vor să beneficieze de activități educaționale pe parcursul vacanței de vară.
- tabăra se va desfășura pe parcursul unei săptămâni în care elevilor li se vor pune la dispoziție activități de educație nonformală.

Sesiuni de
workshop în
domenii:

Antreprenariat

Leadership

Incluziune
SocialăDezvoltare
Durabilă

Multimedia

Management de
Proiect

Dans

Ștafetă

Pictură și Creație

Activități în aer
liber și jocuri în
echipă(52):Tehnici de
supraviețuire în naturăPromovarea ecologiei și
a protecției mediului

Tabere pentru cadre didactice și personal didactic auxiliar

- pe parcursul unei săptămâni, profesorii din programul de voluntariat și profesorii ce au dobândit rezultate excelente în activitatea lor didactică vor fi premiați cu o tabără de vară ce însumează recunoașterea activității acestora. Totodată, pot beneficia de tabere de lucru și alte cadre didactice și personal didactic auxiliar care doresc să petreacă o săptămână în vacanța de vară pentru a participa la workshop-uri ce contribuie la învățarea pe tot parcursul vieții.
- tabăra se va desfășura pe parcursul unei săptămâni în care profesorilor li se vor pune la dispoziție pe de-o parte activități recreative și de training de tipul (exerciții de coordonare și lucru în echipă, workshop-uri nonformale), iar pentru cadrele didactice și personalul didactic auxiliar ce au optat pentru participarea la workshop-uri și sesiuni de formare vor beneficia pe parcursul șederii de minimum 1 sesiune zilnică de câte 2 ore, timp de 5 zile.

Mobilități pentru elevi și profesori

Atât elevii cât și profesorii din Municipiul București pot beneficia de mobilități ocazionale prin țară sau străinătate cu scopul de a promova educația nonformală prin multiculturalism. Mobilitățile sunt descrise de programele europene ca fiind un facilitator pentru incluziune socială, creativitate, cooperare și inovație (53).

Astfel, mobilitățile pe care le propunem au rolul de a forma pe de-o parte atât profesorii cât și elevii, fie împreună, fie separat, pe parcursul unei perioade de 3 zile în domenii ce facilitează dezvoltarea competențelor cheie și de relaționare în concordanță cu societatea contemporană.

În cazul formării atât a profesorilor, cât și a elevilor pe care aceștia îi au la clasă, propunem realizarea de sesiuni care să îi ajute pe aceștia să comunice eficient (fără bariere), de lucru în echipă și relaționare ca de la egal la egal, înglobând totodată experiențele culturale ale zonei în care se vor afla, punând totodată în practică ceea ce studiază la clasă în mod formal (ex: istoria, limba română, fizica, biologia, chimia, științele naturii etc.).

În cazul mobilităților separate în care vor participa fie doar elevi, fie doar profesori, aceștia vor beneficia de workshop-uri și cursuri de formare în domenii cheie dezvoltării educaționale precum: (comunicare, leadership, gestionarea timpului, protecția mediului etc, incluziune socială etc.)

Ce ne propunem:

- Angrenarea în activități de tipul taberelor pentru elevi a minimum 10.000 de elevi anual
- Angrenarea în activități de tipul taberelor pentru profesori a minimum 1.000 de profesori anual
- Participarea anuală în cadrul mobilităților a unui număr de minimum 75 elevi și 25 profesori/serie pentru cei care vor merge în format de clasă
- Participarea anuală în cadrul mobilităților a unui număr de minimum 500 de elevi și 300 de profesori pentru situațiile în care sesiunile vor fi realizate separat
- Realizarea anuală a minimum 10 mobilități dedicată învățării nonformale și experienței multiculturală

Ce obținem:

- Creșterea satisfacției în rândul elevilor și profesorilor în ceea ce privește comunicarea și relaționarea între aceștia
- Creșterea gradului de înțelegere a curriculei școlare rezultat al activităților practice prin mobilități
- Creșterea cu 15% a incluziunii sociale în rândul elevilor până în 2030
- Diminuarea discriminării în rândul grupului țintă
- Creșterea substanțială a numărului elevilor până în 2030 care au deprins competențe cheie
- Dezvoltarea unei societăți a orașului incluzive, ecologice și conștiente
- Creșterea până în 2030 a capacității tinerei generații de a se descurca singuri
- Creșterea substanțială a competențelor tinerei generații de a realiza activități în natură

Aici pot interveni instituțiile de cultură

III. Aria de dezvoltare strategică: Exprimare multiculturală și învățare experiențială

Conform definițiilor oferite de Uniunea Europeană, principiul multiculturalismului și a dialogului multicultural „consideră că principiul esențial care stă la baza procesului de integrare europeană este acela al respectului și promovării diversității culturale. În acest sens, dialogul intercultural reprezintă un instrument-cheie pentru promovarea înțelegerii diversității culturale”(54).

Totodată, este subliniat faptul că multiculturalismul și dialogul intercultural contribuie la „coeziune socială și teritorială, poate contribui la însuflarea valorilor sociale și civice, cum ar fi solidaritatea, responsabilitatea, toleranța, respectul, valorile tradiționale”(55).

Astfel, pentru a atinge aceste obiective în fiecare stat membru al Uniunii Europene, comitetul regiunilor consideră că promovarea diversității culturale și integrarea culturilor în societate la nivel local revine în sarcina autorităților publice locale.

Acestea sunt considerate ca având o poziție strategică în promovarea dialogului intercultural și dispun de competențe importante. Totodată, autoritățile locale au capacitatea de a „sensibiliza publicul cu privire la situația complexă actuală și la coexistența a diverse identități culturale”(56).

Conform documentului expus de comitetul regiunilor, „instituțiile locale au rolul de a difuza și pune în aplicare cele mai bune practici și schimburi de experiență privind dialogul intercultural, în special prin coordonarea de rețele locale și regionale multidimensionale care implică toți actorii relevanți”(57).

Luând în considerare cele menționate mai sus, PROEDUS propune 3 proiecte ce sprijină incluziunea socială și deschiderea către dialogul intercultural, totodată promovând tradiții, valori, solidaritate și responsabilitate.

54. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008AR0251&qid=1626951423353&from=RO>

55. Idem

56. Idem

57. Idem

VIII. Centru de învățare experiențială

Proiectul la facem referire are la bază promovarea educației nonformale și oferirea unei educații de calitate și incluzive pentru toți, indiferent de statut social, cultura sau dizabilitate.

Proiectul este gândit ca unul ce îmbină conceptele de dialog multicultural cu educația de calitate prin activități de învățare experiențială.

Propunem ca prin acest proiect să fie dezvoltat un spațiu de învățare experiențială ce cuprinde expoziții cu tematici diferite ce se pot schimba la 6 luni sau 1 an după caz. Un exemplu de bună practică este Muzeul Copiilor, proiect aprobat prin HCGMB 212/18.06.2020.

Acesta este un centru ce își propune să contribuie la dezvoltarea educațională a Municipiului București, fiind un exemplu de bună practică asemănător centrelor internaționale precum **Centrul Științific Copernicus din Polonia, Technopolis din Belgia, Centrul Științific Techmania din Cehia, Centrul Științific Technorama din Elveția, Centrul Discovery din Olanda și Muzeul Științei din Marea Britanie**. În egală măsură învățarea experiențială face parte din Modelul Educațional Nordic, acesta fiind un exemplu de bună practică în Europa, astfel dorim ca acest centru de învățare experiențială să fie un parcurs către modelul educațional nordic.

Proiectul propune crearea de spații de învățare experiențială prin care

Beneficiarii

Copiii împreună cu familiile

Elevii împreună cu profesorii

Beneficiază de activități și spații expoziționale interactive ce vin în completarea materiei școlare

Chimie și Fizică

Spațiul Cosmic și Sistemul Solar

Culturile lumii

Scenografie

Tehnologii Emergente

Exprimare artistică-teatru

Muzică

Dezvoltare Durabilă

Geografie și Istorie

Mediul Înconjurător

Protecția Mediului

Tehnologii emergente și istoria tehnologiei

Multimedia

Corpul Uman

Gastronomie

Educația experiențială este regăsită atât ca fiind parte integrată în Modelul Educațional Nordic, cât și ca model de bună practică în mai multe cercetări precum: Blossing Ulf - The Nordic Education Model „A school for All”; Philip H. Coombs, „Myths, Realities, and Opportunities”; John Saltmarsh „Why Dewey Matters”; John Dewey „Experience & Education”; Taylor, E. W. „Museum Education”; Craig von Behren „Outdoor Experiential Education”;

Scopul spațiului este de a veni în sprijinul grupului țintă în vederea oferirii de cunoștințe, competențe și experiențe de învățare de calitate.

Totodată, cunoștințele dobândite în cadrul acestui proiect îi vor ajuta pe beneficiari în a dezvolta, o înțelegere mai clară a materiei școlare, competențe de comunicare, vorbit în public și diminuarea emotivității, cunoștințe multiculturale și incluziune prin expozițiile ce prezintă fațetele educaționale ale altor țări, regiuni și culturi, deprinderi artistice prin activități interactive cu exponatele ce surprind artele spectacolelor, fotografia, muzica.

Proiectul are în vedere realizarea de parteneriate interinstituționale cu substructurile Primăriei Municipiului București pentru a facilita expertiză în variile domenii expuse în cadrul centrului educațional.

Totodată, considerăm importante și realizarea parteneriatelor cu centrele internaționale în vederea aducerii anumitor expoziții de interes în cadrul centrului educațional.

În baza parteneriatelor cu centrele internaționale pot fi realizate vizite și schimburi de bune practici ce facilitează dezvoltarea domeniului educației nonformale la standardele europene.

Ce ne propunem:

- Realizarea anuală a minimum 2 expoziții a câte 6 luni fiecare
- Participarea anuală a minimum 15.000 de beneficiari în cadrul centrului educațional
- Optimizarea anuală a spațiului în vederea valorificării a câtor mai multe concepte ce stimulează dezvoltarea educațională
- Realizarea a minimum 3 parteneriate internaționale până în 2030 prin care să fie aduse expoziții
- Realizarea a minimum 5 parteneriate anuale cu instituții/ONG-uri din Municipiul București pentru a facilita expoziții și experti

În interiorul spațiului propunem crearea unor camere senzoriale și de terapie adresate în principal elevilor bucureșteni.

Spații dotate corespunzător standardelor în vigoare și cu personal dedicat ce poate derula activități de dezvoltare și de terapie pentru copii. Rolul acestora este acela de a dezvolta o serie de funcții senzoriale și de comportament ale copiilor, de a crea un mediu stimulativ la nivel auditiv, tactil, vizual, auditiv, etc. Cu ajutorul acestor spații de terapie se va crea contextul de învățare și deprindere a abilităților.

Spațiile sunt dedicate atât copiilor cu cerințe educaționale speciale, cât și copiilor în general. Nevoile de dezvoltare vin și ca o completare a hipersensibilității la anumiți stimuli ce împiedică adeseori copiii să aiba o relație adecvată cu mediul înconjurător. În spațiu se va putea derula și terapia cu animale, coordonată de specialiști acreditați în domeniu.

Terapeuții pot integra în aceste Centre de terapie părinții, bunicii sau orice membru apropiat al familiei. Programele de terapie vor fi elaborate de specialiști în domeniu și avizate în acest sens. Centrul de terapie are în final ca rezultat achiziționarea unor competențe educaționale măsurabile și specifice.

Efectele pozitive ale spațiilor de terapie sunt dovedite și recunoscute la nivel internațional, iar la nivelul României.

Astfel de centre specializate de terapie nu există sau sunt în stare incipientă în ceea ce privește pregătirea personalului, infrastructura și accesibilitatea unui public cât mai larg.

Ce obținem:

- Creșterea înțelegerii materiei școlare în rândul beneficiarilor, fapt datorat activităților de învățare experiențială
- Creșterea satisfacției privind procesul educațional în rândul beneficiarilor
- Dobândirea de cunoștințe ce facilitează dezvoltarea de noi competențe utile învățării
- Creșterea substanțială până în 2030 asupra cunoștințelor privind importanța implicării civice
- Creșterea până în 2030 a numărului elevilor care aleg o viitoare comportamente ce sprijină dezvoltarea sustenabilă a orașului și coeziunea socială

Aici pot interveni instituțiile de cultură

IX. Promovarea drepturilor copiilor

Tradițional, ziua de 1 iunie are o însemnătate profundă și anume sărbătorirea drepturilor tuturor copiilor, fiind intitulată la nivel internațional ca Ziua internațională a protecției copilului. Totodată, în 1954, data de 20 noiembrie a fost stabilită drept ziua universală a copilului, deoarece în această dată, Organizația Națiunilor Unite a adoptat Declarația Drepturilor Copilului și Convenția drepturilor copiilor. În egală măsură o celebrare a educației se desfășoară în data de 19 septembrie prin Ziua Elevului Bucureștean.

Astfel, propunem realizarea de evenimente ce au ca rol conștientizarea și sărbătorirea drepturilor tuturor copiilor, promovând incluziunea, egalitatea de șanse, accesul egal la educație și nu numai pentru toți copiii.

Activitățile pot consta în workshop-uri de creație cu tematic multiculturală, având ca scop promovarea diversității între copiii și stoparea discriminării.

Totodată propunem ca proiectul să implice și o celebrare a ceea ce tradițional societatea noastră a dobândit, fiind comemorate personalități marcante care au schimbat istoria în ceea ce privește drepturile și protecția copiilor.

Considerăm important ca în acest tip de activități să fie incluse:

Materiale Istorice

Activități de creație și exprimare

Dansuri

Spectacole de teatru tematice

Workshop-uri educative

Cursuri

Spațiu de dialog

Spațiu de dezbateri

Activități de tipul Open Space

Ce ne propunem:

Ce obținem:

- Crearea în fiecare an a minimum un eveniment ce sărbătorește ziua copilului
- Participarea unui număr de minimum 50.000 de participanți în cadrul evenimentului anual
- Realizarea anuală a minimum 10 workshop-uri cu diferite teme ce sprijină multiculturalismul și drepturile copilului
- Promovarea anuală a dialogului intercultural prin activități specifice educației nonformale
- Realizarea anuală a minimum 5 acțiuni de promovare/celebrare a drepturilor copilului

- Până în 2030 Creșterea gradului de informare în rândul beneficiarilor cu privire la drepturile copilului
- Până în 2030 Creșterea gradului de toleranță în ceea ce privește diversitatea culturală în rândul copiilor bucureșteni
- Creșterea substanțială a implicării viitoarei generații de tineri în proiecte civice ce contribuie la coeziune
- Până în 2030 creșterea cu 10% a solidarității în rândul elevilor bucureșteni

Aici pot interveni instituțiile de cultură

X. Promovarea incluziunii sociale

Proiectul pe care îl propunem are la bază conceptul incluziunii sociale și al sensibilizării noilor generații către copiii aflați în situații precare.

Proiectul își propune realizarea de activități pe perioada iernii și implică activități de dăruire, solidaritate și conștientizare.

Prin proiect ne propunem să creștem gradul de solidaritate al copiilor și tinerilor din Municipiul București.

Propunem realizarea de activități pe de-o parte de conștientizare a situațiilor de risc la care sunt supuși anumiți copiii ce fac parte din generația lor, dar și activități de creație și exprimare artistică ce înglobează într-un cadru ce stimulează dialogul social și coeziunea.

Proiectul are în vedere totodată și expunerea tradițiilor sărbătorilor de iarnă, fiind în egală măsură ambițios în crearea unei tradiții de dăruire.

Activitățile vor consta în realizarea de ateliere de creație în care produsul final va fi donat către copiii aflați în situații precare, ce pe de-o parte are ca scop promovarea tradițiilor, iar pe de cealaltă parte, stimularea solidarității.

Ce ne propunem:

- Organizarea a cel puțin o acțiune ce sprijină incluziunea socială și toleranța
- Organizarea a cel puțin un festival ce promovează tradițiile și sărbătorile de iarnă, incluzând activități de conștientizare a importanței de a dăruire persoanelor aflate în situații precare
- Participarea a minimum 20.000 de beneficiari în cadrul acestor tip de evenimente anual
- Consolidarea unei generații ce nu tolerează discriminarea
- Stoparea comportamentului și limbajului părtinitor în cadrul grupului țintă
- Utilizarea unor spațiilor din curtea școli pentru a realiza activități de educație nonformală în afara orelor de curs

Ce obținem:

- Până în 2030, creșterea substanțială a solidarității și coeziunii sociale în rândul grupului țintă
- Până în 2030, creșterea implicării active a grupului țintă în activități civice și/sau de voluntariat
- Până în 2030 diminuarea fenomenului de bullying, în mod deosebit în baza statutului social
- Dobândirea de cunoștințe cu privire la tradiții și multiculturalism în cadrul grupului țintă

Aici pot interveni instituțiile de cultură

XI.

Activity

Proiectul pe care îl propunem are ca obiectiv învățarea experiențială și petrecerea timpului liber într-un mod constructiv în aer liber.

Prin acest proiect ne propunem realizarea unui spațiu comunitar prin care copii, adolescenții, părinții, bunicii și profesorii să poată realiza activități împreună ce facilitează dezvoltarea și bunăstarea acestora.

Spațiul pe care îl propunem pentru demararea proiectului este într-o zonă verde din fie într-un parc, fie pe un teren viran, asigurând totodată beneficiarilor posibilitatea de transport.

În spațiu propunem mai multe tipuri de activități precum:

- Activități Sportive (tiroliană, skatepark, dans sportiv, ciclism)
- Zonă de amfiteatru și de lectură
- Cursuri și demonstrații de artă (artă stradală-graffiti, peisagistică, arhitectură, muzică)
- Orientare și supraviețuire
- Ecologie (sere, plantare, reciclare, botanică)
- Activități de cercetași
- Activități pe apă (concursuri de caiac, surf, wakeboard, stand up paddle)

Ce ne propunem:

- Organizarea a minimum un concurs sportiv
- Organizarea a cel puțin un eveniment de campare și orientare în aer liber
- Realizarea de activități de învățare experiențială de tipul celor de botanică în aer liber, folosind resursele naturale
- Participarea a minimum 5.000 de beneficiari în cadrul acestor tip de evenimente în primul an.
- Participarea a minimum 500 de persoane la o acțiune de ecologizare
- Participarea anuală a minimum 1000 de beneficiari la cursurile din cadrul spațiului

Ce obținem:

- Deprinderea beneficiarilor de noi competențe prin metode de învățare experiențială (ex: tehnici de a face un foc în sălbăticie)
- Deprinderea de către beneficiari a unei abordări mai prietenoase cu mediul înconjurător, diseminând informația și comunității din care fac parte
- Creșterea participării elevilor, adolescenților și tinerilor în general până în 2030 în activități sportive

Aici pot interveni instituțiile de cultură

IV. Aria de dezvoltare strategică: Sport și Stil de viață sănătos

Sportul este recunoscut la nivel național și internațional ca fiind un factor esențial în dezvoltarea copiilor. Pe lângă factorul de promovare a sănătății și dezvoltării armonioase a tinerei generații, sportul are și un caracter incluziv ce are o contribuție esențială la incluziunea socială prin activitățile competitive și lucrul în echipă.

Consiliul Uniunii Europene și Reprezentanții Statelor Membre recunosc că: „De multă vreme, comunitatea internațională a recunoscut cât de importante sunt joaca și recreerea în viața fiecărui copil. Convenția ONU din 1989 cu privire la drepturile copilului (CDC) stipulează explicit, la articolul 31, că „statele părți recunosc copilului dreptul la odihnă și la vacanță, dreptul de a practica activități recreative proprii vârstei sale, de a participa liber la viața culturală și artistică.

Toate activitățile destinate copiilor, inclusiv activitățile sportive și educația fizică trebuie să se desfășoare întotdeauna în conformitate cu Convenția ONU cu privire la drepturile copilului”(58).

Rezoluțiile propuse de Uniunea Europeană cu privire la sport constau în „dezvoltarea dimensiunii sociale a sportului; promovarea rolului pe care îl are sportul în societate”(59).

Aspecte cheie vizate la nivel european în ceea ce privește dezvoltarea sportului:

- „activitatea fizică benefică pentru sănătate (în special în școli și în contactele cu autoritățile locale și cu sectorul privat)”(60);
- „dezvoltarea resurselor umane (prin educație, formare, ocuparea forței de muncă și activitatea de voluntariat)”(61).

58. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XG1215\(07\)&from=RO](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XG1215(07)&from=RO)

59. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:150601_1&from=EN

60. Idem

61. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XG1215\(07\)&from=RO](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XG1215(07)&from=RO)

PROEDUS propune în concordanță cu atribuțiile sale o serie de activități sportive pe de-o parte de tipul competițiilor, iar pe de cealaltă parte de tipul sportului de masă.

Printre activități se numără: competiții între școli și licee ce oferă accesul fiecărui elev indiferent de gen, etnie sau statut social de a participa în cadrul acestora, promovând incluziunea (fotbal, baschet, volei etc.) și activități de sport de masă (maratoane, cursuri de înot, jocuri amicale în spații precum curtea școlii sau în parcuri).

Obiectivul proiectelor sportive este de a contribui la creșterea sării de bine și sporirea incluziunii prin fair play.

Totodată, considerăm că stilul de viață sănătos este reprezentat și prin alimentație, astfel considerăm necesară integrarea în programele sportive și a unor cursuri de nutriție pentru elevii bucureșteni, prin care aceștia să facă distincții între tipurile de alimente, calorile benefice pentru un stil de viață sănătos, diferențele între grăsimile bune și cele care le fac rău etc.

Astfel, aceștia pot participa la cursuri în cadrul Centrului de învățare experiențială beneficiind de o bucătărie utilată complet, aceștia își pot realiza singuri masa sănătoasă.

Ce ne propunem:

- Organizarea a minimum 10 evenimente de promovare a sportului anual
- Participarea anuală a minimum 1000 de elevi la competițiile sportive
- Participarea anuală a minimum 10000 de elevi la activitățile de sport de masă
- Realizarea a minimum 5 ateliere/cursuri dedicate nutriției anual
- Promovarea incluziunii sociale și a fair play-ului până în 2030

Ce obținem:

- Creșterea substanțială până în 2030 a stării de bine în rândul grupului țintă
- Diseminarea importanței sportului de către beneficiarii implicați în proiectele sportive și de către profesorii parteneri
- Competiții anuale inter-școli/inter-clase
- Angrenarea asociațiilor sportive școlare fără personalitate juridică

XII.

Proiecte Sportive

1. **Caravana Sportului** - proiect cu caracter de informare și conștientizare a importanței sportului, nutriției și a stilului de viață sănătos

- sesiuni de îndrumare
- campanii de conștientizare cu ambasadori ai domeniului sportiv
- nutriție

2. **Evenimente de sport de masă:**

- maratoane/cross-uri
- weekend-uri de mișcare ex: treasure hunt
- activități formate din echipe mixte din rândul beneficiarilor (elevi/profesori/părinți/bunici)

*realizarea de parteneriate cu organizații neguvernamentale și companii de profil sportiv

3. **Competiții Piramidale** - ex: liga școlilor

4. **Realizarea unei baze sportive multidisciplinare**

- realizarea de parteneriate cu antrenori pentru a facilita sesiuni de inițiere în diverse sporturi pentru beneficiari
- realizarea de competiții amicale

5. **Campanii de sport și de promovare a activităților motrice**

- recompensarea celor care îndeplinesc anumite provocări motrice prin bilete cu acces gratuit către instituții de cultură (muzee, teatre...)

6. **Perfecționarea profesorilor de sport prin acreditarea la Ministerul Educației Naționale de cursuri specifice profilului sportiv**

7. **Integrarea ciclismului în evenimentele realizate de PROEDUS**

8. **Realizarea de cantonamente pe timpul verii pentru elevii dedicați sportului.**

Aici pot interveni instituțiile de cultură

V. Aria de dezvoltare strategică: Parteneriate pentru dezvoltare

În vederea promovării și implementării Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă pentru 2030 este nevoie de parteneriate pentru dezvoltare conform Obiectivului 17 din Agenda de Dezvoltare 2030 a Organizației Națiunilor Unite (62).

Astfel, PROEDUS își propune să susțină proiecte, programe și evenimente externe cu sprijinul comunității în general comunității. (instituții, ONG-uri și federații).

De asemenea, pentru susținerea acestei acțiuni, PROEDUS își propune realizarea de discuții deschise și sondaje pentru analizarea continuă a nevoilor educaționale și a gradului de informare în raport cu demersurile pro-educaționale. Totodată, facilitând transparența și vizibilitatea în raport cu activitatea sa.

În egală măsură, PROEDUS susține cooperarea internațională prin inițierea (prin birourile proprii) de proiecte prin obținerea de finanțări externe de tipul granturilor Europene sau SEE.

Ce ne propunem:

- Promovarea parteneriatelor de comunitate
- Susținerea proiectelor Organizațiilor Neguvernamentale
- Susținerea inițiativelor cetățenești
- Colaborarea cu mecanismele similare PROEDUS la nivelul Uniunii Europene
- Realizarea de parteneriate pentru mobilități naționale și internaționale, atât pentru voluntarii elevi cât și pentru profesori
- Identificarea workshop-urilor, trainingurilor și conferințelor privind aplicarea în programe de finanțare nerambursabile organizare de specialiști sau de finanțator
- Aplicarea pentru minimum 2 proiecte cu finanțare nerambursabilă anual
- Identificarea a minimum 3 arii în care PROEDUS să fie eligibil pentru obținerea de finanțare nerambursabilă

Ce obținem:

- Creșterea substanțială până în 2030 a stării de bine în rândul comunității
- Creșterea absorbției de fonduri nerambursabile în domeniul educației nonformale
- Diseminarea importanței cooperării și parteneriatelor întru instituționale, cu ONG-uri, cu societatea civilă
- Creșterea până în 2030 a numărului inițiatorilor de proiecte în domeniul educației nonformale

62. <https://sdgs.un.org/goals>

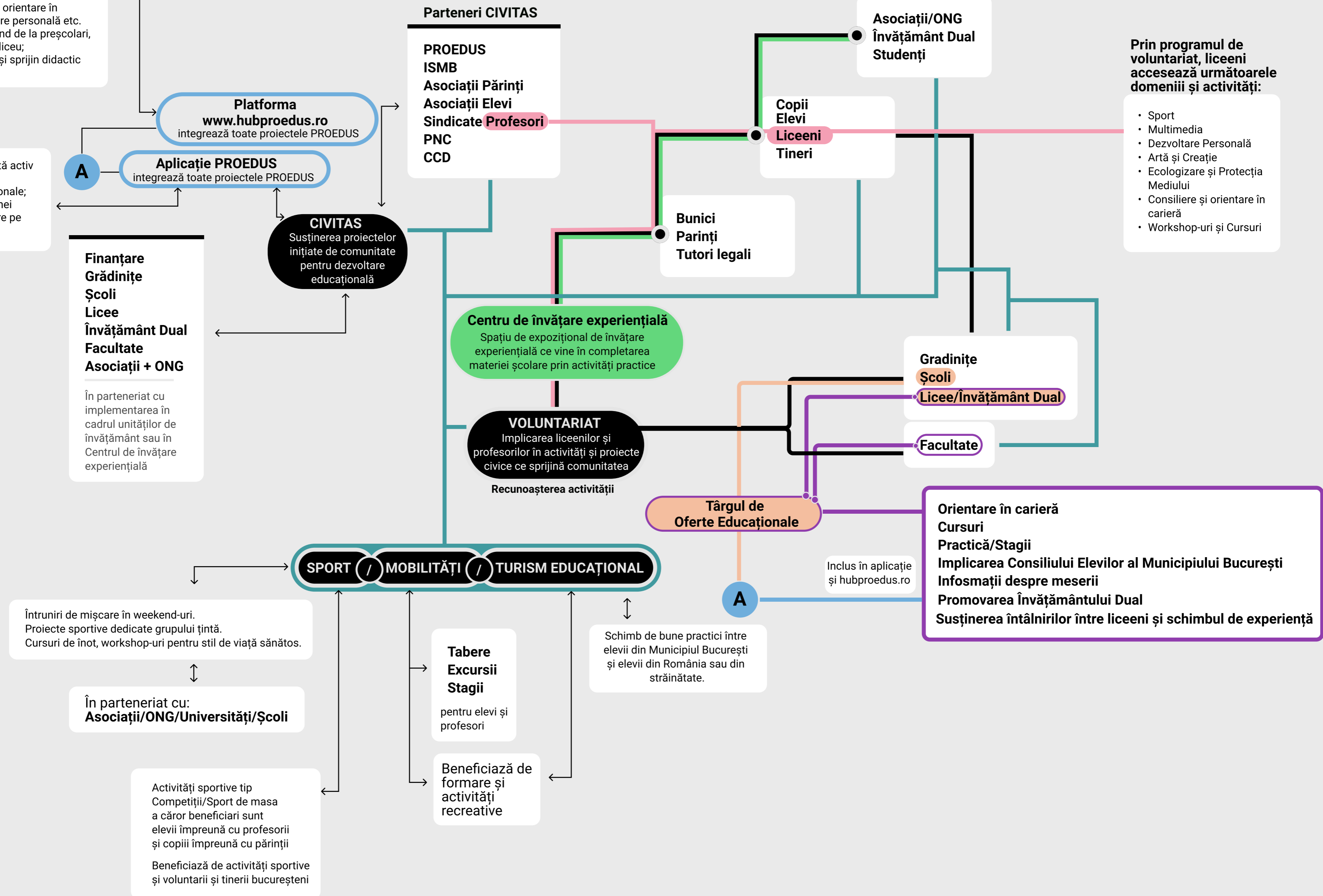
https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_ro

- Platformă integrată ce cuprinde materiale de educație nonformală în completarea materiei școlare;
- Cursuri de limbi străine, de limba română, istorie, științe, biologie, geografie, matematică distractivă, jocuri educative, orientare în carieră, dezvoltare personală etc.
- Dedicat începând de la preșcolari, până la elevii de liceu;
- Oferă materiale și sprijin didactic pentru profesori

- Aplicație mobilă care prezintă activ resurse și informații despre educație și proiecte educaționale;
- Include optimizarea platformei HubPROEDUS pentru utilizare pe telefonul mobil/tabletă.

Prin programul de voluntariat, liceeni accesează următoarele domenii și activități:

- Sport
- Multimedia
- Dezvoltare Personală
- Artă și Creație
- Ecologizare și Protecția Mediului
- Consiliere și orientare în carieră
- Workshop-uri și Cursuri

Finanțare
Grădinițe
Școli
Licee
Învățământ Dual
Facultate
Asociații + ONG

În parteneriat cu implementarea în cadrul unităților de învățământ sau în Centrul de învățare experiențială

VOLUNTARIAT
Implicarea liceenilor și profesorilor în activități și proiecte civice ce sprijină comunitatea

Recunoașterea activității

Orientare în carieră
Cursuri
Practică/Stagii
Implicarea Consiliului Elevilor al Municipiului București
Infosmații despre meserii
Promovarea Învățământului Dual
Susținerea întâlnirilor între liceeni și schimbul de experiență

SPORT / MOBILITĂȚI / TURISM EDUCAȚIONAL

Întruniri de mișcare în weekend-uri.
Proiecte sportive dedicate grupului țintă.
Cursuri de înot, workshop-uri pentru stil de viață sănătos.

În parteneriat cu:
Asociații/ONG/Universități/Școli

**Tabere
Excursii
Stagii**
pentru elevi și profesori

Beneficiază de formare și activități recreative

Schimb de bune practici între elevii din Municipiul București și elevii din România sau din străinătate.

Activități sportive tip Competiții/Sport de masa a căror beneficiari sunt elevii împreună cu profesorii și copiii împreună cu părinții

Beneficiază de activități sportive și voluntarii și tinerii bucureșteni

X.

Concluzii

Strategia locală de susținere a educației "București Capitala Educației" propune, pornind de la atribuțiile stabilite de lege pentru autoritățile administrației publice locale, un demers de sprijinire a școlii bucureștene, având în vedere tendințele de dezvoltare urbană "inteligentă", pe baza principiilor și politicilor de reformă educațională existente în România și în Uniunea Europeană, demers care vizează, cu precădere spațiul activităților educative de tip non-formal.

Astfel, strategia prezintă începând de la problemele identificate în cadrul cercetării, prin chestionarea eșantionului, o serie de soluții ce reies din planul de acțiuni, pe care PROEDUS le propune spre implementare.

Documentul propus este gândit ca parte din strategia de dezvoltare urbană, cu referire la o singură componentă, cea a serviciilor și politicilor de susținere a educației la nivelul Bucureștiului.

Considerăm că această componentă este una esențială pentru orice program de dezvoltare urbană.

Principiile de bază ale acestei strategii sunt următoarele:

1. Viziune clară și obiective generale bazate pe consens civic și politic

Strategia pe care o propunem fixează cadrul general al susținerii educației continue, fixând obiectivele generale care ar trebui urmărite prin politicile urbane

pentru următorii 10 de ani la nivelul Bucureștiului. Pentru aceasta, viziunea propusă de strategie, ca și obiectivele generale vor trebui dezbătute public, cu specialiști și cu cetățeni, prin implicarea și acordul tuturor actorilor politici. Liniile directoare ale strategiei vor trebui agreate de către toate formațiunile politice interesate să ia parte la acest proiect.

2. Centrarea pe resursele umane

Orice tip de reforme care privesc dezvoltarea socială se bazează în mod fundamental pe factorul uman. Nivelul de dezvoltare la nivel comunitar, regional sau național este direct legat de nivelul de dezvoltare și performanțele productivității sociale ale resursei umane. Dezvoltarea nu înseamnă beton, ea înseamnă oameni. Strategia se va centra prioritar pe creșterea competenței, responsabilității și performanțelor resursei umane implicate în programele de educație.

3. Apel la surse multiple de finanțare

Dezvoltarea sistemului de educație, printre cele mai scumpe servicii în orice țară dezvoltată, nu se poate realiza la nivel optim doar prin finanțarea publică centrată pe o singură sursă, cea bugetară. Strategia are în vedere dezvoltarea unui sistem instituțional care să încurajeze mecanismele prin care se pot atrage resurse financiare în vederea programelor de educație nonformală, atât din surse publice externe (finanțări europene), dar și alte tipuri de surse.

4. Deschidere și acces universal la programele educaționale

Nivelul de productivitate al unei țări sau al unei comunități locale este dat de nivelul de educație și de calificare al membrilor săi. În societatea românească actuală, și în mod special în cazul Bucureștiului, polarizarea accentuată a făcut ca o parte a populației să aibă acces ușor, deplin și nerestricțiv la educație de calitate, dar o altă parte, relativ mare, să aibă acces la resurse de cunoaștere limitate, de o calitate mult mai redusă. O politică urbană de dezvoltare a educației, democratică și responsabilă, trebuie să asigure estomparea și, în final, eliminarea acestor decalaje de acces și de calitate a serviciilor educaționale oferite populației. Această dimensiune este și ea una esențială pentru strategia propusă.

5. Deschidere democratică și transparență decizională

Strategia trebuie să fie cunoscută și susținută public de toți actorii sociali care sunt implicați direct sau mediat în funcționarea programelor de învățământ și educație, mai general de toți cetățenii. Toate etapele de elaborare și de implementare a acestei strategii vor trebui să fie prezentate public în mod constant, cu o centrare asupra eventualelor probleme care pot să apară în derularea strategiei și soluționarea acestora prin consultarea largă, atât a specialiștilor, cât și a cetățenilor.

6. Centrarea pe scopuri, nu pe mijloace

Strategia face clar distincția dintre obiectivele programelor și mijloacele prin care acestea sunt atinse. Dezvoltarea infrastructurii educaționale, de exemplu, nu este un obiectiv, ci doar un mijloc prin care se urmărește creșterea performanțelor educaționale. Din acest motiv, toate instrumentele de evaluare a implementării strategiei se vor centra pe îndeplinirea obiectivelor și nu pe utilizarea unor mijloace. Obiectivul nu este să construim săli de sport, ci să avem tineri mult mai sănătoși, să reducem devianța socială etc.

7. Cultivarea valorilor naționale

Toate programele educaționale vor urmări în mod esențial să cultive valorile naționale, respectul pentru tradițiile naționale ale tuturor cetățenilor, inclusiv ale minorităților, vor urmări să promoveze cunoașterea istoriei naționale, dar și locale.

8. Centrarea pe valorile și modelele culturale ale modernității

Abordarea națională va fi însoțită de o deschidere similară către valorile culturale ale Europei și mai general ale lumii moderne. Educația trebuie să pregătească cetățenii de toate vârstele să trăiască în lumea contemporană, o lume înalt tehnologizată și digitalizată, o lume fără granițele tradiționale, o lume care pune noi probleme comunităților și indivizilor, o lume care cere noi tipuri de competențe profesionale, dar și noi forme de activism civic și comunitar. Strategia va urmări inclusiv dezvoltarea de programe care să sprijine educația părinților și a adulților în general.

9. Abordarea sintetică a politicilor de intervenție

Strategia își propune o viziune sintetică a intervențiilor, prin promovarea de politici publice locale care acționează asupra sistemului educațional prin mai multe pârghii și instrumente intercorelate care privesc sectoare diverse de activitate ale administrației publice. Promovăm corelarea unor programe de asistență socială, sprijin sau colaborare cu sistemul organizațiilor neguvernamentale, cu programele locale de sănătate, dar și cu agenți economici, media etc.

10. Abordare bazată de coaliții de susținere

Strategia va fi promovată și implementată cu ajutorul unui cadru de acțiune și de susținere publică, care va implica specialiști, cadre didactice și părinți, organizații civice, sindicale și profesionale, instituții media, instituții culturale.

Viziunea privind educația nonformală la nivelul Municipiului București

În viziunea ca Bucureștiul să fie abordat și organizat ca ecosistem, sistemul de educație, respectiv componenta de educație nonformală, este integrat și se corelează cu sistemul economic, cultural, dimensiunea urbană, necesitatea permanentizării unui mediu curat, prietenos și atractiv pentru cetățenii Bucureștiului, oferind copiilor și tinerilor cu statut de elevi contexte de învățare și oportunități de dezvoltare a competențelor necesare succesului școlar, reușitei în viață și angajabilității.

5 direcții strategice majore:

I. Recunoașterea educației nonformale ca o componentă importantă a dezvoltării urbane și dezvoltării umane

II. Promovarea principiilor de egalitate și diversitate prin asigurarea accesului și participării generalizate și echilibrate a tuturor copiilor și elevilor indiferent de statut sau dizabilitate, la sistemul de educație, respectiv educație nonformală

III. Calitate și performanță în educația nonformală

IV. Cooperarea, co-crearea și coordonarea în implementarea viziunii privind educația nonformală

V. Recunoașterea, certificarea și valorificarea rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și formal, facilitarea transferabilității competențelor dobândite prin volun- tariat și cursuri nonformale

Acestea fac parte din structura strategiei și au fost luate în considerare în realizarea planului de acțiuni ce propune soluții pentru dezvoltarea educațională a Municipiului București.

Concluzionând, menționăm faptul că parteneriatele, cooperarea și comunicarea eficientă sunt pilonii esențiali ai implementării strategiilor. Astfel, ne propunem să lăsăm deschisă strategia pentru a fi completată de către alți actori esențiali implementării strategiei până în 2030...

XI.

Bibliografie**Cărți**

Blossing, U. (2014). The Nordic Education Model „A school for All”. New York: Springer;

Bryson, J (1995). Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations: A Guide to Strengthening and Sustaining Organizational Achievement. San Francisco: Jossey-Bass;

Wim Hoppers (2006). Non-formal Education and basic education reform: a conceptual view. UNESCO / International Institute for Educational Planning;

Articole

Andreia-Simona MELNIC, Nicoleta BOTEZ, Formal, Non-Formal and Informal Interdependence in Education in Economy Transdisciplinarity Cognition, Volume 17, Issue 1/2014;

Behren, C. v. (1979). Outdoor Experiential Education. SAGE;

Colin Latchem (2014). Informal Learning and Non-Formal Education for Development – Journal of learning for development (Vol. 1, No 1);

Coombs, P. H. (1976). Myths, Realities, and Opportunities. Chicago: CIES.

E. Dorn, B. Hancock, J.Sarakatsannis, and El. Viruleg; „COVID-19 and student learning in the United States: The hurt could last a lifetime” ; McKinsey & Company 2020;

FHI360. The Extent and Impact of Non-formal Education in 28 Developing Countries (2011). Education Policy and Data Center (EPDC);

Jorge Luis Garcia, J. J. (2018). Quantifying the life-cycle benefits of a prototypical early childhood program. National Bureau of Economic Research, 1-43.;

Saltmarsh, J. (2008). Why Dewey Matters. Penn State University Press.

Tara Bêteille and David K. Evans (2019). Successful Teachers, Successful Students: Recruiting and Supporting Society's Most Crucial Profession. The World Bank Group;

Taylor, E. W. (2008). Museum Education. Taylor & Francis Ltd, 23-32.

Rapoarte

Agenția pentru Dezvoltare Regională București-Ilfov (2015). Planul de dezvoltare regională a regiunii București-Ilfov 2014-2020. București : ADRBI;

AEGEE Europe. NFE BOOK. The impact of Non Formal Education on young people and society (2006). Brussels: AEGEE Europe;

Comisia Europeană. Education and Training Monitor (2019). European Commssion;

Declarația adoptată de UNESCO, UNICEF, Banca Mondială, UNFPA, UNDP, UN Women și UNHCR, organizații reunite la Forumul Mondial al Educației de la Inchon (Republica Coreea), 19-22 mai 2015;

EENEE Analytical Report No. 7. The Cost of Low Educational Achievement in the European Union. Eric A. Hanushek and Ludger Woessmann;

Eric A. Hanushek; Ludger Woessmann „The Economic Impacts of Learning Losses”; OECD, September 2020;

Grupul Băncii Mondiale. Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate și al Dezvoltării Umane Locale din România. WBG;

Grupul Băncii Mondiale. Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate din România. Regio;

Mari Yasunaga (2014). Non-formal education as a means to meet learning needs of out-of-school children and adolescents. UNESCO/UNICEF Out-of-School Initiative;

OECD (2017), PISA 2015 Results (Volume III): Students' Well-Being, PISA, OECD Publishing, Paris;

OECD (2019), PISA 2018 Results (Volume III): What School Life Means for Students' Lives, PISA, OECD Publishing, Paris;

Otero S.M.; Ulicna D.; Schaepkens L.; Bognar V; Study on the impact of Non-Formal Education in youth organisations on young people's employability (2011) Commissioned by the European Youth Forum Authored by Bath University/GHK Consulting;

Prognoză, C. N. (2019). Proiecția principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial până în 2023. București: Comisia Națională de Strategie și Prognoză;

Ruxandre Miuți, C. C. (2017). Potențialul de Specializare Inteligentă în domeniul Industriii Culturale și Creative în Regiunea București-Ilfov. București: Uefiscdi;

Salvați Copiii (2020). Opinia elevilor cu privire la educația on-line și efectele perioadei de izolare. București: Salvați Copiii;

TALIS - The OECD Teaching and Learning International Survey (2018). Paris: OECD (<http://www.oecd.org/education/talis/>);

The High Cost of Low Educational Performance. OECD (2010). The Long-Run Economic Impact of Improving PISA Outcomes;

Varly, P., Iosifescu, Ș., Fartușnic, C., Andrei, T., Herțeliu, C., Costache, L. (UNICEF Coordinator) (2014). Cost of Non-Investment in Education in Romania (Final report for UNICEF). Bucharest: UNICEF/Vanemonde;

World Bank Group. (2014). Achieving Roma Inclusion in Romania. What does it take? World Bank Group;

World Bank Group. (2018). From Uneven Growth to Inclusive Development, Romania's path to shared prosperity. World Bank Group;

Document Electronic

Acordul de Parteneriat (2014). Partnership Agreement România 2014RO16M8PA001.1.0. - http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-907_en.htm;

Comitetul Regiunilor. (2008, noiembrie). Avizul Comitetului Regiunilor privind politica de integrare și dialogul intercultural. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene-<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008AR0251&qid=1626951423353&from=RO>;

Consiliul Uniunii Europene și Reprezentanții Statelor Membre, (2015, decembrie). Concluziile Consiliului privind promovarea aptitudinilor motrice și a activităților fizice și sportive ale copiilor. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene-[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XG1215\(07\)&from=RO](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XG1215(07)&from=RO);

Consiliul Uniunii Europene și Reprezentanții Statelor Membre, (2015, septembrie). Rolul sportului în promovarea creșterii economice, a ocupării forței de muncă, a incluziunii sociale și a sănătății. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene-https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:150601_1&from=EN;

Consiliul Uniunii Europene și Reprezentanții Statelor Membre, (2015, septembrie). Concluziile Consiliului privind promovarea aptitudinilor motrice și a activităților fizice și sportive ale copiilor. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene-[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XG1215\(07\)&from=RO](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XG1215(07)&from=RO);

Concluziile Consiliului din 12 mai 2009 privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale („ET 2020”) (2009/C 119/02)-[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52009XG0528\(01\)&from=RO](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52009XG0528(01)&from=RO);

Consiliul Europei. Study on the links between formal and non-formal education (2003). The Council of Europe;

DECRET nr. 195 din 16 martie 2020;

Guvernul României. Programul de Convergență 2020. România(2020)-https://www.mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/pdc/ProgramdeConvergenta2020_20052020.pdf;

GUVERNUL ROMÂNIEI. HOTĂRÂRE.Nr. 565/2015 privind aprobarea Strategiei naționale pentru învățământ terțiar 2015-2020;

Proiectul de Lege privind aprobarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României - <http://www.cdep.ro/proiecte/2017/500/70/4/se718.pdf>;

Strategia Națională de Învățare pe Tot Parcursul Vieții. 2015-2020. Aprobata prin HG nr. 418/2015, publicată în MO Nr. 448 din 23 iunie 2015-<https://www.edu.ro/sites/default/files/fisiere%20articole/Strategie%20LLL.pdf>;

Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România. Aprobată prin HG nr 417/2015, publicată în MO Nr. 439 din 19 iunie 2015 - <https://www.edu.ro/sites/default/files/fisiere%20articole/Strategia%20privind%20reducerea%20parasirii%20timpurii%20a%20scolii.pdf>;

Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020. Aprobată prin HG nr. 317/2016, publicată în MO Nr. 347 din 6 mai 2016. - https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2016/strategii/Strategia_VET%2027%2004%202016.pdf;

Strategia Națională pentru Învățământ Terțiar 2015-2020. Aprobată prin HG nr. 565/2015, publicată în MO Nr. 561 bis din 28 iulie 2015. - https://www.edu.ro/sites/default/files/fisiere%20articole/Strategie_inv_tertiar_2015_2020.pdf;

Pagini Web

Acordul de Parteneriat între România și Uniunea Europeană – 2014-2020
-(<https://www.fonduri-ue.ro/acord-parteneriat>);

Comisia Europeană. Educația și Formare- Competențe-cheie și competențe de bază. Retrieved from [ec.europa.eu](https://ec.europa.eu/education/policies/school/key-competences-and-basic-skills_ro):
https://ec.europa.eu/education/policies/school/key-competences-and-basic-skills_ro;

Comisia Europeană. Educație și Formare- Părăsirea Timpurie a Școlii. Retrieved from [ec.europa.eu](https://ec.europa.eu/education/policies/school/early-school-leaving_ro): https://ec.europa.eu/education/policies/school/early-school-leaving_ro;

Comisia Europeană. Educație și Formare-Un spațiu european al educației. Retrieved from [ec.europa.eu](https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_ro): https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_ro;

Comisia Europeană. Educație și Formare-Profesii didactice. Retrieved from [ec.europa.eu](https://ec.europa.eu/education/policies/school/teaching-professions_ro):
https://ec.europa.eu/education/policies/school/teaching-professions_ro;

Comisia Europeană. Educație și Formare- Cooperarea pentru atingerea obiectivelor politicilor în domeniul educației (cadrul ET 2020). Retrieved from [ec.europa.eu](https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-framework_ro):
https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-framework_ro;

Comisia Europeană. Educație și Formare-Un învățământ superior relevant și de înaltă calitate. Retrieved from [ec.europa.eu](https://ec.europa.eu/education/policies/higher-education/relevant-and-high-quality-higher-education_ro):
https://ec.europa.eu/education/policies/higher-education/relevant-and-high-quality-higher-education_ro;

Comisia Europeană. Erasmus+ Programme Guide. Retrieved from [ec.europa.eu](https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/programme-guide/part-a/objectives-and-important-features_en):
https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/programme-guide/part-a/objectives-and-important-features_en;

Comisia Europeană. Smart Cities. Citat din.eu: https://ec.europa.eu/info/eu-regional-and-urban-development/topics/cities-and-urban-development/city-initiatives/smart-cities_en;

Comisia Europeană (2020, iulie 1). European Skills Agenda for sustainable competitiveness, social fairness and resilience. Retrieved from ec.europa.eu:
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1196;

Commission, E. Shared challenges in education and training The European Commission works with EU countries on shared issues in education. Retrieved from ec.europa.eu:
https://ec.europa.eu/info/education/policy-educational-issues/shared-challenges-education-and-training_en;

Date Eurostat. (2019). Young people neither in employment nor in education and training by sex, age, citizenship and NUTS 2 regions. Citat din eurostat:
http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=edat_lfse_38&lang=en;

Date INS (2018) - SCL101C - Unitatile scolare pe niveluri de educatie, judete si localitati;
(<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>);

Date INS (2018) - SCL103D - Populatia scolara pe niveluri de educatie, judete si localitati;
(<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>);

Date EUROSTAT (2015);
(http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/2/2c/Share_of_students_in_upper_secondary_education_%28ISCED_level_3%29_who_were_following_vocational_programmes%2C_by_NUTS_2_regions%2C_2015_%28%25%29_RYB17.png);

Date INS (2018): SCL113A - Rata abandonului in invatamantul preuniversitar, pe niveluri de educatie, macroregiuni, regiuni de dezvoltare si judete -
<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>;

Date INS (2018): SCL101C - Unitatile scolare pe niveluri de educatie, judete si localitati; FOM104F - Numarul mediu al salariatilor pe activitati ale economiei nationale (sectiuni si diviziuni) CAEN Rev.2, sexe, macroregiuni, regiuni de dezvoltare si judete-
<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>;

Date EUROSTAT (2019): Early leavers from education and training by sex and NUTS 2 regions -
https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=edat_lfse_16&lang=en;

Date EUROSTAT (2019): Employment rates of young people not in education and training by sex, educational attainment level, years since completion of highest level of education and NUTS 2 regions -
https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=edat_lfse_33&lang=en;

Date EUROSTAT (2019): Employment rate by educational attainment level
https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tepsr_wcl20/default/table?lang=en;

Date EUROSTAT (2019): Employment rate by sex, age group 20-64 -
https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/t2020_10/default/table?lang=en;

Date EUROSTAT (2019): Unemployment rates by sex, age and NUTS 2 regions (%) -
https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=lfst_r_lfu3rt&lang=en;

EUROSTAT (2018): Pupils enrolled in early childhood education by sex and NUTS2 regions (https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=educ_uae_enrp03&lang=en);

EUROSTAT (2018): Pupils in early childhood and primary education by education level and age; (https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=educ_uae_enrp07&lang=en);

OECD. PISA-Programme for International Student Assessment. Retrieved from oecd.org: <https://www.oecd.org/pisa/>;

OECD-Glossary of statistical terms. PISA Index of Economic, Social and Cultural Status(ESCS). Retrieved from stats.oecd: <https://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=5401>;

Organizația Națiunilor Unite. Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all. Retrieved from un.org: <https://sdgs.un.org/goals/goal4>;

Organizația Națiunilor Unite. The 17 Goals. Retrieved from sdgs.un.org: <https://sdgs.un.org/goals>;

UNESCO. UNESCO and Sustainable Development Goals. Retrieved from unesco.org: <https://en.unesco.org/sustainabledevelopmentgoals>;

UNESCO. Sustainable Development Goal 4 and its targets. Retrieved from unesco.org: <https://en.unesco.org/node/265600>;

The World Bank. Education. Retrieved from worldbank.org: <https://www.worldbank.org/en/topic/education>;

<https://sgg.gov.ro/new/wp-content/uploads/2020/05/ANEXA-5.pdf>;